ЗАКОН за гражданското въздухоплаване

Обн., ДВ, бр. 94 от 1.12.1972 г., изм. и доп., бр. 30 от 13.04.1990 г., бр. 16 от 21.02.1997 г., бр. 85 от 24.07.1998 г., в сила от 1.01.1999 г., доп., бр. 12 от 11.02.2000 г., изм. и доп., бр. 34 от 6.04.2001 г., в сила от 6.04.2001 г., изм., бр. 111 от 28.12.2001 г., изм. и доп., бр. 52 от 18.06.2004 г., изм., бр. 70 от 10.08.2004 г., в сила от 1.01.2005 г., бр. 88 от 4.11.2005 г., бр. 102 от 20.12.2005 г., бр. 30 от 11.04.2006 г., в сила от 12.07.2006 г., бр. 36 от 2.05.2006 г., в сила от 1.07.2006 г., изм. и доп., бр. 37 от 5.05.2006 г., бр. 105 от 22.12.2006 г., в сила от 1.01.2007 г., изм., бр. 108 от 29.12.2006 г., в сила от 1.01.2007 г., изм. и доп., бр. 10 от 30.01.2007 г., в сила от 30.01.2007 г., доп., бр. 41 от 22.05.2007 г., изм. и доп., бр. 109 от 20.12.2007 г., в сила от 1.01.2008 г., изм., бр. 36 от 4.04.2008 г., изм. и доп., бр. 66 от 25.07.2008 г., в сила от 25.07.2008 г., изм., бр. 67 от 29.07.2008 г., бр. 35 от 12.05.2009 г., в сила от 12.05.2009 г., изм. и доп., бр. 47 от 23.06.2009 г., бр. 82 от 16.10.2009 г., изм., бр. 102 от 22.12.2009 г., в сила от 22.12.2009 г., изм. и доп., бр. 63 от 13.08.2010 г., доп., бр. 73 от 17.09.2010 г., в сила от 17.09.2010 г., бр. 94 от 30.11.2010 г., в сила от 1.01.2012 г., изм. и доп., бр. 41 от 31.05.2011 г., бр. 81 от 18.10.2011 г., бр. 99 от 16.12.2011 г., в сила от 1.01.2012 г., изм., бр. 38 от 18.05.2012 г., в сила от 1.07.2012 г., изм. и доп., бр. 60 от 7.08.2012 г., изм., бр. 82 от 26.10.2012 г., в сила от 26.11.2012 г., доп., бр. 15 от 15.02.2013 г., в сила от 1.01.2014 г., изм., бр. 66 от 26.07.2013 г., в сила от 26.07.2013 г., бр. 12 от 11.02.2014 г., бр. 53 от 27.06.2014 г., бр. 98 от 28.11.2014 г., в сила от 28.11.2014 г., изм. и доп., бр. 28 от 17.04.2015 г., бр. 89 от 17.11.2015 г., доп., бр. 15 от 23.02.2016 г., изм., бр. 95 от 29.11.2016 г., бр. 58 от 18.07.2017 г., в сила от 18.07.2017 г., изм. и доп., бр. 96 от 1.12.2017 г., в сила от 1.01.2018 г., изм., бр. 56 от 6.07.2018 г., изм. и доп., бр. 1 от 3.01.2019 г.

Сборник закони - АПИС, кн. 8/98 г., стр. 18; кн. 7/2004 г., стр. 139

Библиотека закони - АПИС, т. 9, р. 4, № 630

Глава I
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) Този закон урежда обществените отношения, свързани с гражданското въздухоплаване в Република България и с осигуряването на безопасността и сигурността му.

Чл. 2. (1) (Доп. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) Република България има пълен, изключителен и неотменим суверенитет върху въздушното пространство над своята територия, включително над вътрешните и териториалните й води.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) Министерският съвет определя зоните във въздушното пространство, в които може да се ограничава въздухоплаването.

Чл. 2а. (Нов - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2005 г., изм. и доп., бр. 37 от 2006 г.) Организацията и контролът за използване на гражданското въздушно пространство, както и ръководството и контролът на въздухоплаването в обслужваното въздушно пространство на Република България се осъществяват по ред, определен от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 37 от 2006 г.) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията съгласувано с министъра на отбраната определя реда за въвеждане и правилата за работа на единната система за гражданско и военно управление на въздушното пространство.

(3) (Изм. – ДВ, **бр. 1 от 2019 г.**) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията и

министърът на отбраната определят реда за използване на въздушното пространство при извънредно положение, военно положение и/или положение на война.

Чл. 3. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) (1) Гражданско въздухоплаване е всяко въздухоплаване, извършвано с гражданско въздухоплавателно средство и предназначено за:

1. превоз на пътници, багажи, товари и поща по въздуха;

2. обслужване на селското, горското и други отрасли на стопанството;

3. геоложки, географски и други научни изследвания;

4. оказване на спешна медицинска помощ;

5. културно-просветни нужди, фотографиране и реклама;

6. борба с пожари, наводнения и други бедствия;

7. обучение, спорт и др.

(2) Граждански въздухоплавателни средства са всички въздухоплавателни средства с изключение на държавните.

Чл. 4. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) На борда на въздухоплавателно средство, регистрирано в Република България, се прилагат българските закони освен в случаите, когато в ратифициран, обнародван и влязъл в сила международен договор е предвидено друго.

Чл. 5. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) (1) Въздухоплавателните средства, които осъществяват гражданско въздухоплаване, се регистрират по този закон.

(2) Въздухоплавателни средства, вписани в регистъра на гражданските въздухоплавателни средства на Република България, летят с национални и регистрационни опознавателни знаци на Република България.

(3) Гражданските въздухоплавателни средства за санитарни цели имат и знака на Червения кръст.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията издава наредба за реда за определяне и нанасяне на регистрационните знаци.

Чл. 6. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 81 от 2011 г.) Български авиационни оператори извършват търговски операции с въздухоплавателно средство в страната и в чужбина на основата на търговски договор, а при липса на такъв договор - при условия и по ред, определени с наредба на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 81 от 2011 г.) Чуждестранни авиационни оператори могат да извършват търговски операции с въздухоплавателно средство в страната по силата на международен договор, по който Република България е страна, а при липса на такъв договор - при условия и по ред, определени с наредба на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

Чл. 7. (1) (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г., предишен текст на чл. 7, изм., бр. 52 от 2004 г.) Превозът на пътници, багажи, товари и поща по редовни международни линии се извършва от български и чуждестранни въздушни превозвачи по силата на международни договори, страна по които е Република България.

(2) (Нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) Назначаването на български въздушен превозвач се извършва по силата на двустранни или многостранни международни договори.

(3) (Нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) Не се разрешава монополно положение на пазара на въздушен превозвач по линия за редовни въздушни превози, освен ако друго не е предвидено в международен договор, по който Република България е страна. Когато в международен договор има ограничения за броя български въздушни превозвачи, за честотите на експлоатация на линията или за предлагания капацитет, изборът се извършва от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията въз основа на конкурс или чрез

възлагане, когато за участие в конкурса за дадена линия се е явил само един кандидат. Условията и редът за провеждане на конкурс за достъп до пазара на въздушни превозвачи се определят с наредба на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

Чл. 8. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) (1) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията ръководи и контролира гражданското въздухоплаване и гражданските въздухоплавателни средства и съоръжения на територията на Република България.

(2) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията осъществява правомощията си по ал. 1 чрез Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация". Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" е юридическо лице на бюджетна издръжка към Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията със седалище в София.

(3) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията с правилник определя структурата, дейността и функциите на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация".

(4) (Нова – ДВ, бр. 89 от 2015 г., изм., **бр. 1 от 2019 г.**) Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" е компетентният орган по прилагането на Регламент (ЕС) 2018/1139 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2018 г. относно общи правила в областта на гражданското въздухоплаване и за създаването на Агенция за авиационна безопасност на Европейския съюз и за изменение на регламенти (ЕО) № 2111/2005, (ЕО) № 1008/2008, (ЕС) № 996/2010, (ЕС) № 376/2014 и на директиви 2014/30/ЕС и 2014/53/ЕС на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на регламенти (ЕО) № 552/2004 и (ЕО) № 216/2008 на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (ЕИО) № 3922/91 на Съвета (ОВ, L 212/1 от 22 август 2018 г.)", наричан по-нататък "Регламент (ЕС) 2018/1139", и правилата за неговото изпълнение.

Чл. 9. (Отм. - ДВ, бр. 30 от 1990 г.).

Чл. 10. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2004 г., доп., бр. 81 от 2011 г.) Въздухоплавателните средства могат да бъдат предоставяни за ползване на лизинг въз основа на писмен договор в страната или в чужбина със или без екипаж след одобрение от главния директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация".

(2) (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2004 г., бр. 66 от 2008 г., в сила от 16.07.2008 г., бр. 81 от 2011 г.) Главният директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" разглежда постъпилите заявления по ал. 1 в срок до 10 дни от датата на постъпването им, а в случаите, в които български авиационен оператор предоставя на чуждестранен авиационен оператор въздухоплавателно средство по договор за сух лизинг и не се предвижда отписване на въздухоплавателното средство от регистъра на гражданските въздухоплавателни средства на Република България - в срок до 20 дни.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2004 г., отм., бр. 81 от 2011 г.).

(4) (Нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г., отм., бр. 81 от 2011 г.).

(5) (Нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г., отм., бр. 81 от 2011 г.).

(6) (Нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г., отм., бр. 81 от 2011 г.).

(7) (Нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г., отм., бр. 81 от 2011 г.).

(8) (Нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г., отм., бр. 81 от 2011 г.).

(9) (Нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г., отм., бр. 81 от 2011 г.).

(10) (Нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г., отм., бр. 81 от 2011 г.).

(11) (Нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г., отм., бр. 81 от 2011 г.).

(12) (Нова - ДВ, бр. 37 от 2006 г., отм., бр. 66 от 2008 г., в сила от 16.07.2008 г.).

(13) (Нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г., предишна ал. 12, бр. 37 от 2006 г., изм., бр. 81 от 2011 г.) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията издава наредба за условията и реда за

предоставянето на въздухоплавателните средства за ползване на лизинг.

Чл. 10а. (Нов - ДВ, бр. 63 от 2010 г.) Общите правила за сигурността в гражданското въздухоплаване се уреждат в Регламент (ЕО) № 300/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2008 г. относно общите правила в областта на сигурността на гражданското въздухоплаване и за отмяна на Регламент (ЕО) № 2320/2002 (ОВ, L 97/72 от 9 април 2008 г.).

Чл. 11. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) (1) Пътниците, екипажите, багажите, товарите, пощата и пратките подлежат на контрол във връзка със сигурността и безопасността на полетите.

(2) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 109 от 2007 г., изм., бр. 63 от 2010 г.) Условията и редът за постигане на сигурността в гражданското въздухоплаване се определят чрез мерки и процедури, подробно описани в Националната програма за сигурност в гражданското въздухоплаване.

(3) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2010 г.) Националната програма за сигурност в гражданското въздухоплаване се утвърждава от главния директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" след съгласуване със съпредседателите на Съвета за сигурност в гражданското въздухоплаване.

Чл. 12. Разпоредбите на този закон се прилагат към:

а) българското гражданско въздухоплаване, а в случаите, предвидени от закона, и към чуждото гражданско въздухоплаване;

б) (изм. и доп. - ДВ, бр. 85 от 1998 г., изм., бр. 81 от 2011 г.) всички въздухоплавателни средства, вписани в регистъра на гражданските въздухоплавателни средства на Република България, включително и когато се намират в чужбина, както и за спортните и учебните въздухоплавателни средства;

в) (изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) държавните въздухоплавателни средства, когато изпълняват полети под управлението на гражданските органи за обслужване на въздушното движение.

Чл. 13. Вещни права върху въздухоплавателни средства се уреждат по закона на страната, където въздухоплавателното средство е вписано.

Чл. 14. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) Формата и условията за действителност на договора за прехвърляне на собственост върху въздухоплавателно средство се определят от законите на страната, където се сключва договорът.

Чл. 15. Възнагражденията за оказана помощ от и на въздухоплавателно средство се определят от закона на страната, където е вписано въздухоплавателното средство, което е оказало помощта.

Чл. 16. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) Физическите и юридическите лица, които експлоатират въздухоплавателни средства, ръководят летища или обслужват въздушното движение във връзка с осъществяване на гражданското въздухоплаване, предоставят на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията статистическа информация, свързана с дейността им, при условия и по ред, определени от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

Чл. 16а. (Нов - ДВ, бр. 85 от 1998 г., доп., бр. 52 от 2004 г.) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията ръководи и контролира гражданското въздухоплаване, като:

1. организира участието на Република България в международните организации по въздухоплаване, член на които е Република България;

2. организира и координира използването на въздушното пространство за нуждите на гражданското въздухоплаване;

3. (изм. - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) съгласува издаването на разрешения за изграждане на обекти от инфраструктурата на въздухоплаването;

4. (отм. - ДВ, бр. 52 от 2004 г.);

5. (отм. - ДВ, бр. 63 от 2010 г.);

6. определя норми, правила и процедури в областта на гражданското въздухоплаване, включително условията и реда за превоз на опасни товари;

7. (изм. - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) определя с наредби условията и реда за издаване, изменяне, ограничаване, спиране и отнемане на удостоверения, свидетелства, одобрения, разрешения и лицензи по този закон;

8. определя условията за водене на съответните регистри и базата данни за освидетелстваните обекти и лица;

9. (изм. – ДВ, бр. 96 от 2017 г., в сила от 1.01.2018 г.) ръководи управлението на летища за обществено ползване, за които не е възложена концесия;

10. (изм. - ДВ, бр. 52 от 2004 г., бр. 37 от 2006 г.) издава наредба за общите правила за обезщетяване и оказване съдействие на пътници при отказ на въздушен превозвач да ги допусне на борда на въздухоплавателното средство и при отменяне или забавяне на полет;

11. (изм. - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) определя с наредби изискванията относно тарифите за редовни и чартърни въздушни превози, както и общите правила за въвеждане и използване на компютризирани системи за резервации;

12. осъществява и други правомощия, определени със закон или с международен договор, страна по който е Република България;

13. (нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) утвърждава инвестиционните програми на юридическите лица, ползващи средства от таксите по чл. 120 ;

14. (нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) издава наредба за работното време на авиационния персонал, притежаващ свидетелства за правоспособност;

15. (нова - ДВ, бр. 37 от 2006 г.) издава наредби за въвеждане на изисквания за безопасност при управление на въздушното движение на Европейската организация за безопасност на въздухоплаването (Евроконтрол);

16. (нова - ДВ, бр. 10 от 2007 г., изм., бр. 81 от 2011 г.) издава наредба за правилата за инспекция на перона на въздухоплавателни средства, които не са вписани в гражданския регистър на въздухоплавателните средства, излитащи и кацащи от летища на територията на Република България;

17. (нова - ДВ, бр. 10 от 2007 г.) издава наредба за правила и процедури по отношение на въвеждането на оперативни ограничения, свързани с шума в гражданските летища за обществено ползване.

Чл. 16б. (Нов - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) (1) Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" изпълнява регулаторни и контролни функции на държавата за осигуряване на безопасността и сигурността на въздухоплаването, като:

1. изпълнява функциите на гражданска въздухоплавателна администрация в съответствие с международните договори в областта на гражданското въздухоплаване, по които Република България е страна;

2. контролира гражданското въздухоплаване, гражданските летища и летателните площадки, гражданските въздухоплавателни средства, аеронавигационните и други съоръжения, свързани с гражданското въздухоплаване на територията на страната, независимо от собствеността им;

3. контролира спазването на този закон и на подзаконовите нормативни актове, като издава задължителни предписания в предвидените от закона случаи;

3а. (нова - ДВ, бр. 81 от 2011 г.) прилага и развива Националната програма за безопасност в гражданското въздухоплаване;

4. (доп. - ДВ, бр. 63 от 2010 г.) контролира действията на физическите и на юридическите лица във връзка със сигурността и безопасността на гражданското въздухоплаване, включително по изпълнението на Националната програма за сигурност в гражданското въздухоплаване, чрез прилагането на Националната програма за контрол на качеството за постигане на сигурността в гражданското въздухоплаване;

4а. (нова - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 26.07.2008 г.) контролира изпълнението на задълженията на летищните оператори и на въздушните превозвачи по Регламент (ЕО) № 1107/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2006 г. относно правата на хората с увреждания и на хората с ограничена подвижност при пътувания с въздушен транспорт, наричан по-нататък "Регламент (ЕО) № 1107/2006", в качеството й на национален орган, отговарящ за изпълнението на този регламент;

5. води предвидените от закона регистри;

6. (изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) съгласува устройствените планове, включващи терени на летища, и инвестиционните проекти за изграждане на обекти в района на летищата и тяхната околност в обхвата на нормативно определените сервитутни зони и зоните на влияние, както и на въздушните трасета във връзка с осигуряване на сигурността и безопасността на въздухоплаването;

7. (изм. - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г., бр. 81 от 2011 г.) разследва инциденти с въздухоплавателни средства в страната или разпорежда разследването да се извърши от въздушния превозвач, авиационния оператор, летищната администрация или ръководството на въздушното движение, имащи отношение към инцидента; след завършване на разследването уведомява за резултатите специализираното звено по чл. 16ж ;

8. предлага за издаване от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията на подзаконови актове в областта на гражданското въздухоплаване;

9. осъществява координацията между ведомствата и юридическите лица в областта на въздухоплаването във връзка със сигурността и безопасността на полетите;

10. (отм. - ДВ, бр. 63 от 2010 г.);

11. (изм. - ДВ, бр. 63 от 2010 г.) поддържа единна база данни и издава идентификационни карти на летателните екипажи и пропуски на лица, които изпълняват служебните си задължения в зоните за сигурност, след като са преминали успешно цялостна проверка за надеждност, която се извършва от Държавна агенция "Национална сигурност", както и на моторни превозни средства - за достъп до зоните за сигурност на гражданските летища за обществено ползване;

12. контролира прилагането на изискванията за опростяване на процедурите при обслужването на пътниците, обработката и обслужването на въздухоплавателни средства, багажи, товари и поща;

13. контролира изпълнението от юридическите лица на функциите, поети като задължение от държавата по силата на международни договори и в съответствие с действащите стандарти, правила и категории за осигуряване на въздухоплаването;

14. разпорежда задържане излитането на въздухоплавателни средства в предвидените от закона случаи;

15. организира набирането, поддържането в актуално състояние и предоставянето на специализирани данни за обектите по чл. 32, ал. 1, т. 1 от Закона за кадастъра и имотния регистър и създаването на специализирани карти, регистри и информационни бази данни;

16. събира такси в предвидените от закона случаи;

17. изпълнява и други функции, предвидени от закон.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 81 от 2011 г.) Контролните функции на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" се осъществяват от инспектори по въздухоплаването, назначени със заповед на главния директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация".

(3) Инспекторите имат право:

1. на свободен достъп до контролираните от тях лица и обекти за извършване на проверки по сигурността и безопасността на въздухоплаването;

2. (нова - ДВ, бр. 105 от 2006 г., изм., бр. 89 от 2015 г.) на достъп до всички документи, свързани пряко или косвено с нарушение на този закон или на законодателството на държавите - членки на Европейския съюз, въвеждащи изискванията на Регламент (ЕО) № 261/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 11 февруари 2004 г. относно създаване на общи правила за обезщетяване и помощ на пътниците при отказан достъп на борда и отмяна или голямо закъснение на полети, и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 295/91, наричан по-нататък "Регламент (ЕО) № 261/2004", независимо от формата на документа;

3. (нова - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) да разпоредят на всяко лице да предостави сведения за нарушения по т. 2, които са му известни;

4. (предишна т. 2 - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) да изискват необходимите данни, сведения, обяснения, оперативна и друга информация от съответните длъжностни лица, включително за правоспособността на персонала, както и всяка друга информация, свързана със спазване на законодателството в областта на гражданското въздухоплаване;

5. (предишна т. 3 - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) да съставят актове за административни нарушения по този закон;

6. (предишна т. 4 - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) да дават задължителни писмени предписания за осигуряване спазването на нормативните актове в областта на въздухоплаването и гарантиране на сигурността и безопасността на гражданското въздухоплаване, с които предписват отстраняване в определен срок на установени нарушения, свързани с безопасността на полетите;

7. (предишна т. 5 - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) да правят предложения за спиране, прекратяване, отнемане и ограничаване на правата по издадените лицензи, разрешения, свидетелства, удостоверения и одобрения.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 81 от 2011 г.) За резултатите от проверките инспекторите съставят констативен протокол, към който прилагат събраните доказателства. Протоколът се предявява на проверяваното лице, което има право да даде обяснения и възражения в момента на връчването му.

(5) (Нова – ДВ, бр. 89 от 2015 г.) Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" контролира изпълнението на задълженията на въздушните превозвачи по Регламент (ЕО) № 261/2004, в качеството й на национален орган, отговарящ за изпълнението на този регламент.

(6) (Доп. - ДВ, бр. 105 от 2006 г., изм., бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г., бр. 81 от 2011 г., предишна ал. 5, бр. 89 от 2015 г.) Въз основа на резултатите от проверките главният директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" налага административни наказания или прекратява, спира, отнема или ограничава правата, произтичащи от издадените лицензи, разрешения, свидетелства, удостоверения и одобрения, и има право да:

1. (нова - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) разпореди писмено на нарушителя да преустанови нарушението по ал. 3, т. 2;

2. (нова - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) изиска от нарушителя да декларира, че ще преустанови нарушението по ал. 3, т. 2 и, ако е необходимо, да го задължи да направи декларацията обществено достояние;

3. (нова - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) разпореди прекратяване или забрана на нарушението по ал. 3, т. 2 и, ако е необходимо, да направи разпореждането за прекратяване или забрана на нарушението обществено достояние.

(7) (Нова - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г., предишна ал. 6, бр. 89 от 2015 г.) При извършване на летателни проверки в полет инспекторите по въздухоплаване получават командировъчни пари в размери, определени за член на екипажа - командир на полета.

Чл. 16в. (Нов - ДВ, бр. 37 от 2006 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2011 г., в сила от 1.01.2012 г.) Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" е национален надзорен орган по отношение на безопасната и ефективна работа на доставчика на аеронавигационно обслужване. При изпълнение на функциите си националният надзорен орган е независим от доставчика на аеронавигационно обслужване.

(2) Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" издава свидетелство за извършване на аеронавигационно обслужване на доставчика на аеронавигационно обслужване.

(3) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията издава наредба, с която определя:

1. условията и реда за издаване и отнемане на свидетелството за извършване на аеронавигационно обслужване и изискванията към лицето, подало заявление за издаване на свидетелство;

2. начина за организиране и провеждане на проверките за изпълнение на изискванията към лицето, подало заявление за издаване или на което е издадено свидетелство за аеронавигационно обслужване;

3. условията и реда, при които част от проверките по т. 2 могат да се извършват и от други признати от Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" и утвърдени от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията организации, изискванията, на които трябва да отговорят тези организации, както и условията и реда за оттегляне на възлагането за извършване на проверките.

(4) (В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 37 от 2006 г., изм., бр. 99 от 2011 г., в сила от 1.01.2012 г.) При функционални блокове от въздушно пространство, които обхващат въздушното пространство на Република България и държава или държави - членки на Европейския съюз, Република България може да сключи споразумение с държавата - членка на Европейския съюз, за извършване на контрол от националния надзорен орган по ал. 1 върху доставчици на аеронавигационно обслужване, които предоставят аеронавигационни услуги във въздушното пространство на функционалния блок.

(5) (В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 37 от 2006 г., изм., бр. 99 от 2011 г., в сила от 1.01.2012 г.) Република България може да сключи споразумение с държава - членка на Европейския съюз, за извършване на контрол от националния надзорен орган по ал. 1 по отношение на безопасната и ефективна работа на доставчик на аеронавигационно обслужване, чието основно място на дейност е на територията на държавата - членка на Европейския съюз.

(6) (В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 37 от 2006 г., изм., бр. 99 от 2011 г., в сила от 1.01.2012 г.) Националният надзорен орган по ал. 1 си сътрудничи с националните контролни органи на други държави - членки на Европейския съюз, за спазване на условията за издаване на свидетелство за извършване на аеронавигационно обслужване и за осигуряване на необходимия контрол на безопасната и ефективна работа на доставчици на аеронавигационно обслужване, които притежават свидетелство, издадено от държава - членка на Европейския съюз, и предоставят аеронавигационни услуги в обслужваното въздушно пространство на Република България.

(7) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2010 г.) Главният директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" издава удостоверения за експлоатационна годност на доставчика на аеронавигационно обслужване за използване на навигационните съоръжения за въздушна навигация, кацане и обзор при условия и по ред, определени с наредба на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

(8) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2011 г., в сила от 1.01.2012 г., изм., **бр. 1 от 2019 г.**) Националният надзорен орган включва разходите за изпълнение на функциите си в плана за ефективност в съответствие с изискванията на Регламент за изпълнение (ЕС) № 390/2013 на Комисията от 3 май 2013 г. за определяне на схема за ефективност на аеронавигационно обслужване и мрежовите функции (ОВ, L 128/1 от 9 май 2013 г.).

(9) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2011 г., в сила от 1.01.2012 г., изм., **бр. 1 от 2019 г.**) В националната разходна база на таксите по чл. 120, ал. 2 се включват и разходите за изпълнение на функциите на националния надзорен орган в съответствие с изискванията на Регламент (ЕО) № 550/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 10 март 2004 г. за осигуряването на аеронавигационно обслужване в единното европейско небе (Регламент за осигуряване на обслужване) и Регламент за изпълнение (ЕС) № 391/2013 на Комисията от 3 май 2013 г. за установяване на обща схема за таксуване на аеронавигационното обслужване (ОВ, L 128/31 от 9 май 2013 г.).

(10) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2011 г., в сила от 1.01.2012 г.) Средствата от превишението на приходите на националния надзорен орган, предоставени от доставчиците на аеронавигационно обслужване над извършените и доказани разходи за изпълнение на функциите му в края на календарната година, се ползват през следващите финансови години, като целево се разходват за изпълнение на функциите му.

(11) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2011 г., в сила от 1.01.2012 г.) Средствата за изпълнение на функциите на

националния надзорен орган се утвърждават от главния директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" и се разходват целево чрез бюджета на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

(12) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2011 г., в сила от 1.01.2012 г.) Служителите в Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация", заети в дейността й на национален надзорен орган, се назначават на длъжността "инспектор по гражданско въздухоплаване" по трудово правоотношение.

Чл. 16г. (Нов - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г.) (1) Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" е отговорният орган по сигурността на гражданското въздухоплаване в Република България, който координира дейността между физическите и юридическите лица за постигане на сигурността в гражданското въздухоплаване.

(2) В изпълнение на задълженията си по ал. 1 Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация":

1. (отм. - ДВ, бр. 63 от 2010 г.);

2. (изм. - ДВ, бр. 63 от 2010 г., **бр. 1 от 2019 г.**) разработва и предлага за утвърждаване от главния директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" Националната програма за сигурност в гражданското въздухоплаване, Националната програма за контрол на качеството за постигане на сигурността в гражданското въздухоплаване, Националната програма за обучение и сертифициране по сигурност в гражданското въздухоплаване, след съгласуване със съпредседателите на Съвета за сигурност в гражданското въздухоплаване;

2а. (нова - ДВ, бр. 63 от 2010 г.) разработва и предлага за съгласуване от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията, министъра на отбраната, министъра на вътрешните работи, министъра на финансите и председателя на Държавна агенция "Национална сигурност" план за действия при актове на незаконна намеса в гражданското въздухоплаване; планът се приема с решение на Министерския съвет;

3. контролира и съгласува плановете за действие при кризисни ситуации, предизвикани от акт на незаконна намеса в гражданското въздухоплаване;

4. извършва оценка на анализа на риска от възникване на акт на незаконна намеса в гражданското въздухоплаване, набелязва и предлага конкретни действия;

5. контролира функционирането на пропускателната система в летищата и другите обекти на гражданското въздухоплаване;

6. координира с компетентните държавни органи вземането на решения и осигурява, когато това е целесъобразно, практически осъществими и установени в международен договор, по който Република България е страна, искания на други държави за прилагане на засилени мерки за сигурност по отношение на полети на чужди авиационни оператори;

7. осъществява сътрудничество с други държави за обмен на информация за заплахи, насочени срещу гражданското въздухоплаване, включително след съгласуване с компетентните държавни органи при необходимост определя рисковите държави, до които се изпълняват полети от български авиационни оператори;

8. извършва мониторинг и координира надзора по прилагането и изпълнението на Националната програма за сигурност в гражданското въздухоплаване;

9. (нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) издава сертификати на персонала на:

а) летищния оператор, който извършва контрол за сигурност;

б) оператора по наземно обслужване, който извършва контрол за сигурност на товари и поща.

(3) (Нова – ДВ, **бр. 1 от 2019 г.**) Проверките на пътниците, започващи пътуване от летището, трансферните

пътници и транзитните пътници, техните ръчни и регистрирани багажи, лица, които не са пътници, екипажи и моторни превозни средства, товари и поща, материали на авиационните оператори, доставки на стоки, предназначени за полета и летището, и контрола на достъпа до зоните за сигурност на гражданските летища за обществено ползване се извършават от сертифициран по ал. 2, т. 9, буква "а" персонал на летищния оператор.

Чл. 16д. (Нов - ДВ, бр. 81 от 2011 г.) (1) Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" е националният независим надзорен орган по смисъла на Директива № 2009/12/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2009 г. относно летищните такси (ОВ, L 70/11 от 11 март 2009 г.).

(2) Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация":

1. разглежда и се произнася при спор между летищния оператор и ползвателите на летището по целесъобразността и законосъобразността на основанията за изменение на размера на летищните такси, които е определил летищният оператор на летище с годишен трафик над 5 милиона превозени пътници или летищният оператор на летище с най-голям брой пътнически превози на територията на Република България;

2. разработва и предлага за утвърждаване от Министерския съвет с наредбата по чл. 122, ал. 1 методика за определяне размера на летищните такси по видове; методиката се основава на принципите на разходоориентираност, прозрачност и равнопоставеност на ползвателите на летището с годишен трафик над 5 милиона превозени пътници или с най-голям брой пътнически превози на територията на Република България;

3. публикува и актуализира ежегодно списък на летищата с годишен трафик над 5 милиона превозени пътници или с най-голям брой пътнически превози на територията на Република България.

(3) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) В размера на летищните такси по чл. 120, ал. 1, събирани от летищния оператор на летището с годишен трафик над 5 милиона превозени пътници или летищния оператор на летището с най-голям брой пътнически превози на територията на Република България, се включват и разходите за изпълнение на функциите на Независимия надзорен орган по ал. 1.

(4) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Летищният оператор на летището с годишен трафик над 5 милиона превозени пътници или летищният оператор на летището с най-голям брой пътнически превози на територията на Република България не включва в размера на летищните такси по чл. 122, ал. 2 разходите за изпълнение на функциите на Независимия надзорен орган по ал. 1, когато за тези разходи не е постигнато съгласие с ползвателите на летището в хода на процедурата по глава X "В".

(5) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Летищният оператор на летището с годишен трафик над 5 милиона превозени пътници или летищният оператор на летището с най-голям брой пътнически превози на територията на Република България предоставя на Независимия надзорен орган по ал. 1 средствата, събрани като част от летищните такси по чл. 120, ал. 1, за изпълнение на функциите му.

(6) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Условията и редът за определяне на частта от летищните такси по ал. 5, както и за тяхното предоставяне се определят с наредбата по чл. 122, ал. 1.

(7) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Средствата от превишението на приходите на Независимия надзорен орган по ал. 1, предоставени от летищния оператор на летището с годишен трафик над 5 милиона превозени пътници или от летищния оператор на летището с най-голям брой пътнически превози на територията на Република България, над извършените и доказани разходи за изпълнение на функциите му в края на календарната година се ползват през следващите финансови години, като целево се разходват за изпълнение на функциите му.

(8) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" изготвя годишен доклад за дейността си като независим надзорен орган и го публикува на страницата си в интернет.

Чл. 16е. (Нов - ДВ, бр. 52 от 2004 г., предишен чл. 16в, бр. 37 от 2006 г., предишен чл. 16г, бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г., предишен чл. 16д, бр. 81 от 2011 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г., бр. 81 от 2011 г., изм. и доп., **бр. 1 от 2019 г.**) Заявленията за издаване на лицензи, разрешения, свидетелства, удостоверения или одобрения се подават в Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" и се разглеждат в срок до 30 дни. Този срок не се прилага:

1. когато в регламент на Европейския съюз е предвиден друг срок;

2. когато възникне необходимост от събиране на допълнителни документи и/или доказателства; в този случай 30-дневният срок спира да тече до представянето на документите/доказателствата;

3. в случаите по чл. 10, ал. 2.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г., изм., бр. 81 от 2011 г.) Когато кандидатът отговаря на изискванията, главният директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" издава съответния акт в 10-дневен срок след изтичането на срока по ал. 1, освен ако в регламент на Европейския съюз е определен друг срок.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 81 от 2011 г.) Главният директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" може да оправомощи длъжностни лица за издаването или отнемането на разрешения, свидетелства, удостоверения или одобрения.

(4) Правата по актовете по ал. 1 не подлежат на прехвърляне или преотстъпване.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г., бр. 81 от 2011 г.) При констатирани нарушения на изискванията за сигурност и безопасност и на другите задължения, установени със закон, от лицето, на което е издаден акт по ал. 1, главният директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" или оправомощено от него длъжностно лице:

1. ограничава правата по издадения акт до отстраняване на нарушението и изпълнение на дадените задължителни предписания, ако извършването на ограничената дейност няма да застраши сигурността и безопасността на въздухоплаването и няма да създаде опасност от настъпване на вреди или застрашаване на живота и здравето на хора;

2. спира временно правата по издадения акт до отстраняване на нарушението и изпълнение на дадените задължителни предписания, ако извършването на дейността ще застраши сигурността и безопасността на въздухоплаването и ще създаде опасност от настъпване на вреди или застрашаване на живота и здравето на хора.

(6) Правата, произтичащи от издадените актове по ал. 1, се прекратяват:

1. (изм. - ДВ, бр. 81 от 2011 г.) при отнемане на акта по решение на главния директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" или по решение на оправомощено от него длъжностно лице за актовете по ал. 3:

а) когато лицето или обектът, за който са издадени, престане да отговаря на изискванията за издаването им;

б) когато актът е издаден въз основа на неистински документи или на документи с невярно съдържание;

в) при нарушение на закона или на подзаконовите актове, свързани с издаването на акта, и неизпълнение на дадените задължителни предписания в указания срок;

2. по заявление на притежателя;

3. с прекратяването на дейността на лицето.

(7) Изричният или мълчаливият отказ за издаване на актовете по ал. 1, както и на тяхното ограничаване, спиране на действието или отнемане подлежат на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 16ж. (Нов - ДВ, бр. 52 от 2004 г., предишен чл. 16г, бр. 37 от 2006 г., предишен чл. 16д, бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г., предишен чл. 16е, бр. 81 от 2011 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Специализираното звено за разследване на авиационни събития в Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията е на пряко подчинение на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

(2) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Специализираното звено по ал. 1:

1. поддържа система за задължително и доброволно докладване на авиационни събития: авиационни произшествия, сериозни инциденти и инциденти;

2. организира, участва и ръководи разследването във връзка с безопасността;

3. съхранява документацията от разследванията и поддържа информационна база данни за авиационните събития;

4. изготвя и разпространява годишен анализ и информационни бюлетини за авиационните събития;

5. при разследване на авиационни събития анализира действията на физическите и на юридическите лица в областта на въздухоплаването и функционирането на обектите и съоръженията, свързани с конкретното събитие;

6. събира и анализира данни за авиационната безопасност в съответствие с чл. 4, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 996/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 20 октомври 2010 г. относно разследването и предотвратяването на произшествия и инциденти в гражданското въздухоплаване и за отмяна на Директива 94/56/ЕО (ОВ, L 295/35 от 12 ноември 2010 г.), наричан по-нататък "Регламент (ЕС) № 996/2010";

7. има право да преотстъпи разследването или част от него на орган за разследване по безопасност на друга държава след предварително съгласуване с него.

(3) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Издръжката на специализираното звено по ал. 1 се осъществява от бюджета на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

(4) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Специализираното звено по ал. 1 и Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" взаимно се уведомяват при получаването на информация за авиационно събитие.

(5) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Функциите на специализираното звено по ал. 1 се осъществяват от инспектори по разследване.

Чл. 16з. (Нов - ДВ, бр. 41 от 2007 г., предишен чл. 16е, бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г., предишен чл. 16ж, бр. 81 от 2011 г.) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията или упълномощено от него длъжностно лице:

1. издава свидетелства за правоспособност на радиооператорите от въздушната подвижна радиослужба и въздушната подвижна спътникова радиослужба, издава разрешения за използване на радиостанции на въздухоплавателни обекти и води публични регистри за издадените свидетелства и разрешения;

2. осъществява международно координиране на радиочестоти и радиочестотни ленти, както и на техническите характеристики на радиосъоръженията, които ги използват, за радиослужбите въздушна подвижна, въздушна подвижна-спътникова, въздушна радионавигация и въздушна радионавигация-спътникова;

3. предоставя за ползване разпределените опознавателни знаци за идентифициране на радиостанциите на въздухоплавателни обекти и води регистър за тях при условия и по ред, определени в наредба на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията, за разпределението на опознавателните знаци в Република България съгласно изискванията на Международния съюз по далекосъобщения.

Глава Iа
(Нова - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г.)
ГАРАНТИРАНЕ НА СИГУРНОСТТА В ГРАЖДАНСКОТО ВЪЗДУХОПЛАВАНЕ

Чл. 16и. (Нов - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г., предишен чл. 16з, бр. 81 от 2011 г.) (1) Сигурността в гражданското въздухоплаване се постига чрез:

1. издаване на нормативни и индивидуални административни актове, приемане на програми за сигурност, планове за действие при незаконна намеса и други актове на ръководителите на авиационните оператори, летищните оператори, операторите по наземно обслужване и от Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение";

2. въвеждане на системи за физическа защита;

3. определяне на зони за сигурност и на реда за пребиваване в тях;

4. контрол и проверка на лица и вещи при влизане (излизане) във/от зоните за сигурност;

5. подготвен персонал за изпълнение на задачи по сигурността.

(2) Мерките за сигурност се предприемат единствено за постигане на сигурността във въздухоплаването, като се избират тези, които в най-малка степен ще окажат негативно въздействие върху конкретното лице и обществото.

(3) Негативният резултат от избраната мярка за сигурност не може да е явно непропорционален спрямо очакваната успешна последица от нея.

(4) Избраната мярка за сигурност се прилага до постигане на целта й или до момента, в който се установи, че целта не може да се постигне.

Чл. 16к. (Нов - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г., предишен чл. 16и, бр. 81 от 2011 г.) (1) (Предишен текст на чл. 16и - ДВ, бр. 63 от 2010 г.) Субектите, осигуряващи постигането на сигурността в гражданското въздухоплаване, съобразно функционалната си компетентност са:

1. министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията чрез прилагането и развиването на Националната програма за сигурност в гражданското въздухоплаване;

2. Съветът за сигурност на гражданското въздухоплаване;

3. Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация";

4. летищната администрация или летищните оператори, на които са възложени функциите на летищна администрация;

5. Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение";

6. авиационните оператори;

7. (изм. – ДВ, **бр. 1 от 2019 г.**) операторите по наземно обслужване и пълноправните контрольори (регулирани агенти);

8. (изм. - ДВ, бр. 63 от 2010 г.) съответните служби на Министерството на вътрешните работи;

9. (изм. - ДВ, бр. 63 от 2010 г.) Агенция "Митници";

10. съответната служба на Министерството на външните работи, пряко свързана с обезпечаването на сигурността в гражданското въздухоплаване;

11. (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2010 г.) Държавна агенция "Национална сигурност";

12. (нова - ДВ, бр. 63 от 2010 г.) съответните структури на Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия, участващи в осъществяване на контрола, управлението и използването на националното въздушно пространство.

(2) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2010 г.) Съветът за сигурност в гражданското въздухоплаване се състои от представители на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация", Министерството на

вътрешните работи, Министерството на отбраната, Агенция "Митници" и на Държавна агенция "Национална сигурност" и се ръководи от заместник-министър на транспорта, информационните технологии и съобщенията, заместник-министър на отбраната, главния секретар на Министерството на вътрешните работи и от председателя на Държавна агенция "Национална сигурност", които са съпредседатели на съвета.

(3) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2010 г.) Съветът за сигурност в гражданското въздухоплаване е консултативен орган към министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията, министъра на вътрешните работи, министъра на отбраната, председателя на Държавна агенция "Национална сигурност" и министъра на финансите за стратегическо планиране и осъществяване на консултации, съгласуване, сътрудничество и координация между ведомствата, юридическите и физическите лица, които имат задължения за постигане на сигурността в гражданското въздухоплаване.

(4) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2010 г.) Съветът може да привлича в своята работа и представители на други ведомства, както и експерти в областта на гражданското въздухоплаване.

(5) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2010 г.) Административното обслужване на дейността на Съвета за сигурност в гражданското въздухоплаване се осигурява от Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация".

Чл. 16л. (Нов - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г., предишен чл. 16к, бр. 81 от 2011 г.) (1) Летищната администрация осигурява равнището и стандартите при изпълнение на функциите, поети като задължение от държавата, свързани със сигурността на полетите и охраната на летището, като разработва, прилага и актуализира летищна програма за постигане на авиационната сигурност с конкретни организационни и технически мерки и процедури за сигурност, съответстващи на изискванията на нормативните актове и на Националната програма за сигурност.

(2) Летищната програма за постигане на авиационна сигурност се утвърждава от главния директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация".

(3) Летищната програма за постигане на авиационна сигурност се съобразява с всички промени в законодателството, които засягат сигурността в гражданското въздухоплаване, и се представя за утвърждаване от главния директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация".

(4) Авиационните оператори изпълняват мерките, предвидени в летищната програма за постигане на авиационна сигурност.

(5) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2010 г., в сила от 1.01.2011 г.) Летищният оператор извършва:

1. проверка за сигурност на пътниците, започващи пътуване от летището, трансферните пътници и транзитните пътници, техните ръчни и регистрирани багажи;

2. проверка за сигурност на персонал, екипажи и моторни превозни средства за достъп до зоните за сигурност с ограничен достъп и критичните части;

3. проверка за сигурност на товари и поща;

4. проверка за сигурност на поща и материали на авиационните оператори;

5. проверка за сигурност на доставки на стоки, предназначени за полета и летището;

6. видеонаблюдение на зоните за сигурност с ограничен достъп, критичните части и други зони;

7. контрол на достъпа и издава временни пропуски на лица и моторни превозни средства;

8. охрана на въздухоплавателните средства на перона на летището.

(6) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2010 г., в сила от 1.01.2011 г.) Доставчикът на аеронавигационно обслужване разработва, прилага и актуализира програма за сигурност за недопускане на актове на незаконна намеса в дейностите и средствата за аеронавигационно обслужване. Програмата се изготвя в съответствие с изискванията на Националната програма за сигурност в гражданското въздухоплаване, на летищните програми

за постигане на авиационна сигурност и се утвърждава от главния директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация".

Чл. 16м. (Нов - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г., предишен чл. 16л, бр. 81 от 2011 г.) (1) Авиационните оператори разработват, прилагат и актуализират програма за сигурност за недопускане на актове на незаконна намеса в гражданското въздухоплаване.

(2) Програмата по ал. 1 се разработва в съответствие с изискванията на Националната програма за сигурност, с летищните програми за постигане на авиационна сигурност, с характера на извършваната авиационна дейност и се утвърждава от главния директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация".

(3) Програмата по ал. 1 се съобразява с всички промени в законодателството, които засягат сигурността в гражданското въздухоплаване, и се представя за утвърждаване от главния директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация".

(4) Авиационните оператори изпълняват мерките, предвидени в програмата по ал. 1.

Чл. 16н. (Нов - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г., отм., бр. 63 от 2010 г.).

Чл. 16о. (Нов - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г., предишен чл. 16м, бр. 81 от 2011 г.) (1) На всяко летище се определят зони за сигурност, до които достъпът е ограничен.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2010 г., **бр. 1 от 2019 г.**) Достъпът на физически лица, които изпълняват служебните си задължения, до зоните за сигурност на гражданските летища се осъществява след извършване на успешна цялостна проверка от Държавна агенция "Национална сигурност" по критерии, посочени в Националната програма за сигурност в гражданското въздухоплаване. Достъпът до зоните за сигурност на гражданските летища се съгласува и с Главна дирекция "Гранична полиция" по критерии, определени в Националната програма за сигурност в гражданското въздухоплаване.

(3) (Нова – ДВ, **бр. 1 от 2019 г.**) Физически лица могат да извършват или да отговарят за извършването на проверки, контрол на достъпа или друг вид контрол за сигурност в зони, различни от зоните за сигурност, след извършването на успешна цялостна проверка от Държавна агенция "Национална сигурност" по критерии, определени в Националната програма за сигурност в гражданското въздухоплаване.

Чл. 16п. (Нов - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г., предишен чл. 16о, бр. 81 от 2011 г.) (1) Сигурността на борда на въздухоплавателното средство може да се осигурява и от служители по сигурността по време на полет, които са служители на авиационните оператори.

(2) Служителите по сигурността по време на полет предприемат мерки за предотвратяване на актове на незаконна намеса срещу гражданското въздухоплаване.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 81 от 2011 г.) При предприемане на мерките по ал. 2 служителят спазва изискванията на чл. 16и, ал. 2 - 4.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2010 г.) Критериите, на които трябва да отговарят служителите по сигурността на полетите, и редът за тяхното назначаване са в съответствие с изискванията на Националната програма за сигурност в гражданското въздухоплаване.

Чл. 16р. (Нов – ДВ, **бр. 1 от 2019 г.**) Пълноправният контрольор (регулиран агент) разработва, прилага и поддържа програма за сигурност, одобрена от главния директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация".

Глава II
ВЪЗДУХОПЛАВАТЕЛНИ СРЕДСТВА

Чл. 17. За гражданско въздухоплаване могат да се използуват само въздухоплавателни средства, които отговарят на изискванията на този закон.

Чл. 18. Въздухоплавателното средство се използува само за целта, за която е предназначено. Изменение на предназначението му се допуска с разрешение на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" при Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

Чл. 19. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) (1) Въздухоплавателното средство се допуска в експлоатация след преглед, регистрация и удостоверяване на летателната му годност.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2004 г., доп., бр. 10 от 2007 г., изм., бр. 81 от 2011 г.) Главният директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" издава удостоверение за летателната годност на въздухоплавателно средство, когато то отговаря на съответните норми и притежава типов сертификат или друг еквивалентен документ, издаден или признат от Европейската агенция за авиационна безопасност (EASA), когато такива се изискват за въздухоплавателното средство.

(3) (Нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г., изм., бр. 81 от 2011 г.) Когато въздухоплавателното средство не отговаря на съответните норми за летателна годност или не е доказано съответствие с тях, главният директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" може да издаде разрешително за допускане до полет, при условие че въздухоплавателното средство може безопасно да извършва полет при определени ограничения и условия. Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията издава наредба, с която определя условията и реда за издаване на разрешителното за допускане до полет.

(4) (Нова - ДВ, бр. 10 от 2007 г., изм., бр. 81 от 2011 г., бр. 89 от 2015 г., **бр. 1 от 2019 г.**) В регистъра на гражданските въздухоплавателни средства на Република България се вписват въздухоплавателни средства, които попадат в обхвата на Регламент (ЕС) 2018/1139 или на националните норми за летателна годност, определени с наредбата по чл. 24, ал. 6.

(5) (Нова - ДВ, бр. 81 от 2011 г., изм., **бр. 1 от 2019 г.**) Собственикът, лизингополучателят, а при търговски въздушен превоз - операторът, отговарят за поддържането на летателната годност на въздухоплавателното средство съгласно изискванията на Регламент (ЕС) 2018/1139 и на националните норми за летателна годност, определени с наредбата по чл. 24, ал. 6.

(6) (Нова - ДВ, бр. 81 от 2011 г., изм., **бр. 1 от 2019 г.**) Главният директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" издава удостоверения за летателна годност в съответствие с Приложение I, част 21, раздел Б, подчаст 3, т. 21.Б.325 от Регламент (ЕС) № 748/2012 на Комисията от 3 август 2012 г. за определяне на правила за прилагане на сертифициране за летателна годност и за опазване на околната среда на въздухоплавателни средства и свързани с тях продукти, части и оборудване, както и за сертифициране на проектантски и производствени организации (ОВ, L 224/1 от 21 август 2012 г.).

Чл. 20. (1) (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) Гражданските въздухоплавателни средства се вписват в регистър на гражданските въздухоплавателни средства на Република България, който се води от Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" при Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) Вписването в регистъра и отписването от него се извършват по заявление на собственика, владелеца или държателя на въздухоплавателното средство. Заявлението трябва да бъде подадено в 30-дневен срок от датата на възникване на съответното основание.

(3) (Нова - ДВ, бр. 10 от 2007 г.) Въздухоплавателно средство, вписано в регистъра по ал. 1, се отписва служебно от регистъра, когато удостоверението за летателна годност на въздухоплавателното средство е отнето или е с изтекъл срок на валидност повече от 6 месеца.

Чл. 21. (1) (Изм. - ДВ, бр. 81 от 2011 г.) Въздухоплавателно средство, вписано в чужд регистър, може да бъде вписано в гражданския регистър на въздухоплавателните средства, след като бъде отписано от чуждия.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 81 от 2011 г.) Регистрирането на българското въздухоплавателно средство в чужд регистър не поражда никакви правни последици, ако въздухоплавателното средство не бъде отписано от гражданския регистър на въздухоплавателните средства по установения ред.

Чл. 22. (1) (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г., предишен текст на чл. 22, бр. 52 от 2004 г.) Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" издава удостоверение за регистрация на въздухоплавателно средство, вписано в регистъра на гражданските въздухоплавателни средства, в което се вписват националният и регистрационно-опознавателният знак.

(2) (Нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) Условията и редът за вписване и отписване на въздухоплавателни средства в регистъра на гражданските въздухоплавателни средства на Република България се определят с наредбата по чл. 5, ал. 4.

Чл. 23. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) (1) Прехвърлянето на правото на собственост, учредяването и прехвърлянето на вещни права и учредяването на вещни тежести върху въздухоплавателно средство се извършват в писмена форма.

(2) Сделките по ал. 1 имат действие спрямо трети лица след вписването им в регистъра на гражданските въздухоплавателни средства.

(3) Недействителен е договор за продажба или за отдаване под наем на въздухоплавателни средства - собственост на български лица, сключен в противоречие с международни договори или с решение на международна организация, приети от Република България.

(4) Учредяването на залог върху въздухоплавателно средство има действие от датата на вписването в регистъра. При учредяване на два или повече залози върху едно и също въздухоплавателно средство редът на предпочтително удовлетворение се определя от датата на вписване на тежестта в регистъра на гражданските въздухоплавателни средства, а ако вписването е направено в един и същи ден, меродавен е поредният номер на вписването.

Чл. 24. (1) (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) Въздухоплавателните средства подлежат на проверка за удостоверяване на съответствието им с норми за летателна годност, за авиационен шум и за газови емисии на авиационните двигатели, определени в Република България.

(2) (Отм., нова - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" може да признае удостоверението за летателна годност на въздухоплавателното средство, произведено в чужбина, ако то съответства на нормите за летателна годност.

(3) (Нова - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) При промяна на оборудване на въздухоплавателно средство Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" издава удостоверение за летателна годност и на оборудването на въздухоплавателното средство.

(4) (Нова - ДВ, бр. 85 от 1998 г., изм., бр. 52 от 2004 г.) Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" признава удостоверения за авиационен шум на въздухоплавателното средство и за газови емисии на авиационните двигатели, издадени от съответната чуждестранна въздухоплавателна администрация.

(5) (Нова - ДВ, бр. 85 от 1998 г., изм., бр. 52 от 2004 г.) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията издава наредба за условията и реда за сертифициране на въздухоплавателни средства и свързаните с тях продукти, части и уреди, както и за одобряване на лицата, които ги проектират и/или произвеждат.

(6) (Нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията издава наредба, с която определя изискванията за формиране на летателната годност на новопроизведени въздухоплавателни средства, за поддържане и удостоверяване на летателната годност на въздухоплавателни

средства и свързаните с тях продукти, части и уреди.

(7) (Нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията определя с наредба условията и реда за издаване на удостоверения за авиационен шум и газови емисии на авиационните двигатели.

Чл. 24а. (Нов - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 10 от 2007 г.) Производството или възстановяването на въздухоплавателни средства или на продукти, части и уреди за тях се извършва от физически или юридически лица, регистрирани по Търговския закон , или лица, регистрирани като търговци по законодателството на държава - членка на Европейския съюз, или на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, които притежават удостоверение.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 81 от 2011 г.) Главният директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" или оправомощено от него длъжностно лице издава удостоверение за производство или възстановяване на съответния тип въздухоплавателно средство и на продуктите, частите и уредите за него, ако лицата отговарят на изискванията за финансова стабилност и професионална компетентност.

(3) Условията и редът за издаване на удостоверения за производство или възстановяване на съответния тип въздухоплавателно средство или на продукти, части и уреди за него се уреждат с наредбата по чл. 24, ал. 6.

Чл. 25. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) (1) (Изм. – ДВ, **бр. 1 от 2019 г.**) Техническото обслужване на въздухоплавателни средства се извършва от физически и юридически лица, получили право да извършват техническо обслужване и ремонт на авиационната техника.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 34 от 2001 г.) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията определя с наредба условията и реда за издаване на свидетелствата и лицензите на лицата по ал. 1.

(3) (Нова - ДВ, бр. 34 от 2001 г.) Лицензът за извършване на дейностите по ал. 1 се издава от главния директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация".

(4) (Нова - ДВ, бр. 34 от 2001 г.) Лицензът е личен и не подлежи на прехвърляне.

(5) (Нова - ДВ, бр. 34 от 2001 г., доп., бр. 10 от 2007 г.) Лицензът за техническо обслужване и ремонт на авиационна техника се издава на физически или юридически лица, регистрирани по Търговския закон , или лица, регистрирани като търговци по законодателството на държава - членка на Европейския съюз, или на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, при следните условия:

1. всички необходими съоръжения, оборудване, инструменти, материали и техническа документация (одобрени данни) осигуряват изпълнението на целия обем работи по техническото обслужване и ремонта на авиационна техника и създават условия за правилно съхраняване на компонентите на въздухоплавателното средство;

2. персоналът, удостоверяващ техническото обслужване, отговаря на квалификационните изисквания за освидетелстване на авиационния персонал от гражданската авиация и е достатъчен за планирането, извършването, ръководенето и контролирането на работите по техническото обслужване и ремонта на граждански въздухоплавателни средства и техните компоненти.

(6) (Нова - ДВ, бр. 34 от 2001 г., отм., бр. 52 от 2004 г.).

(7) (Нова - ДВ, бр. 34 от 2001 г., изм., бр. 52 от 2004 г.) Главният директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" отказва издаването на лиценз в случай, че кандидатът не отговаря на някое от условията по ал. 5, подробно регламентирани в наредбата по ал. 2.

(8) (Нова - ДВ, бр. 34 от 2001 г., отм., бр. 52 от 2004 г.).

(9) (Нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) Поддържането на летателната годност на въздухоплавателни средства с максимална излетна маса под 5700 кг, които извършват нетърговски полети, може да се извършва и от физически лица, които притежават свидетелство за правоспособност за извършване на техническо обслужване

на въздухоплавателни средства.

Чл. 25а. (Нов - ДВ, бр. 34 от 2001 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) Лицензът за техническо обслужване и ремонт на авиационна техника е безсрочен.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 52 от 2004 г.).

(3) (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) Лицензът може да бъде отнет, както и действието му да бъде спряно изцяло или частично за определен период, в случай че лицензираното лице наруши условията по чл. 25, ал. 5 и наредбата по чл. 25, ал. 2. Актът за отнемане или за спиране на действието на лицензa подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) За издаването на лиценз за техническо обслужване и ремонт на авиационна техника се събират такси в размер, определен от Министерския съвет.

Чл. 26. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г., бр. 81 от 2011 г., **бр. 1 от 2019 г.**) Удостоверенията за летателна годност, за авиационен шум и за газови емисии на въздухоплавателно средство, регистрирано в страната, се отнемат, ако при преглед се установи, че не отговарят на изискванията Регламент (ЕС) 2018/1139 и на националните норми за летателна годност, определени с наредбата по чл. 24, ал. 6.

Чл. 27. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г., бр. 81 от 2011 г.) Удостоверенията за летателна годност и удостоверенията за преглед на летателната годност, издадени от чуждестранни компетентни органи, се признават за валидни в Република България, когато:

1. (изм. – ДВ, **бр. 1 от 2019 г.**) изискванията за летателна годност в държавата, чийто компетентен орган е издал удостоверенията за летателна годност, съответстват на изискванията на Регламент (ЕС) 2018/1139 или ги превишават;

2. (изм. – ДВ, **бр. 1 от 2019 г.**) главният директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" или оправомощено от него длъжностно лице е дало съгласие прегледът на въздухоплавателно средство, вписано в регистъра на гражданските въздухоплавателни средства на Република България, да се извърши в друга държава, съгласно законодателството на която изискванията за летателна годност съответстват на изискванията на Регламент (ЕС) 2018/1139 или ги превишават.

Чл. 28. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г., бр. 81 от 2011 г.) Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" извършва инспекция на перона на чуждестранни въздухоплавателни средства, които кацат на летища на територията на Република България и за които има съмнение, че не съответстват на международните стандарти за безопасност.

Чл. 29. (Доп. - ДВ, бр. 52 от 2004 г., изм. бр. 81 от 2011 г.) (1) Въздухоплавателно средство без удостоверение за летателна годност или за регистрация, без разрешително за допускане до полет или чиито отличителни знаци не отговарят на знаците, посочени в тези свидетелства, се задържа от главния директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" или от оправомощено от него длъжностно лице.

(2) Чуждестранно въздухоплавателно средство се задържа от лицата по ал. 1 и когато:

1. в резултат на извършена инспекция на въздухоплавателното средство на перона се установи незабавна и очевидна заплаха за безопасността;

2. в резултат на извършена инспекция на въздухоплавателното средство на перона се установи, че има вероятност операторът да не предприеме мерки преди изпълнението на полета за отстраняване на установени несъответствия, като по този начин пряко ще застраши безопасността на въздухоплавателното средство и пътниците в него;

3. е налице отказ от инспекция.

(3) В случаите по ал. 1 и 2 главният директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" незабавно уведомява въздухоплавателните власти на съответния оператор и на държавата на регистрация на въздухоплавателното средство.

(4) В случаите по ал. 2, т. 2 въздухоплавателното средство се задържа до отстраняване на опасността.

(5) В случаите по ал. 2, т. 2 главният директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" може да разреши извършване на пребазиращ полет без превоз на пътници до база за техническо обслужване.

Чл. 29а. (Нов - ДВ, бр. 81 от 2011 г.) (1) Когато в резултат на извършена инспекция на перона на чуждестранно въздухоплавателно средство се установи, че са налице несъответствия с международните стандарти за безопасност, но не е налице необходимост от задържане, главният директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" или оправомощено от него длъжностно лице:

1. налага ограничения върху експлоатацията на въздухоплавателното средство, когато е констатирано, че то може да продължи полета си единствено при спазване на тези ограничения;

2. предписва предприемане на действия за отстраняване на несъответствията, преди да бъде изпълнен полетът.

(2) В случаите по ал. 1, т. 2 главният директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" може да разреши извършване на пребазиращ полет без превоз на пътници до база за техническо обслужване.

Чл. 30. (Доп. - ДВ, бр. 85 от 1998 г., изм., бр. 52 от 2004 г.) (1) Всяко въздухоплавателно средство, изпълняващо международни полети, както и всяко въздухоплавателно средство с максимална излетна маса над 750 кг, изпълняващо вътрешни полети, по време на полет има на борда си следните документи:

1. удостоверение за регистрация;

2. удостоверение за летателна годност или разрешително за допускане до полет;

3. разрешително за експлоатация на самолетна радиостанция;

4. свидетелство за правоспособност на всеки член на екипажа;

5. документи за застраховка;

6. борден дневник;

7. план на полета;

8. списък на пътниците с означение на местата и от къде и за къде пътуват;

9. манифест и подробни декларации за товара, ако на самолета има товар;

10. свидетелство за авиационен оператор, ако полетът е търговски.

(2) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията издава наредба, с която определя и други документи освен тези по ал. 1, които се намират на борда на въздухоплавателните средства, в съответствие с регионалните споразумения на Международната организация за гражданско въздухоплаване (ИКАО).

(3) С наредбата по ал. 2 се определят и необходимите документи, които се намират на борда на въздухоплавателни средства с максимална излетна маса под 750 кг при изпълнение на вътрешни полети.

Чл. 31. Бордните документи на чуждестранните летателни средства се признават за редовни, ако отговарят на изискванията на международните съглашения, страна по които е Република България.

Чл. 31а. (Нов - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) (1) Летищната администрация може да премести въздухоплавателно средство, негови части или агрегати на територията на летището, когато, без да представляват препятствие за оперирашите въздухоплавателни средства, са разположени на територията на летището в продължение на повече от 6 месеца и в този срок въздухоплавателното средство не е било в състояние на летателна годност или техният собственик, владелец или държател в продължение на повече от 3 месеца не заплаща цената за паркиране или наемната цена.

(2) Действията по ал. 1 се предприемат, ако с едномесечно писмено предизвестие е уведомено лицето, което е изоставило въздухоплавателното средство или негови части или агрегати или с което е сключен договор за паркиране.

(3) Летищната администрация може да отстранява от летателното поле въздухоплавателно средство, загубило способност да се придвижва, ако то представлява препятствие за оперирашци въздухоплавателни средства и операторът на въздухоплавателното средство не е предприел необходимите ефективни мерки за своевременното му изместване след настъпване на събитието.

(4) Летищната администрация не носи отговорност за вреди и щети, нанесени при изместване или отстраняване на въздухоплавателното средство или елементи на въздухоплавателно средство, по този член.

Глава III
ПЕРСОНАЛ И ЕКИПАЖ
(Загл. изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.)

Чл. 32. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) (1) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията определя длъжностите, за изпълнение на които се изисква свидетелство за правоспособност.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) Авиационен персонал са лицата, които притежават свидетелство за правоспособност. Към тях при изпълнение на полет се приравняват лицата, които са в процес на обучение за придобиване на правоспособност.

(3) Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" издава свидетелства за правоспособност и води регистър на персонала при условия и по ред, определени от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

Чл. 33. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията определя:

1. условията и реда за откриване на авиационни учебни центрове и изискванията, на които трябва да отговарят;

2. изискванията и реда за издаване на свидетелства на преподавателите в авиационните учебни центрове и програмите за тяхната подготовка;

3. списъка и квалификационните изисквания за съответните авиационни професии;

4. изискванията към кандидатите за обучение в авиационните учебни центрове, програмите, по които се подготвят, условията и реда за провеждане на изпитите;

5. (нова - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г.) условията и реда за признаване на свидетелства за правоспособност на членовете на екипажа на въздухоплавателно средство, издадени от държава - членка на Европейския съюз, или от друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство;

6. (нова - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г.) условията и реда за признаване на свидетелства за правоспособност на членовете на екипажа на въздухоплавателно средство, издадени от други държави.

Чл. 34. (1) (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г., бр. 52 от 2004 г., бр. 37 от 2006 г.) (1) Членовете на екипажа на въздухоплавателно средство, регистрирано в Република България, трябва да притежават свидетелства за правоспособност, издадени или признати за валидни от Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация".

(2) (Доп. - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г.) С разрешение на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията се допускат до работа в гражданското въздухоплаване и чужденци за срок не по-дълъг от една година. Граждани на държава - членка на Европейския съюз, или на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, се допускат до работа в гражданското въздухоплаване безсрочно и без да е необходимо разрешение на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г.) Длъжностите, непосредствено свързани с осигуряване на безопасността на полетите и поддържането на летателната годност на въздухоплавателните средства, се заемат само от лица с висше образование, с изключение на авиационните оператори, извършващи специализирани авиационни работи, и авиационна квалификация и се определят по ред, установен от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

Чл. 35. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) Документите за правоспособност на лицата по чл. 32, ал. 1 , издадени от чуждестранни институти и органи, се признават за валидни на базата на взаимност, ако изискванията за издаване на документи за правоспособност на лицата по чл. 32, ал. 1 съответстват на установените към момента международни стандарти или ги превишават.

Чл. 36. Обучаваният не носи отговорност за щети, нанесени при учебни полети, освен ако те са причинени умишлено.

Чл. 37. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 81 от 2011 г.) Лицата от въздухоплаването, които подлежат на медицинско освидетелстване, и изискванията, на които трябва да отговарят, се определят с наредба от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 81 от 2011 г.) Годността на персонала за изпълнение на съответната дейност с оглед на здравословното състояние на лицата се установява от авиомедицински центрове или авиомедицински експерти, които притежават удостоверение за тази дейност, издадено от главния директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация".

(3) (Нова - ДВ, бр. 81 от 2011 г.) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията определя условията и реда за издаване на удостоверението с наредбата по ал. 1.

(4) (Нова - ДВ, бр. 81 от 2011 г.) С наредбата по ал. 1 се определят условията и редът за издаване на медицинско свидетелство за любител пилот от общопрактикуващ лекар.

Чл. 38. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 52 от 2004 г., изм. и доп., бр. 37 от 2006 г., изм., бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г.) Екипаж на въздухоплавателно средство е авиационният персонал, на който е възложено изпълнението на полета.

(2) Съставът на длъжностите в екипажа се определя от Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" в зависимост от типа на въздухоплавателното средство и от характера на полета. Полети при непълен екипаж са забранени.

(3) (Нова - ДВ, бр. 37 от 2006 г.) При експлоатация на въздухоплавателно средство членовете на екипажа носят отговорност за спазване на изискванията на наредбата по чл. 16а, т. 14 .

(4) (Нова - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г.) При изпълнение на полетните си програми авиационните оператори включват за своя сметка в състава на летателните си екипажи инспектори по въздухоплаване в съответствие с тяхната квалификация.

(5) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2010 г.) При изпълнение на полетните си програми авиационните оператори имат право да извършват проверка и тестване на членовете на екипажа за употреба на психоактивни вещества.

Чл. 39. (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) Всяко гражданско въздухоплавателно средство при полет се ръководи от командир, който трябва да има специалност летец-пилот. Той отговаря за предполетната подготовка на екипажа и за извършването на полета в съответствие с установените правила за опазването на въздухоплавателното средство, на живота на намиращите се в него лица и на превозваните товари.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) Командирът на въздухоплавателното средство е длъжен да откаже да извърши полет, когато установи неизправност на въздухоплавателното средство, която не е включена в списъка на допустимите откази към ръководството за летателна експлоатация за типа въздухоплавателно средство.

Чл. 40. (1) Нарежданията на командира на въздухоплавателното средство, свързани с извършването на полета и със спазването на установения ред във въздухоплавателното средство, са задължителни за всички лица, намиращи се в него.

(2) Командирът на въздухоплавателното средство може да взема всички необходими мерки спрямо лицата, които не изпълняват неговите нареждания, включително и да ги отстрани от въздухоплавателното средство в отправното или в междинното летище.

Чл. 41. (1) Командирът на въздухоплавателното средство, приел сигнал за бедствие от друго въздухоплавателно средство или от плавателен съд, открил въздухоплавателно средство или плавателен съд, намиращи се в бедствие, или намиращи се в опасност хора, е длъжен да окаже помощ, да определи мястото на бедствието и да уведоми за това службата за управление на полетите.

(2) Командирът на въздухоплавателното средство няма право да извършва действия за спасяване, които поставят в опасност командуваното от него въздухоплавателно средство, пътниците или екипажа.

Чл. 42. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) При насилствено завладяване на въздухоплавателното средство командирът трябва да предприеме всички възможни мерки за възвръщане на контрола върху него при условие, че с това не се поставя в опасност животът на екипажа и на пътниците и целостта на въздухоплавателното средство.

Глава IV
ЛЕТИЩА

Чл. 43. (1) Въздухоплавателните средства излитат и кацат на летища и летателни площадки.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) Граждански летища са:

1. (изм. - ДВ, бр. 81 от 2011 г.) летища за обществено ползване - за обслужване на международни и вътрешни превози, за обслужване на търговски операции с въздухоплавателно средство и други услуги, срещу заплащане;

2. (изм. - ДВ, бр. 34 от 2001 г., бр. 52 от 2004 г., бр. 81 от 2011 г.) летища за обслужване на търговски операции с въздухоплавателно средство, включително за единични полети за превозни услуги, изпълнявани с въздухоплавателни средства с максимална излетна маса до 5700 кг или с пътниковместимост до 19 седалки;

3. технологични - използвани само за нуждите на собственика, без заплащане.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г., бр. 34 от 2001 г., изм. и доп., бр. 109 от 2007 г., предишна ал. 4, изм., бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г.) Гражданските летища по ал. 2, на които могат да се приемат граждански въздухоплавателни средства, се определят от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията съгласувано с министъра на отбраната, министъра на финансите, министъра на вътрешните работи и председателя на Държавна агенция "Национална сигурност" с изричното съгласие на собственика на

летището.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г., бр. 34 от 2001 г., предишна ал. 3, бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г.) Министерският съвет по предложение на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията определя гражданските летища за обществено ползване в Република България, както и онези от тях, които обслужват международни превози.

(5) (Нова - ДВ, бр. 34 от 2001 г., отм., бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г.).

(6) (Нова - ДВ, бр. 85 от 1998 г., предишна ал. 5, изм., бр. 34 от 2001 г., бр. 60 от 2012 г.) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията и министърът на отбраната определят условията и реда за съвместното ползване на гражданските летища за обществено ползване и на военните летища, както и за извършването на полети на граждански въздухоплавателни средства до и от военните летища.

(7) (Нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г., изм., бр. 81 от 2011 г.) Летателните площадки се използват за обслужване на полети, различни от търговски въздушен превоз, с въздухоплавателни средства с максимална излетна маса под 5700 кг срещу заплащане или без заплащане, както и за технологични нужди на собственика без заплащане. Ограничението за максимална излетна маса не се отнася за вертолети.

Чл. 43а. (Нов - ДВ, бр. 85 от 1998 г., изм., бр. 34 от 2001 г.) (1) Гражданските летища са публична и частна собственост.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г.).

(3) (Отм. - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г.).

(4) (Доп. - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г.) Земите, върху които се намират съоръженията за навигация и управление на въздушното движение, които обслужват полети, свързани с международен и вътрешен обществен превоз, и технологично необходимите им терени са публична държавна собственост или частна собственост.

(5) (Нова - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г.) На гражданските летища по чл. 43, ал. 2, т. 1 и 2 се осигуряват обслужване на въздушното движение и съответстващо аеронавигационно оборудване.

Чл. 43б. (Нов - ДВ, бр. 34 от 2001 г., изм., бр. 52 от 2004 г., бр. 36 от 2006 г., доп., бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г., бр. 47 от 2009 г., изм., бр. 63 от 2010 г., бр. 96 от 2017 г., в сила от 1.01.2018 г.) (1) Гражданските летища за обществено ползване, които са държавна собственост, се ползват при условията на този закон от летищни оператори – търговци, на които е възложена концесия за строителство или концесия за услуги по реда на Закона за концесиите, или от търговски дружества, в които държавата е едноличен собственик на капитала.

(2) По реда на Закона за концесиите и при условията на този закон за гражданските летища за обществено ползване – държавна собственост, може да се предостави и концесия за услуги за:

1. обслужване на пътници и/или за обработка на товари, багажи и поща, и/или за извършване на съпътстваща дейност в обособена част от летище, определена с влязъл в сила генерален план за развитие на летището, и/или

2. услуга, предоставяна на територията на летището, извън дейностите по наземно обслужване по чл. 48д, ал. 3.

(3) Правомощията на концедент за концесия по ал. 1 и 2 се изпълняват от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

(4) В процедурата за определяне на концесионер за концесия по ал. 1 като условие за участие в процедурата се определят изискванията за летищен оператор по чл. 48г, ал. 2, т. 2 и 3. С офертите си участниците в процедурата дават предложения относно организацията, техниката и технологиите, с които ще осигурят спазването на установените стандарти и процедури за осигуряване на безопасността и сигурността на полетите на съответното летище, както и предложения относно начина за управление и експлоатация на летището. Лиценз за летищен оператор се издава на концесионера след сключване на концесионния договор в договорените в него срокове, когато концесионерът отговаря на изискванията за издаване на лиценз, определени с този закон.

(5) С концесионния договор за концесия по ал. 1 се определят и правата, и задълженията, свързани с дейностите по чл. 48а, ал. 3 и чл. 48д, ал. 3, т. 3 – 5 и 7, които се извършват от концесионера. С договора се предоставя право на концесионера да събира летищни такси по чл. 120, ал. 1, като се определят условията и редът за това, включително се определя частта от таксите, която събира в своя полза като приход от експлоатацията на летището и/или на услугите.

(6) Съпътстващата дейност по ал. 2, т. 1 е всяка дейност, свързана с обслужването на пътници, товари и поща, извършването на която е оправдано от трафика на летището и осъществяваните стопански дейности и не препятства и/или не затруднява предоставянето на дейностите по наземно обслужване, авиационната сигурност и безопасност.

(7) С концесионния договор за концесия по ал. 2, т. 1 освен оперативния риск концесионерът поема и риска от присъединяване на обособената част към необходимата за експлоатацията му техническа инфраструктура. С договора се предоставя право на концесионера да събира летищни такси по чл. 120, ал. 1, като се определят условията и редът за това, включително се определя частта от таксите, която събира в своя полза като приход от експлоатацията на услугите.

(8) С концесионния договор за концесия по ал. 2 се определят обектите, във или чрез които се предоставя услугата, и правата и задълженията на концесионера, свързани с ползването на обектите по т. 1.

(9) С концесионния договор по ал. 2 задължително се определят отношенията на концесионера с летищната администрация.

Чл. 43в. (Нов - ДВ, бр. 34 от 2001 г., изм., бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г., бр. 96 от 2017 г., в сила от 1.01.2018 г.) Летище, което е собственост на община, се ползва при условията на този закон от летищен оператор – търговец, на който е възложена концесия за строителство или концесия за услуги по реда на Закона за концесиите.

Чл. 43г. (Нов - ДВ, бр. 34 от 2001 г.) (1) Разходите на концесионера, свързани с изграждането, експлоатацията и поддържането на обекта на концесия, се признават за фактически разходи.

(2) Разходите по ал. 1, формирани като финансови загуби, започват да се приспадат последователно от годината, в която започва експлоатацията на обекта на концесията, за срок и при условия, определени в концесионния договор.

(3) Допълнителните разходи, направени от концесионера, се признават за фактически разходи, когато са предвидени в концесионния договор.

Чл. 43д. (Нов - ДВ, бр. 34 от 2001 г., изм. и доп., бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г.) Едноличните търговски дружества с държавно имущество ползват гражданските летища за обществено ползване - публична държавна собственост без концесия. Условията и редът за ползването на гражданските летища за обществено ползване - публична държавна собственост, от еднолични търговски дружества с държавно участие в капитала се определят с договор, сключен между министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията и едноличното търговско дружество.

Чл. 43е. (Нов - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г.) Гражданските летища за обществено ползване, които не са държавна или общинска собственост, се ползват от летищни оператори - търговци, при условията и по реда на този закон.

Чл. 43ж. (Нов - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г.) (1) Физически или юридически лица, регистрирани като търговци, които експлоатират или имат инвестиционна инициатива за изграждане или разширение на гражданско летище за обществено ползване, извън случаите на гражданските летища за обществено ползване - публична държавна собственост или общинска собственост, подават заявление пред Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация".

(2) Заявлението по ал. 1 съдържа най-малко:

1. проучване относно трафика на пътници и/или товари, които се предвижда да бъдат обслужени или обработени на летището;

2. документи, удостоверяващи правата на лицето върху територията, върху която ще се експлоатира или изгражда, или разширява летището;

3. индивидуализация на територията, върху която ще се изгражда или разширява летището, заедно с предварителни проучвания за наличието на подходящи екологични, геоложки и метеорологични условия и на възможностите за свързването му с пътната и с железопътната мрежа;

4. прединвестиционно проучване, инвестиционна програма и данни за финансовата и технологичната обезпеченост на нейната реализация;

5. необходимостта от публични инвестиции, свързани с изграждането на пътни и/или железопътни връзки;

6. предварително доказване на възможностите за изграждане и поддържане на пункт за граничен контрол - в случаите, когато на летището ще се обслужват международни превози.

(3) В срок до 6 месеца от получаване на заявлението Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" извършва собствено проучване на заявлението по ал. 1 и представя мотивирано становище до министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

(4) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията въз основа на мотивираното становище на главния директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" внася в Министерския съвет предложение за приемане на решение:

1. за даване на разрешение за експлоатация или за изграждане на ново или за разширение на съществуващо гражданско летище за обществено ползване, извън случаите на гражданските летища за обществено ползване - публична държавна собственост, или

2. за отказ за даване на разрешение за експлоатация или за изграждане на ново или за разширение на съществуващо гражданско летище за обществено ползване, извън случаите на гражданските летища за обществено ползване - публична държавна собственост.

Чл. 44. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" удостоверява експлоатационната годност на гражданските летища, летателните площадки и съоръженията за навигация, както и на системите и съоръженията за обслужване на пътници, обслужване и осигуряване на въздухоплавателни средства, товарене и разтоварване на багажи и

товари.

(2) За обектите по ал. 1, които отговарят на определените стандарти, условия и изисквания, се издава удостоверение за експлоатационна годност.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) Условията и редът за удостоверяване годността на летищата, летателните площадки, системите и съоръженията за навигация, както и на системите и съоръженията за обслужване на пътници, обслужване и осигуряване на въздухоплавателни средства, товарене и разтоварване на багажи и товари, както и изискванията към тези обекти, се определят с наредба на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

Чл. 44а. (Нов – ДВ, **бр. 1 от 2019 г.**) Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" сертифицира гражданските летища за обществено ползване при условията и по реда на Регламент (ЕС) № 139/2014 за определяне на изискванията и административните процедури във връзка с летищата в съответствие с Регламент (ЕО) № 216/2008 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ, L 44/1 от 14 февруари 2014 г.), наричан по-нататък "Регламент (ЕС) № 139/2014".

Чл. 45. Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" може да ограничи или да забрани експлоатацията на летища и летателни площадки, които не отговарят на изискванията за безопасност на полетите.

Чл. 45а. (Нов - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г.) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията издава наредба, с която определя съдържанието, условията и реда за изготвяне на генералните планове на гражданските летища по чл. 43, ал. 2, т. 1.

Чл. 46. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) (1) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията съгласува проектите за изграждане, разширяване или реконструкция на граждански летища и съоръжения за навигация.

(2) Съгласуването по ал. 1 се предхожда от:

1. наличие на генерален план за развитие на летището;

2. (изм. - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) одобрен подробен устройствен план и изпълнение на процедурите по Закона за опазване на околната среда, Закона за устройство на територията, Закона за държавната собственост и Закона за общинската собственост, по този и по други закони, които биха могли да имат отношение към издаваното разрешение.

(3) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 52 от 2004 г., изм., бр. 41 от 2011 г., бр. 66 от 2013 г., в сила от 26.07.2013 г., бр. 98 от 2014 г., в сила от 28.11.2014 г., бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията, министърът на регионалното развитие и благоустройството и министърът на земеделието, храните и горите определят с наредба разрешителния режим в сервитутните зони и зоните на влияние на летищата. Издаването на разрешения за строителството на сгради, съоръжения, водоеми, сметища, надземни силнотокови линии, кариерни ями и други подобни обекти в тези зони се съгласува с министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

Чл. 46а. (Нов - ДВ, бр. 52 от 2004 г., изм., бр. 66 от 2013 г., в сила от 26.07.2013 г., бр. 98 от 2014 г., в сила от 28.11.2014 г.) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията, съгласувано с министъра на регионалното развитие и благоустройството, издава наредба, с която определя съдържанието на специализираната карта и регистъра, които се създават въз основа на данните по чл. 32, ал. 1, т. 1 от Закона за кадастъра и имотния регистър , и условията и реда за създаването и поддържането им.

Чл. 47. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) (1) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията определя ограниченията във връзка с безопасността на въздухоплаването, свързани с изграждането на обекти по чл. 46, ал. 3 , както и изискванията, стандартите и начина за поставяне на предупредителни устройства на високи сгради и съоръжения.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2011 г., бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията и министърът на земеделието, храните и горите определят с наредба възможните ограничения върху характера на засажданите култури в района на летищата с оглед на защита от птици.

(3) Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" предписва демонтиране на частта, превишаваща безопасната височина.

(4) При неизпълнение на предписанието по ал. 3 Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" сигнализира компетентните органи за отстраняване на препятствието за сметка на неизпълнилото предписанието лице.

(5) (Нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) Отстраняването на препятствията по ал. 3 е за сметка на лицето, извършило незаконните действия, а при изграждане на ново или при разширение на съществуващо летище - за сметка на летищния оператор.

(6) (Предишна ал. 5 - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) Летищната администрация контролира спазването на ограниченията по ал. 1 и 2, включително и за близко разположени стълбове, дървета, мачти, диги, изкопи.

Чл. 47а. (Нов - ДВ, бр. 37 от 2006 г.) Не се допуска разполагането на въздухоплавателни средства, за които няма издадено валидно удостоверение за летателна годност на територията на гражданските летища за обществено ползване.

Чл. 48. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" съгласува проектите за изграждане и реконструкция на сгради, съоръжения и други строителни работи на територията на летището на основата на приетия генерален план.

Чл. 48а. (Нов - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) (1) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията определя стандартите, условията и правилата, свързани с летищното осигуряване на полетите.

(2) Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" контролира изпълнението на функциите, поети като задължение от държавата по силата на международни договори по спазването на утвърдените стандарти, условия и правила за осигуряване на полетите.

(3) Летищната администрация:

1. осигурява равнището на обявените категории и стандарти при изпълнението на функциите, поети като задължение от държавата по силата на международни договори, свързани със:

а) поддържането на летателното поле и развитието на инфраструктурата на летището;

б) ограничаването и отстраняването на препятствията;

в) (изм. - ДВ, бр. 81 от 2011 г.) поддържането на визуалните аеронавигационни средства;

г) аварийно-спасителното и противопожарното осигуряване на полетите на територията на летището и в неговата околност;

д) охраната на летището;

е) сигурността на полетите;

ж) координацията между различните ведомства и предприятия във връзка с използването на летището;

з) управлението на движението на територията на летището;

и) оборудването и инсталациите за електроснабдяване;

к) опростяването на формалностите в летищата;

2. възлага разработването и осъвременяването на генералния и кадастралния план на летището;

3. (изм. - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) създава условия за стопанска дейност на територията на летището за лицензираните по този закон оператори по наземно обслужване;

4. предприема мерки за ограничаване на авиационния шум;

5. може да задържа излитането на въздухоплавателно средство (освен при изпълнение на редовни превози), ако ползвателят му не е заплатил дължими такси или не е дал достатъчно гаранции за това;

6. събира летищни такси, предвидени по този закон.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията може да възлага изцяло или частично функциите на летищна администрация на летищния оператор.

(5) (Нова - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г.) В гражданските летища за обществено ползване, които не са публична държавна или общинска собственост, функциите на летищна администрация се упражняват от собственика на летището или от определено от него лице, което притежава лиценз за летищен оператор.

Чл. 48б. (Нов - ДВ, бр. 85 от 1998 г., отм., бр. 52 от 2004 г.).

Чл. 48в. (Нов - ДВ, бр. 85 от 1998 г., изм., бр. 34 от 2001 г., бр. 52 от 2004 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 10 от 2007 г.) Дейностите по управление и експлоатация на гражданско летище по чл. 43, ал. 2, т. 1 и 2 се извършват от търговци, регистрирани по Търговския закон , или лица, регистрирани като търговци по законодателството на държава - членка на Европейския съюз, или на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, на които е издаден лиценз за летищен оператор.

(2) Летищният операторе длъжен да осигури достъп при равни условия на всяко въздухоплавателно средство, получило разрешение за извършване на полет.

(3) Летищният оператор е длъжен да приема и обслужва въздухоплавателни средства, търпящи бедствия, и държавни въздухоплавателни средства.

(4) Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" контролира изпълнението на задълженията по ал. 2 и 3.

(5) При системно неизпълнение на задълженията и във връзка с предотвратяването и отстраняването на вредните последици от тяхното неизпълнение Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" прилага като принудителна административна мярка спиране дейността на летищния оператор по управление и експлоатация на летището.

(6) Условията и редът за издаване на лиценз по ал. 1 се определят с наредба на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

Чл. 48г. (Нов - ДВ, бр. 34 от 2001 г., изм., бр. 52 от 2004 г.) (1) Лицензът за летищен оператор удостоверява, че организацията, техниката, технологиите и персоналът на лицензираното лице отговарят на стандартите и изискванията за безопасно и качествено поддържане на експлоатационната годност на летището.

(2) Лиценз за летищен оператор се издава, при условие че:

1. за летището е издадено удостоверение за експлоатационна годност;

2. лицето е представило доказателства за финансова стабилност;

3. персоналът на лицето има квалификация, професионален опит и стаж, необходими за извършването на дейността;

4. организацията, техниката и технологиите осигуряват спазването на установените стандарти и процедури за осигуряване на безопасността и сигурността на полетите на съответното летище;

5. лицето има утвърдено от Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" ръководство за

управление и експлоатация на съответното летище.

Чл. 48д. (Нов - ДВ, бр. 34 от 2001 г., изм., бр. 52 от 2004 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 10 от 2007 г.) Дейностите по наземно обслужване на гражданско летище по чл. 43, ал. 2, т. 1 и 2 се извършват от търговци, регистрирани по Търговския закон, или лица, регистрирани като търговци по законодателството на държава - членка на Европейския съюз, или на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, на които е издаден лиценз за оператор по наземно обслужване.

(2) Лиценз за оператор по наземно обслужване се издава, ако кандидатът отговаря на следните изисквания:

1. персоналът на кандидата има квалификация, професионален опит и стаж, необходими за извършването на дейността;

2. представил е доказателства за финансова стабилност;

3. (изм. - ДВ, бр. 41 от 2011 г.) създал е организация и разполага с техника и/или технологии, осигуряващи спазването на действащите стандарти и процедури за сигурност и безопасност на лицата, въздухоплавателните средства, съоръженията и оборудването на съответното летище; кандидатът доказва, че разполага с необходимата техника и/или технологии, като представи документи, които удостоверяват правото на собственост, наемането или правото да ползва по друг начин съответните техника и/или технологии;

4. има утвърдено от Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" ръководство за извършване на дейността на съответното летище;

5. (нова - ДВ, бр. 41 от 2011 г.) застраховал е отговорността си към трети лица, отговорността си за липса или повреда на товари, багажи и поща и по отношение на наетия си персонал - срещу злополука, за което представя застрахователен договор за покриване на всички задължителни по силата на закон рискове.

(3) Лиценз за оператор по наземно обслужване или самообслужване се издава за всяка от следните дейности на съответното летище:

1. наземно администриране и надзор;

2. обслужване на пътници;

3. обработка на багажи;

4. обработка на товари и поща;

5. перонно обслужване на въздухоплавателни средства;

6. обслужване на въздухоплавателни средства;

7. обслужване на въздухоплавателни средства с горива и масла;

8. техническо обслужване на въздухоплавателни средства;

9. полетни операции и администриране на екипажите;

10. наземен транспорт;

11. обслужване на бордния бюфет.

(4) (Доп. - ДВ, бр. 41 от 2011 г.) Всяко лице, на което е издаден лиценз по ал. 3, има право на достъп до пазара по наземно обслужване или на самообслужване на дадено летище за обществено ползване при условията на ал. 5, 6 и 7.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2011 г.) На летище с годишен пътникооборот над 2 млн. пътници или с годишен товарооборот над 50 000 т броят оператори, които предоставят на трети лица услуги, свързани с обработка на багажи, перонно обслужване на въздухоплавателни средства, обслужване на въздухоплавателни средства с горива и масла, обработка на товари и поща - по отношение на физическото обработване на товари и поща,

независимо дали са пристигащи, отпътуващи или трансферни между летищния терминал и въздухоплавателното средство, и са получили достъп до пазара, не може да бъде по-малък от двама за всяка от тези дейности, освен ако няма кандидати.

(6) Когато операторите по наземно обслужване по ал. 5 са двама или повече, поне един от тях трябва да не е пряко или непряко контролиран от:

1. летищния оператор;

2. въздушен превозвач, който превозва повече от 25 на сто от пътниците или товарите на дадено летище, или

3. орган, контролиращ или контролиран пряко или непряко от летищния оператор или от въздушния превозвач.

(7) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2011 г.) На летище с годишен пътникооборот над 2 млн. пътници или с годишен товарооборот над 50 000 т броят авиационни оператори, които имат правото да извършват самообслужване за дейностите по обработка на багажи, перонно обслужване на въздухоплавателни средства, обслужване на въздухоплавателни средства с горива и масла, обработка на товари и поща - по отношение на физическото обработване на товари и поща, независимо дали са пристигащи, отпътуващи или трансферни между летищния терминал и въздухоплавателното средство, не може да бъде по-малък от двама, освен ако няма кандидати. Под праговете в изречение първо самообслужването се извършва свободно.

(8) Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" може да:

1. ограничи броя на операторите, извършващи наземно обслужване на трети лица и предоставящи една или повече дейности извън тези по ал. 5, като за оператора се прилагат съответно ограниченията по ал. 6;

2. предостави само на един оператор, извършващ наземно обслужване на трети лица, правото да извършва една или повече от дейностите по ал. 5;

3. (изм. - ДВ, бр. 41 от 2011 г.) ограничи броя на самообслужващите се авиационни оператори, извършващи дейности извън посочените в ал. 7;

4. (изм. - ДВ, бр. 41 от 2011 г.) забрани самообслужването или да предостави правото на самообслужване само на един авиационен оператор за дейностите по ал. 7;

5. (нова - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г.) определи броя на операторите, извършващи наземно обслужване на трети лица и предоставящи една или повече дейности по ал. 5;

6. (нова - ДВ, бр. 41 от 2011 г.) определи броя на въздушните оператори, извършващи самообслужване по една или повече дейности по ал. 7.

(9) (Доп. - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г.) Ограниченията по ал. 8 се налагат при недостиг на технологични площи или капацитет на дадено летище, възникнал в резултат на голямо натоварване и голям процент използване на площите, както и когато това е оправдано и свързано преди всичко с безопасността, сигурността или пространственото разположение на летището.

(10) Ограничението по ал. 8, т. 2 може да бъде налагано за срок до две години, а по ал. 8, т. 1, 3 и 4 - за срок до три години.

(11) Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" може еднократно да удължи срока на ограничението по ал. 8, т. 2 с две години.

(12) Независимо от пътникооборота или товарооборота на летището и наложените ограничения летищният оператор извършва без конкурс дейностите по наземно обслужване, за които е получил лиценз за оператор по наземно обслужване.

(13) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2011 г., изм., бр. 81 от 2011 г.) Летищният оператор уведомява Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" при възникване на обстоятелствата по ал. 9. В тримесечен срок от уведомяването главният директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация"

назначава проверка и издава заповед.

(14) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2011 г., изм., бр. 81 от 2011 г.) Когато броят на въздушните превозвачи, извършващи самообслужване, е ограничен съгласно ал. 8 за извършване на съответната дейност, главният директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" определя въздушния превозвач или въздушните превозвачи, които превозват най-голям дял от пътниците и/или товарите на летището за календарната година преди влизането в сила на решението за налагане на ограничението.

(15) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2011 г.) Достъпът до самообслужване на въздушните превозвачи, определени по ал. 14, се предоставя за срок не по-дълъг от 7 години.

(16) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2011 г.) Когато въздушен превозвач, определен по ал. 14, притежава лиценз за оператор по наземно обслужване за съответната дейност на летището, той получава достъп до самообслужване от влизането в сила на решението за налагане на ограничението по ал. 8.

(17) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2011 г.) Въздушен превозвач, определен по ал. 14, който не притежава лиценз за оператор по наземно обслужване за съответната дейност на летището, предприема действия за получаването му по реда на този закон в 60-дневен срок от влизането в сила на решението за налагане на ограничението по ал. 8.

(18) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2011 г., изм., бр. 81 от 2011 г.) Когато определените по ал. 14 кандидати декларират, че не желаят да извършват самообслужване на съответното летище или не предприемат действия за получаване на лиценз в срока по ал. 17, или има постановен влязъл в сила отказ за получаване на лиценз, главният директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" издава решение за определяне на оператор по наземно самообслужване на кандидатите със следващия по големина дял в обслужването на пътници или товари.

(19) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2011 г., изм., бр. 81 от 2011 г.) Главният директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" със заповед отнема достъпа до самообслужване на въздушните превозвачи, определени по ал. 14, когато за срок, по-дълъг от една година, са престанали да отговарят на критериите по ал. 14.

(20) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2011 г., изм., бр. 81 от 2011 г.) Главният директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" по искане на летищния оператор със заповед отнема достъпа до пазара на оператор по наземно обслужване или самообслужване, който не спазва задължителните разпореждания по чл. 48з, ал. 1 на съответното летище.

(21) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2011 г., изм., бр. 81 от 2011 г.) Главният директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" със заповед отнема достъпа до пазара на оператор по наземно обслужване или самообслужване, когато операторът не започне дейността в 60-дневен срок от получаването на достъпа, лицензът му бъде отнет или е обявен в несъстоятелност.

(22) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2011 г., изм., бр. 81 от 2011 г.) Актовете на главния директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" по ал. 8, 14, 18 - 21 се обжалват по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 48е. (Нов - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) (1) На летище с годишен пътникооборот над 1 млн. пътници или с годишен товарооборот над 25 000 т може да се създаде комитет на потребителите на дейности по наземно обслужване.

(2) Всеки потребител на дейност по наземно обслужване има право да участва в комитета на потребителите на дейности по наземно обслужване чрез свои представители или организация, създадена с такава цел.

(3) (Нова - ДВ, бр. 10 от 2007 г.) Летищният оператор провежда поне веднъж годишно консултации с комитета на потребителите и операторите по наземно обслужване на съответното летище по въпросите, свързани с достъпа до пазара на наземно обслужване. Консултациите приключват с издаването на акт от летищния оператор.

(4) (Нова - ДВ, бр. 10 от 2007 г., изм., бр. 41 от 2011 г.) В случаите на наложени ограничения по чл. 48д, ал. 8, т. 2 консултациите по ал. 3 включват и консултации по цената на наземните услуги, за които се предвижда налагане на ограничение, и по организацията на предоставяне на тези услуги. Консултациите приключват с издаването на акт от летищния оператор.

(5) (Нова - ДВ, бр. 10 от 2007 г.) Актовете на летищния оператор по ал. 3 и 4 са административни актове и подлежат на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 48ж. (Нов - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) (1) Когато за определено летище са въведени ограничения по чл. 48д, ал. 5 или ал. 8, т. 1 и 2, се провежда конкурс за достъп до пазара на оператори по наземно обслужване. Конкурсът се провежда от летищния оператор или от Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация", когато дейността - предмет на конкурса, се извършва от летищния оператор или от лице, контролирано пряко или непряко от летищния оператор.

(2) Конкурсът по ал. 1 се провежда след консултации с комитета на потребителите на дейности по наземно обслужване.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 10 от 2007 г.) Условията на конкурса се обявяват публично най-малко в два ежедневника, един от които по местонахождението на летището, и в "Официален вестник" на Европейския съюз.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2011 г.) Обявлението за провеждане на конкурса съдържа срока за достъп до пазара, който не може да бъде по-дълъг от 7 години.

(5) Конкурсната документация се изготвя след консултации с комитета на потребителите на дейности по наземно обслужване и съдържа минимални финансови и други условия, изисквания, свързани с оценка на участниците в конкурса, проект на договор, и други изисквания, свързани с предмета на конкурса.

(6) Кандидатите представят:

1. декларации за обстоятелствата по ал. 8;

2. (изм. - ДВ, бр. 41 от 2011 г.) списък на експлоатационно годната техника, необходимо присъща за осъществяване на съответната дейност, осигуряваща спазването на действащите стандарти и процедури за сигурност и безопасност на лицата, въздухоплавателните средства, съоръженията и оборудването на съответното летище;

3. (изм. - ДВ, бр. 41 от 2011 г.) списък с имената и адресите на лицата, които възнамерява да бъдат наети, както и доказателства, че тези лица притежават необходимата квалификация и професионален опит, както и декларация за съгласие на лицата и за поет ангажимент;

4. (нова - ДВ, бр. 41 от 2011 г.) бизнес план;

5. (предишна т. 4 - ДВ, бр. 41 от 2011 г.) организационен проект за организиране на дейността и за взаимодействие с летищния оператор, включително условия на взаимодействие, приемливи за Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация";

6. (предишна т. 5 - ДВ, бр. 41 от 2011 г.) други документи, които се изискват в конкурсната документация по ал. 5.

(7) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2011 г.) Организационният проект по ал. 6, т. 5 съдържа предложение за разполагане на оператора на територията на летището (необходими помещения и площи за машините, оборудването и персонала на оператора), предложение за необходим достъп до енергийни източници и водоизточници, необходимост от комуникационни средства, осигуряване на условията по опазване на околната среда при дейността на оператора, включително организация на дейността и пропускателния режим.

(8) Отстранява се от участие в конкурса лице, което:

1. е обявено в несъстоятелност или е в производство за обявяване в несъстоятелност;

2. е осъдено за банкрут;

3. е в ликвидация;

4. е лишено от правото да упражнява търговска дейност;

5. има задължения към държавата, установени с влязъл в сила акт на компетентен орган, или задължения към осигурителни фондове, освен ако компетентният орган е допуснал разсрочване или отсрочване на задълженията;

6. е осъдено за престъпление против собствеността или против стопанството.

(9) Условията по ал. 8, т. 6 се отнасят за управителите или за членовете на управителните органи на участниците.

(10) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2011 г., бр. 81 от 2011 г.) Летищният оператор или главният директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" издава решение за избор на оператор по наземно обслужване на спечелилия конкурса кандидат. Решението е индивидуален административен акт и подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(11) (Доп. - ДВ, бр. 10 от 2007 г., отм., нова, бр. 41 от 2011 г.) Когато спечелилият конкурса кандидат притежава лиценз за оператор по наземно обслужване за съответната дейност на летището, той получава достъп до пазара от влизането в сила на решението за избор по ал. 10.

(12) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2011 г.) Когато спечелилият конкурса кандидат не притежава лиценз за оператор по наземно обслужване за съответната дейност, в 60-дневен срок от влизането в сила на решението за избор кандидатът предприема действия за получаване на лиценз по реда на този закон.

(13) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2011 г., изм., бр. 81 от 2011 г.) Когато спечелилият кандидат не предприеме действия за получаване на лиценз в срока по ал. 12 или бъде постановен влязъл в сила отказ за получаване на лиценз, летищният оператор или главният директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" издава решение за избор на оператор по наземно обслужване на следващия класиран кандидат.

(14) (Предишна ал. 12, изм. - ДВ, бр. 41 от 2011 г.) В случаите, когато е отнет лицензът на оператор по наземно обслужване или операторът е обявен в несъстоятелност, до провеждането на нов конкурс се определя оператор по наземно обслужване, който извършва дейността на отстранения оператор.

(15) (Предишна ал. 13 - ДВ, бр. 41 от 2011 г.) С наредбата по чл. 48в, ал. 6 се уреждат и условията и редът за достъп до пазара по наземно обслужване, за издаване на лиценз за оператор по наземно обслужване, дейностите по наземно обслужване, както и условията и редът, при които могат да бъдат налагани ограничения на достъпа.

Чл. 48з. (Нов - ДВ, бр. 10 от 2007 г.) (1) За осигуряване безопасното функциониране на летището летищният оператор издава задължителни разпореждания на операторите по наземно обслужване в съответствие с одобреното ръководство за управление и експлоатация на съответното летище.

(2) Летищният оператор разпределя наличното свободно пространство за наземно обслужване и осигурява достъп до летищните съоръжения на операторите по наземно обслужване и самообслужване до степен, необходима за осъществяване на дейността им.

(3) Актовете на летищния оператор по ал. 1 и 2 са административни актове и подлежат на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 48и. (Нов - ДВ, бр. 10 от 2007 г., изм., бр. 41 от 2011 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 89 от 2015 г.) Летищният оператор, когато предоставя наземно обслужване, операторите по наземно обслужване, които предоставят услуги на трети лица отделят сметките си за своите дейности по наземно обслужване от сметките за други дейности в съответствие с действащото счетоводно законодателство.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 81 от 2011 г., бр. 95 от 2016 г.) Лицата по ал. 1 предоставят необходимите данни в Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" в 20-дневен срок след изтичането на съответната календарна година. Въз основа на получените данни главният директор на Главна дирекция "Гражданска

въздухоплавателна администрация" възлага извършване на проверка за спазване изискването на ал. 1 на регистриран одитор по смисъла на Закона за независимия финансов одит.

Чл. 48к. (Нов - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 26.07.2008 г.) (1) Летищните оператори предприемат или осигуряват предприемането на необходимите мерки и оказват помощ в съответствие с Регламент (ЕО) № 1107/2006 на лица с увреждания или с ограничена подвижност с цел пътуване с въздушен транспорт.

(2) Когато предприетите мерки и помощта, оказана на лицето с увреждане или с намалена подвижност, не са съобразени с Регламент (ЕО) № 1107/2006, летищният оператор дължи обезщетение на лицето за причинените му вреди.

(3) Искът за обезщетение се предявява срещу летищния оператор пред съответния съд.

Глава V
ПОЛЕТИ

Чл. 49. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 81 от 2011 г.) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията определя с наредба правилата, регулиращи полетите в обслужваното въздушно пространство на Република България.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 81 от 2011 г., бр. 28 от 2015 г.) Полетите на въздухоплавателни средства в контролираното въздушно пространство на Република България, както и тези, които пресичат държавната граница, се извършват по полетен план.

(3) (Нова - ДВ, бр. 81 от 2011 г., отм., бр. 28 от 2015 г.).

(4) (Нова – ДВ, бр. 28 от 2015 г.) Обслужването на въздухоплавателни средства без полетен план, както и дейности по търсене и спасяване се извършват в съответствие с разполагаемата информация.

(5) (Нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г., предишна ал. 3, бр. 81 от 2011 г., предишна ал. 4, бр. 28 от 2015 г.) Във въздушния транспорт освен единиците за измерване от Международната система единици (SI) могат да се използват единиците фут, морска миля и възел, както и техните производни и съставни.

Чл. 50. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) (1) Редовните международни въздушни превози до или от летища на територията на Република България подлежат на разрешителен режим.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) Разрешението по ал. 1 включва изисквания и условия за одобряване на достъпа на въздушен превозвач до всяка линия, съгласуване и одобряване на разписанието на полетите или други изисквания, определени в международен договор.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2005 г., бр. 35 от 2009 г., в сила от 12.05.2009 г.) Нередовни търговски полети до или от летища на територията на Република България се разрешават от Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация", а международни полети с нетърговска цел на български и чуждестранни държавни невоенни въздухоплавателни средства се разрешават от министъра на външните работи. За военни въздухоплавателни средства разрешението се издава по реда на Закона за преминаването през и пребиваването на територията на Република България на съюзнически и на чужди въоръжени сили и Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 81 от 2011 г.) Вътрешните обществени превози с въздухоплавателни средства се разрешават от главния директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация".

(5) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията определя условията и правилата за разрешаване на полетите на въздухоплавателни средства.

Чл. 51. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) (1) Отклонение на въздухоплавателно средство от плана за полетите се

допуска само в интерес на безопасността и сигурността на полета.

(2) В случай на отклонение по ал. 1 командирът на въздухоплавателното средство и службите за обслужване на полета взаимно се информират за взетото решение.

(3) Чуждестранно въздухоплавателно средство, навлязло без разрешение във въздушното пространство на Република България, както и всяко въздухоплавателно средство, което ползва неправомерно въздушното пространство или нарушава правилата за полетите, се счита за нарушител.

Чл. 52. (1) (Предишен текст на чл. 52, изм. - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г.) Гражданското въздушно пространство се обслужва с необходимите средства за комуникация, радионавигация, радиолокационен обзор, енергийно, светотехническо и метеорологично осигуряване на полетите.

(2) (Нова - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г.) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията издава наредба, с която определя:

1. условията и реда за извършване на изпитания на средствата по ал. 1;

2. начина на организиране и провеждане на наземни и летателни проверки на средствата по ал. 1;

3. техническите и експлоатационни изисквания към средствата по ал. 1.

Чл. 53. (Изм. - ДВ, бр. 16 от 1997 г., бр. 34 от 2001 г., в сила от 1.01.2001 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2005 г., доп., бр. 37 от 2006 г.) Преобразува юридическото лице "Ръководство на въздушното движение" в Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение" (ДП "РВД") по смисъла на чл. 62, ал. 3 от Търговския закон - юридическо лице със седалище София, което притежава свидетелство за извършване на аеронавигационно обслужване и изпълнява държавни функции по предоставяне на аеронавигационни услуги в обслужваното гражданско въздушно пространство на Република България.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 52 от 2004 г., изм., бр. 102 от 2005 г., бр. 37 от 2006 г.) Основният предмет на дейност на Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение" е:

1. управление на въздушното движение за постигане на безопасност, ефективност и редовност на полетите в обслужваното гражданско въздушно пространство;

2. (изм. - ДВ, бр. 81 от 2011 г., в сила от 19.04.2012 г.) планиране, осигуряване, внедряване, експлоатация и поддържане на съоръжения, системи и оборудване за комуникационно, навигационно, обзорно, енергийно, метеорологично и аеронавигационно осигуряване на обслужваното въздушно движение и съпътстващата инфраструктура;

3. комуникационно обслужване, навигационно обслужване и обслужване по обзора;

4. метеорологично обслужване;

5. аеронавигационно информационно обслужване;

6. (отм. – ДВ, бр. 28 от 2015 г.);

7. информационно обслужване на дейностите по търсене и спасяване на въздухоплавателни средства;

8. управление на системата за безопасност на въздушното движение в рамките на предоставената му компетентност;

9. изпълнение на задълженията на Република България, произтичащи от международни договори в областта на управлението на въздушното движение, по които Република България е страна;

10. събиране на такси за аеронавигационно обслужване по чл. 120, ал. 2.

(3) Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение" може да предоставя и други услуги, свързани с предмета на дейността му.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2005 г., бр. 37 от 2006 г.) При осъществяване на дейността си по ал. 2, т. 1 Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение" има права и задължения по отношение на всички въздухоплавателни средства, изпълняващи полети в обслужваното въздушно пространство. За военните въздухоплавателни средства Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение" осъществява дейностите по ал. 2, т. 1, 2 и 3 съгласувано с Министерството на отбраната.

(5) Имуществото на Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение" се състои от имущество, предоставено му по вид, обем и стойност от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията, и от имущество, придобито от Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение". На Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение" се предоставят за управление земите и технологично обслужващите терени - публична държавна собственост по смисъла на чл. 43а, ал. 4.

(6) Срещу имуществото на Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение" не може да се насочва принудително изпълнение.

(7) За Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение" не може да се открива производство по несъстоятелност.

(8) За гарантиране на платежоспособността си Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение" поддържа паричен резерв. Размерът, редът и условията за неговото поддържане и разходване се определят от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията и министъра на финансите.

(9) За изпълнение на дейността си Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение" създава и поддържа центрове за обучение и квалификация.

(10) За осъществяване дейността си Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение" възлага обществени поръчки по реда на Закона за обществените поръчки освен за дейностите, свързани с безопасността на въздухоплаването, с управлението на въздушното пространство и с осигуряването на аеронавигационното обслужване. Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение" може да бъде и изпълнител по договори за обществени поръчки, които имат за предмет осъществяваната от него дейност.

Чл. 53а. (Нов - ДВ, бр. 34 от 2001 г., в сила от 1.01.2001 г.) (1) Органи на управление на Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение" са:

1. министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията;

2. управителният съвет;

3. генералният директор.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 82 от 2009 г.).

Чл. 53б. (Нов - ДВ, бр. 34 от 2001 г., в сила от 1.01.2001 г., изм., бр. 82 от 2009 г.) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията:

1. упражнява правата на собственост на държавата в Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение" и провежда политиката на държавата в областта на организацията и контрола за използване на въздушното пространство, както и осигуряването на безопасността, ефективността и редовността на полетите;

2. (изм. - ДВ, бр. 82 от 2009 г.) назначава и освобождава членовете на управителния съвет;

3. назначава и освобождава генералния директор на Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение", който по право е член на управителния съвет;

4. разрешава участието на Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение" в търговски и граждански дружества;

5. утвърждава правилник за устройството, функциите и дейността на Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение";

6. утвърждава решенията на управителния съвет за участие на Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение" в международни организации;

7. утвърждава програмата за развитие на Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение".

Чл. 53в. (Нов - ДВ, бр. 34 от 2001 г., в сила от 1.01.2001 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 82 от 2009 г.) Управителният съвет се състои от трима членове, включително генералният директор, които се назначават от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията за срок пет години.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 82 от 2009 г.) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията сключва договор за управление с всеки член на управителния съвет.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 82 от 2009 г.) Не може да бъде член на управителния съвет лице, което е осъждано за престъпление от общ характер, установено с влязла в сила присъда, което е съпруг или роднина по права, по съребрена линия или по сватовство до трета степен включително с друг член на управителния съвет.

(4) Управителният съвет заседава най-малко веднъж на два месеца.

(5) Заседанията на управителния съвет се организират и ръководят от председателя на съвета, а в негово отсъствие - от заместник-председателя.

(6) (Отм. - ДВ, бр. 63 от 2010 г.).

(7) Решенията на управителния съвет се приемат с явно гласуване и с обикновено мнозинство от всички членове.

(8) Контролът по изпълнението на решенията на управителния съвет се осъществява от председателя на съвета.

(9) За заседанията на управителния съвет се водят протоколи, които се подписват от всички присъстващи членове.

(10) (Изм. - ДВ, бр. 82 от 2009 г.) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията освобождава преди изтичането на срока на договора за управление член на управителния съвет, който:

1. не отговаря на изискванията на ал. 3;

2. нарушава условията, предвидени в договора за управление;

3. е подал писмено заявление за освобождаване;

4. (нова - ДВ, бр. 82 от 2009 г.) по решение на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията - с едномесечно предизвестие.

(11) Управителният съвет:

1. избира измежду членовете си председател и заместник-председател;

2. (изм. - ДВ, бр. 82 от 2009 г.) приема проект на правилник за устройството, функциите и дейността на Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение" и го предлага на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията за утвърждаване;

3. (изм. - ДВ, бр. 82 от 2009 г.) предлага програма за развитие на Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение" за утвърждаване от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията;

4. приема годишния финансов план на Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение" в съответствие с международните изисквания;

5. приема структурата, щата и средствата за работна заплата на Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение" в съответствие с годишния финансов план;

6. (изм. - ДВ, бр. 67 от 2008 г.) приема годишния финансов отчет на Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение";

7. (изм. - ДВ, бр. 67 от 2008 г.) назначава регистриран одитор за заверка на годишния финансов отчет;

8. взема решения за разпределение на печалбата и за покриване на загубата;

9. взема решения за разпореждане, бракуване или ликвидация на дълготрайни материални активи, за учредяване на вещни права и за отдаване под наем на недвижими имоти - собственост на Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение";

10. (изм. - ДВ, бр. 82 от 2009 г.) приема проекти на решения за участие на Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение" в международни организации и ги предлага на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията за утвърждаване и взема решения за сътрудничество на Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение" със сродни организации във въздухоплаването;

11. (изм. - ДВ, бр. 82 от 2009 г.) изпълнява и други функции, свързани с управлението на Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение", в съответствие с действащите нормативни актове или възложени му от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

(12) (Нова - ДВ, бр. 82 от 2009 г.) Управителният съвет може да приема решения, ако присъстват най-малко половината от членовете му лично или представлявани от друг член на съвета. Никой присъстващ член не може да представлява повече от един отсъстващ. За представляването е необходимо изрично пълномощно за всеки конкретен случай.

(13) (Нова - ДВ, бр. 82 от 2009 г., отм., бр. 63 от 2010 г.).

(14) (Нова - ДВ, бр. 82 от 2009 г.) Управителният съвет може да взема решения и неприсъствено, ако всички членове са заявили писмено съгласието си за решението.

Чл. 53г. (Нов - ДВ, бр. 34 от 2001 г., в сила от 1.01.2001 г.) (1) Генералният директор на Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение":

1. представлява Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение" пред държавните органи, съдилищата и пред трети лица в страната и в чужбина;

2. ръководи цялостната дейност на Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение";

3. сключва договори за дейностите, извършвани от Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение";

4. сключва и прекратява трудовите правоотношения с работниците и служителите в Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение";

5. отчита се за своята дейност пред управителния съвет.

(2) Генералният директор може да делегира някои от правомощията си по ал. 1 на други служители от Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение".

Чл. 53д. (Нов - ДВ, бр. 34 от 2001 г., в сила от 1.01.2001 г., изм., бр. 67 от 2008 г., отм., бр. 82 от 2009 г.).

Чл. 54. (Отм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.).

Чл. 55. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) Въздухоплавателните средства извършват полети само с разрешение от Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение".

Чл. 56. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) Всички указания на Държавно предприятие "Ръководство на въздушното

движение" са задължителни за екипажите на въздухоплавателните средства.

Чл. 57. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) В случай на явна опасност за полета командирът на въздухоплавателното средство може да вземе решение да се отклони от одобрения план на полета и от указанията на Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение". За взетото решение командирът уведомява незабавно Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение".

Чл. 58. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) Полети с изпълнение на фигури, както и изпитателни и спортни полети на граждански въздухоплавателни средства над населени места са забранени.

Чл. 59. (1) Забранено е изхвърлянето на предмети от въздухоплавателно средство, намиращо се в полет.

(2) Ако безопасността на полета налага изхвърлянето на предмети или гориво от борда на въздухоплавателното средство, това може да стане само по реда, определен от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

(3) (Нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) Изхвърлянето на предмети и товари от въздухоплавателните средства се разрешава при оказване помощ на населението при бедствия, катастрофи и промишлени аварии и при оказване помощ на пътниците, претърпели авиационно произшествие, само след предварително съгласуване с Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация".

Чл. 60. (1) (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г., предишен текст на чл. 60, доп., бр. 52 от 2004 г., изм., бр. 81 от 2011 г., в сила от 19.08.2012 г.) Скачането с парашут и изхвърлянето на товари с парашут от въздухоплавателни средства в контролираното въздушно пространство или над населени места, с изключение на случаите по ал. 2, се извършват при условия и по ред, определени от главния директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация".

(2) (Нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) Скачането с парашут и изхвърлянето на товари с парашут от въздухоплавателните средства се разрешава при оказване помощ на населението при бедствия, катастрофи и промишлени аварии и при оказване помощ на пътниците, претърпели авиационно произшествие, само след предварително съгласуване с Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация".

Чл. 61. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) (1) Полети на въздухоплавателни средства без двигатели или без екипаж, включително за спортни цели, във въздушното пространство на Република България се разрешават от органа по чл. 50, ал. 4.

(2) Полети с нерадиофицирани въздухоплавателни средства се разрешават от органа по чл. 50, ал. 5.

Чл. 62. (1) (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) Въздухоплавателно средство, което е навлязло без разрешение във въздушното пространство на Република България или е нарушило правилата на полетите, или е без държавен регистрационен отличителен знак, или не се подчини на указанията на органите, които ръководят и контролират полетите, се счита за нарушител и се принуждава да кацне.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) Въздухоплавателно средство, получило нареждане за кацане, трябва да се приземи на подходящо летище.

(3) (Нова - ДВ, бр. 85 от 1998 г., изм. и доп., бр. 109 от 2007 г.) Редът за принуждаване на въздухоплавателно средство, нарушило правилата на този закон, да извърши кацане, както и редът за разрешаване продължаването на неговия полет се определят с наредба на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията, министъра на отбраната, министъра на вътрешните работи и председателя на Държавна агенция "Национална сигурност".

(4) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) Вредите, произлезли от принудителното приземяване, се понасят от нарушителя.

Чл. 62а. (Нов - ДВ, бр. 81 от 2011 г.) (1) Забранява се насочването на лазерен лъч или друга светлина с висок интензитет към въздухоплавателно средство по начин, който заслепява екипажа или създава условия за повреждане на въздухоплавателното средство и/или нараняване на неговия персонал или пътници.

(2) Главният директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" определя зони в районите на летищата, в които се забранява или ограничава използването на лазерни лъчи или друга насочена светлина с висок интензитет.

Чл. 63. (Отм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.).

Чл. 64. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2004 г., доп., бр. 10 от 2007 г., изм., бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г.) Авиационен оператор е лице, регистрирано по Търговския закон или регистрирано като търговец по законодателството на държава - членка на Европейския съюз, или на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, със свидетелство за авиационен оператор, което удостоверява, че операторът притежава професионална годност и организация за гарантиране безопасна експлоатация на въздухоплавателни средства при извършване на вписаните в свидетелството дейности.

(2) (Нова - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г., изм., **бр. 1 от 2019 г.**) Високорискови специализирани търговски операции се извършват при условията и по реда на наредбата по ал. 8:

1. след разрешение, издадено от главния директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация", в съответствие с Регламент (ЕС) № 965/2012 на Комисията от 5 октомври 2012 г. за определяне на технически изисквания и административни процедури във връзка с въздушните операции в съответствие с Регламент (ЕО) № 216/2008 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ, L 296/1 от 25 октомври 2012 г.), или

2. с национално свидетелство за авиационен оператор за специализирани операции, издадено от главния директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация".

(3) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г., доп., бр. 63 от 2010 г.) Авиационните оператори са длъжни да създават условия за непрекъснат и цялостен контрол от страна на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" с цел гарантиране безопасността и сигурността на полетите.

(4) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г.) В контролната си дейност Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" се ръководи от принципа на равнопоставеност на всички авиационни оператори.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2004 г., предишна ал. 4, бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г.) Авиационните оператори задължително застраховат:

1. авиационния си персонал срещу злополука, и

2. отговорността си:

а) към пътниците в случай на злополука;

б) в случаите на липса или повреда на багажи, товари и поща;

в) към трети лица.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2004 г., предишна ал. 5, бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г.) Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" издава свидетелствата за авиационни оператори.

(7) (Предишна ал. 6 - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г.) Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" признава валидността на издадено свидетелство на чуждестранен авиационен оператор от въздухоплавателна администрация на държава, в която съответните изисквания са еквивалентни на националните или ги превишават.

(8) (Предишна ал. 7 - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г., доп., **бр. 1 от 2019 г.**) Условията и редът за издаване на свидетелствата, разрешенията и лицензите се определят от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

Чл. 64а. (Нов - ДВ, бр. 85 от 1998 г., доп., бр. 34 от 2001 г., изм., бр. 52 от 2004 г.) (1) Търговски въздушни превози се извършват от въздушни превозвачи, които отговарят на изискванията на този закон.

(2) Разпоредбата на ал. 1 не се прилага за търговски въздушни превози на пътници, багажи, товари и поща, извършвани с безмоторни или свръхлеки въздухоплавателни средства с моторна тяга, както и на полети, които не включват превоз между различни летища.

(3) Българските въздушни превозвачи са търговци, регистрирани по Търговския закон или лица, създадени с акт на Министерския съвет, които притежават свидетелство за авиационен оператор и лиценз за въздушен превозвач.

(4) Всеки въздушен превозвач трябва да разполага по всяко време със собствен капитал не по-малък от 160 000 лв.

(5) Лицензът за български въздушен превозвач е безсрочен и се издава на лице, което:

1. е регистрирано като търговец по Търговския закон или е създадено с акт на Министерския съвет за извършване на полети със специално предназначение;

2. е с основна дейност въздушен транспорт, самостоятелно или съвместно с друга експлоатация на въздухоплавателни средства, или ремонт и техническо обслужване на въздухоплавателни средства;

3. представи обоснован бизнес план за осигуряване на дейността;

4. има издадено свидетелство за авиационен оператор;

5. представи доказателства за собствен капитал по ал. 4 и за финансова стабилност.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 81 от 2011 г.) Когато въздушен превозвач не спазва изискванията за предоставяне на информация за оценка на финансовата стабилност или не може да изпълнява свои текущи или потенциални задължения за период 12 месеца, главният директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" спира действието или отнема лиценза, или издава временен лиценз до възстановяването на финансовата стабилност на въздушния превозвач, при условие че не е застрашена безопасността на полетите.

(7) (Изм. - ДВ, бр. 81 от 2011 г.) Главният директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" отнема лиценза на въздушен превозвач, който е обявен в несъстоятелност или е в ликвидация.

(8) (Изм. - ДВ, бр. 81 от 2011 г.) Главният директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" издава временен лиценз на въздушен превозвач, срещу когото е открито производство по несъстоятелност, за периода на приемане и изпълнение на оздравителния план и при условие, че не е застрашена безопасността на полетите и е налице възможност за оздравяване на предприятието.

(9) (Изм. - ДВ, бр. 81 от 2011 г.) Главният директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" спира действието или отнема лиценза на въздушен превозвач, чието свидетелство за авиационен оператор е прекратено или отнето.

Чл. 64б. (Нов - ДВ, бр. 34 от 2001 г.) (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г., изм., бр. 63 от 2010 г., доп., бр. 15 от 2013 г., в сила от 1.01.2014 г., изм., бр. 12 от 2014 г.) Полетите със специално предназначение се осъществяват от авиационен оператор - Авиоотряд 28 - юридическо лице – второстепенен разпоредител с бюджет към министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията, чиято издръжка се формира от бюджетни средства и от приходи от собствена дейност. Разпоредбите на Закона за администрацията не се прилагат за Авиоотряд 28.

(2) Полети със специално предназначение са полетите за превоз и обслужване на:

1. президента на Република България;

2. председателя на Народното събрание на Република България;

3. министър-председателя на Република България;

4. (отм. - ДВ, бр. 52 от 2004 г.);

5. (нова - ДВ, бр. 37 от 2006 г.) вицепрезидента на Република България;

6. (изм. - ДВ, бр. 52 от 2004 г., предишна т. 5, изм., бр. 37 от 2006 г.) чуждестранни и държавни ръководители, съответни по ранг на органите по т. 1, 2, 3 и 5;

7. (предишна т. 6 - ДВ, бр. 37 от 2006 г.) лица, включени в състава на делегацията, придружаващите ги екипи, охрана и техните багажи - в случаите по т. 1 - 5.

(3) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2010 г.) За изпълнението на полети със специално предназначение Авиоотряд 28 може да наема на мокър лизинг въздухоплавателни средства от авиационни оператори, които притежават свидетелство за авиационен оператор, с разрешена дейност "превоз на пътници".

(4) (Предишна ал. 3, изм. - ДВ, бр. 63 от 2010 г.) При изпълнението на полети със специално предназначение и в случаите, когато Авиоотряд 28 извършва полети за нуждите на министерства и ведомства, заплащането се извършва от бюджета на съответните администрации, министерства или ведомства.

(5) (Нова - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г., предишна ал. 4, бр. 63 от 2010 г.) За осъществяване на дейността си Авиоотряд 28 възлага обществени поръчки по реда на Закона за обществените поръчки, освен в случаите, когато е налице непреодолима сила и сроковете за провеждане на обществена поръчка правят невъзможно изпълнението на полети със специално предназначение по ал. 2.

(6) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г., предишна ал. 5, изм., бр. 63 от 2010 г., бр. 12 от 2014 г.) Дейността, функциите и числеността на Авиоотряд 28 се определят с устройствен правилник, приет от Министерския съвет по предложение на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

(7) (Предишна ал. 5 - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г., предишна ал. 6, изм., бр. 63 от 2010 г., отм., бр. 38 от 2012 г., в сила от 1.07.2012 г.).

(8) (Предишна ал. 6 - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г., предишна ал. 7, изм., бр. 63 от 2010 г., бр. 12 от 2014 г.) На служителите в Авиоотряд 28, работещи по служебно или по трудово правоотношение, се изплащат порционни пари, които не подлежат на облагане с данък и не се включват в брутното месечно възнаграждение. Размерът на порционните пари се определя ежегодно от генералния директор на Авиоотряд 28 съгласувано с министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията или оправомощено от него длъжностно лице.

Чл. 64в. (Нов – ДВ, бр. 15 от 2016 г.) Въздушните превозвачи са длъжни да предават резервационни данни на пътниците, които превозват до, във и от територията на Република България, на Националното звено за получаване и обработване на резервационни данни на пътниците в Република България, превозвани по въздух, при условия и по ред, определени със Закона за Държавна агенция "Национална сигурност".

Глава VI
ДОГОВОР ЗА ПРЕВОЗ НА ПЪТНИЦИ

Чл. 65. (Доп. - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) С договора за превоз на пътници по въздуха превозвачът се задължава да превози със свое или с наето, или предоставено за ползване на лизинг въздухоплавателно средство пътника и багажа му от едно място на друго срещу заплащане на превозна цена.

Чл. 66. (1) Договорът за превоз на пътници се доказва с пътнически билет, а предаването на багажа - с багажна квитанция.

(2) Ако билетът не е редовен, ако не е налице при пътуването или е загубен, договорът е валиден и взаимоотношенията между превозвача и пътника се уреждат по правилата на този закон.

Чл. 67. (1) (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) В превозната цена се включва и превозът на багажа в размери, установени от превозвача.

(2) Багаж над установения размер се приема за превоз със същото въздухоплавателно средство срещу заплащане на допълнителна превозна цена.

Чл. 68. Служителите от въздухоплавателната организация, когато пътуват по служба, и други лица, когато пътуват във връзка с изпълнение на задачи, пряко свързани с дейността на въздухоплавателната организация или съгласно международни конвенции, договори и правила, могат да получат служебни билети за безплатно пътуване при наличие на свободни места във въздухоплавателното средство.

Чл. 69. (1) Всяка от страните може да се откаже от договора поради обявена или започната война, която представлява опасност за превоза, поради блокада на отправното летище или на летището на назначението, поради задържане на въздухоплавателното средство от компетентните власти, поради закриване на отправното летище или на летището на назначението по разпореждане на властите или по други пречки от този вид.

(2) При отказ от договора по причините, изброени в предходната алинея, пътникът може да иска връщане на платената превозна цена изцяло, ако отказът е направен преди започване на превоза, а ако той е направен след започване на превоза - разликата между цената на билета и цената за действително извършения превоз.

Чл. 70. (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2004 г., отм., бр. 37 от 2006 г.).

Чл. 70а. (Нов - ДВ, бр. 85 от 1998 г., отм., бр. 52 от 2004 г.).

Чл. 71. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г., бр. 70 от 2004 г., бр. 89 от 2015 г.) Пътникът може да се откаже от договора за превоз и да получи обратно превозната цена при заболяване, включително на член от семейството му, който ще пътува с него, установено от лечебно заведение.

Чл. 72. (Доп. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) При неосъществен превоз поради смърт на пътника, на член от семейството му или на родител, брат или сестра, както и на роднини до втора степен по съребрена линия, превозвачът връща цялата превозна цена.

Чл. 73. (1) (Доп. - ДВ, бр. 63 от 2010 г.) Не се допускат за превоз пътници в нетрезво състояние, заразно болни, както и душевно болни, представляващи опасност за другите пътници или за сигурността на полета, както и такива, които са отказали проверка за сигурност, в т. ч. на техните багажи.

(2) Пътник, който наруши установените правила за пътуване и поведение във въздухоплавателното средство и не се подчинява на командира му, може да бъде заставен да напусне въздухоплавателното средство в отправното или междинно летище, без да има право да иска връщане на платената превозна цена.

Чл. 74. (1) Превозвачът отговаря за причинените щети в случай на смърт или телесна повреда, претърпяна от пътник, когато злополуката, причинила щетите, е станала на борда на въздухоплавателното средство или по времето за качване или слизане от него и свързаните с това действия.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) Тази отговорност се осъществява съгласно законите на Република България и в съответствие с международни спогодби и съглашения, страна по които е Република България.

Чл. 75. Превозвачът отговаря за щетите, настъпили вследствие на повреда или липса на регистрирания багаж, ако щетата е настъпила през времето, когато багажът е бил под негов надзор.

Чл. 76. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г., бр. 89 от 2015 г.) При превоз на багаж отговорността на превозвача е

съгласно изискванията на Конвенцията за уеднаквяване на някои правила за международния въздушен превоз, изготвена в Монреал на 28 май 1999 г. (ратифицирана със закон – ДВ, бр. 67 от 2003 г.) (ДВ, бр. 6 от 2004 г.) и Регламент (ЕО) № 2027/97 от 9 октомври 1997 г. на Съвета относно отговорността на въздушните превозвачи в случай на произшествия.

Чл. 77. (Доп. - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) Превозвачът не отговаря за причинени щети поради закъснение, ако докаже, че е взел необходимите мерки, за да избегне щетите, или му е било невъзможно да предприеме такива мерки.

Чл. 78. За липси и повреди на багажа и личните вещи на пътника се съставя констативен протокол по реда на глава XI от този закон.

Чл. 79. Ако пътникът не уведоми превозвача писмено за липса или повреда на багажа в сроковете, указани в глава XI на този закон, счита се, че е предаден в изправност и в съответствие с билета или багажната квитанция.

Чл. 80. Превозвачът не отговаря за липси и повреди на багажа на пътника, настъпили вследствие на:

а) особените свойства на багажа;

б) недостатъци на опаковката, които не са могли да бъдат забелязани при приемането;

в) непосочване в превозния документ особените свойства на багажа, изискващи специални условия за съхраняването му.

Чл. 81. При комбинирани превози и при превози, извършвани от няколко въздушни превозвачи, се прилагат разпоредбите на чл. 108 и 109 от този закон.

Чл. 81а. (Нов - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 26.07.2008 г.) (1) Въздушните превозвачи осигуряват предприемането на необходимите мерки и оказват помощ в съответствие с Регламент (ЕО) № 1107/2006 на лице с увреждане или с ограничена подвижност.

(2) Когато предприетите мерки и помощта, оказана на лицето с увреждане или с ограничена подвижност, не са съобразени с Регламент (ЕО) № 1107/2006, въздушният превозвач дължи обезщетение на лицето за причинените му вреди.

(3) Искът за обезщетение се предявява срещу въздушния превозвач пред съответния съд.

Глава VII
ДОГОВОР ЗА ПРЕВОЗ НА ТОВАРИ

Чл. 82. (1) (Доп. - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) С договора за превоз на товари по въздуха превозвачът се задължава срещу заплащане да превози със свое, с предоставено за ползване на лизинг или с наето въздухоплавателно средство до определено място товар, който товародателят му предава или ще му предаде, и да достави този товар на местоназначението.

(2) При приемането на товара превозвачът издава товарителница.

Чл. 83. (Отм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.).

Чл. 84. (1) Неиздаването, нередовността или изгубването на товарителницата не влияят върху действителността на договора.

(2) Служебни товари на въздухоплавателните организации могат да се превозват безплатно със служебна

товарителница.

Чл. 85. (1) (Доп. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) Изпращачът е длъжен да посочи в товарителницата точното наименование на товара и особените му свойства, ако има такива, както и вида на опаковката.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2004 г.) Едновременно с товара изпращачът предава на превозвача всички документи, изисквани от здравните, митническите и други органи.

Чл. 86. Изпращачът дължи обезщетение на превозвача или на трети лица за настъпили щети поради неверни, неточни или непълни данни, вписани в товарителницата.

Чл. 87. (1) Товародателят може да поиска разваляне на договора за въздушен превоз в следните срокове:

а) най-малко седем дни преди деня на полета, като заплати неустойка 10 % от определената или договорената цена;

б) най-малко три дни преди деня на полета, като заплати неустойка 30 % от определената или договорената цена.

(2) Страните могат да уговарят и по-кратки срокове.

Чл. 88. (1) Когато товародателят не предаде товара за превоз, заплаща пълната тарифна или договорената превозна цена. Ако със същия полет вместо непредадения е превозен товар на друг товародател, неизправният товародател заплаща 50 % от превозната цена.

(2) Товародателят не отговаря, ако непредаването на товара за превоз се дължи на непреодолима сила или на авария в производственото предприятие, в резултат на която е спряло производството в продължение на повече от три денонощия.

Чл. 89. Товари с неизправна опаковка се приемат за превоз на риск и отговорност на изпращача, за което се прави забележка в товарителницата.

Чл. 90. (1) Изпращачът може да обяви стойността на предадените за превоз товари. Обявената стойност не може да надвишава действителната стойност на товара. Обявяването на стойността е задължително при товари, чиято действителна стойност не може да се определи в случай на изгубване или унищожаване.

(2) За обявената стойност се събира такса, предвидена в тарифа.

(3) Не се допускат за превоз с обявена стойност товари, приети с недостатъци в опаковката на отговорност на изпращача, лесноразвалящи се и опасни товари, както и товари, превозвани с придружител.

Чл. 91. (Доп. - ДВ, бр. 73 от 2010 г., в сила от 17.09.2010 г.) Опасните товари, които не се допускат за превоз заедно с пътници, както и условията за превоз на взривни вещества, боеприпаси, пиротехнически изделия, отровни и лесновъзпламеняващи се вещества, лесноразвалящи се товари, животни, птици и насекоми, мъртвци и смъртни останки, радиоактивни вещества, киноснимачни и фотоапарати, радиоапаратура, товари без опаковка и други се определят от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията съгласувано с ръководителите на съответните министерства и ведомства.

Чл. 92. (1) Ако през време на превоза настъпи повреда на въздухоплавателното средство или на съоръженията му, което поставя в опасност товара или продължаването на пътуването, превозвачът е длъжен да уведоми изпращача.

(2) При невъзможност да се изпрати съобщението по предходната алинея или ако са получени от изпращача нареждания, които не могат да се изпълнят, превозвачът може да прехвърли товара на друго свое или наето от

него въздухоплавателно средство или на въздухоплавателно средство на друг превозвач.

Чл. 93. Превозвачът е длъжен да извърши превоза по установения или договорения маршрут. Отклонението от този маршрут поради съображение за безопасност на полета или поради оказване помощ от страна на командира на въздухоплавателното средство не се счита за нарушение на договора за превоз и превозвачът не отговаря за настъпилите от това щети.

Чл. 94. Превозвачът е длъжен да достави товара в местоназначението в срок, ако такъв срок е установен в договора.

Чл. 95. (1) Товарът заедно с товарителницата се предава на посочения в товарителницата получател или на негов пълномощник.

(2) Предаването на товара на митническите или други власти, извършено в изпълнение на законни разпоредби, се счита за предаване на получателя.

Чл. 96. (1) Ако получателят откаже да приеме товара или не се яви в тридневен срок, а за бързо развалящите се товари в срок от 48 часа, превозвачът може да върне товара в отправното летище или да го предаде на съхранение за сметка и риск на изпращача, за което той се уведомява.

(2) Ако в четиридесет и пет дневен срок товарът не бъде освободен или не се получат указания от изпращача, пристъпва се към ликвидация на товара.

(3) Разноските по съхраняването, ликвидацията и други се удържат от получената при ликвидацията сума, а остатъкът се превежда на изпращача.

(4) Ликвидацията на товарите се извършва по ред, определен от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията и от министъра на правосъдието.

Чл. 97. Ако получателят не уведоми писмено превозвача за липси или за повреди на товара, докато завърши предаването, счита се до доказване на противното, че той е получил товара в съответствие с товарителницата.

Чл. 98. При липса или при повреда на товара, установени до момента на предаването му на получателя, се съставя констативен протокол, един екземпляр от който се връчва на получателя.

Чл. 99. Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията определя видовете товари, които се превозват задължително с придружител. В тези случаи придружителят трябва да бъде снабден с редовен пътнически билет.

Чл. 100. Превозвачът носи отговорност за опазването на товара от момента на приемането му за превоз до предаването му на получателя или на съхранение.

Чл. 101. (1) Превозвачът не отговаря, ако докаже, че е взел необходимите мерки, за да избегне щетите, или че му е било невъзможно да вземе такива мерки.

(2) Превозвачът не отговаря и когато щетите са настъпили вследствие на:

а) вина на изпращача или получателя;

б) естествените свойства на товара и естественото намаление на тежината му в границите на установените норми;

в) недостатъци в опаковката, които не са могли да бъдат забелязани по време на приемането на товара;

г) недостатъци в опаковката, когато товарът е приет с такава опаковка и предварително е направена бележка в товарителницата, че се превозва на риск и отговорност на изпращача;

д) невземане на необходимите мерки от придружителя за опазването на товара;

е) непосочване в товарителницата особените свойства на товара, изискващи специални условия за съхраняването му.

Чл. 102. Превозвачът се освобождава от отговорност за непредоставяне на въздухоплавателното средство, ако това е станало поради непреодолима сила, военни действия, метеорологични и други причини, независещи от него.

Чл. 103. За причинени щети при превоз на товари превозвачът заплаща обезщетение в следните размери:

а) при липса на товари, предадени с обявена стойност - обявената стойност. Ако превозвачът докаже, че обявената стойност превишава действителната, обезщетението се плаща в размер на действителната стойност;

б) (изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) при липса или повреда на товар - действителната стойност на липсващия или повредения товар, но не повече от 40 лева на бруто килограм.

Чл. 104. Освен обезщетението по чл. 103 превозвачът е длъжен да върне и съответните превозни и добавъчни такси, заплатени за липсващата или за напълно повредената част от товара.

Чл. 105. (1) За неспазване на срока за доставяне, ако такъв срок е уговорен, превозвачът заплаща на получателя обезщетение в размер на 10 % от превозните такси за всяко просрочено денонощие, но не повече от 50 % от превозната цена.

(2) Ако получателят на товара не вдигне пристигналия товар в продължение на едно денонощие от уведомяването му, а когато съгласно договора уведомяването е трябвало да се извърши от изпращача в продължение на две денонощия след получаване на товара в летището на местоназначението, заплаща на превозвача обезщетение в размер на 10 % от превозните такси за всяко просрочено денонощие, но не повече от 50 % от превозната цена.

(3) В договора може да се предвиди превозвачът да носи по-голяма от предвидената в този закон отговорност за несвоевременно доставяне.

Чл. 106. Ако товарът не бъде доставен в срок от десет дни от деня, в който е следвало да пристигне, се счита, че е изгубен.

Чл. 107. Въздушният превоз на товари не обхваща сухопътния, морския или речния превоз, извършен извън летищата. Ако такъв превоз е извършен въз основа на договора за въздушен превоз с цел товарът да се натовари или пренатовари на въздухоплавателното средство, или да се достави на получателя, се счита до доказване на противното, че щетите са настъпили по време на въздушния превоз.

Чл. 108. При комбинирани превози, извършени отчасти по въздуха, отчасти с друг вид транспорт, разпоредбите на този закон се прилагат само по отношение на въздушния превоз.

Чл. 109. При превози, извършени от няколко въздушни превозвачи, както и при комбинирани превози, отговорността на превозвачите е солидарна в случаите, когато не може да се установи по чия вина е настъпила щетата.

Глава VIII
(Отм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.)

Чл. 110 - 112. (Отм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.).

Глава IX
(Отм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.)
ВЪЗДУШЕН СПОРТ

Чл. 113 - 119. (Отм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.).

Чл. 119а. (Нов - ДВ, бр. 52 от 2004 г., отм., бр. 81 от 2011 г.).

Чл. 119б. (Нов - ДВ, бр. 52 от 2004 г., доп., бр. 10 от 2007 г., отм., бр. 81 от 2011 г.).

Чл. 119в. (Нов - ДВ, бр. 52 от 2004 г., отм., бр. 81 от 2011 г.).

Чл. 119г. (Нов - ДВ, бр. 52 от 2004 г., отм., бр. 81 от 2011 г.).

Глава IX "А"
(Нова - ДВ, бр. 81 от 2011 г., в сила от 19.08.2012 г.)
ПОЛЕТИ С НЕТЪРГОВСКА ЦЕЛ

Чл. 119д. (Нов - ДВ, бр. 81 от 2011 г., в сила от 19.08.2012 г.) (1) Полет с нетърговска цел е всеки полет, различен от полет за извършване на търговска операция с въздухоплавателно средство, включително спортни полети, полети за теглене на безмоторен самолет, полети за изпълнение на парашутни скокове и полети за обучение, когато се извършват без заплащане.

(2) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията по предложение на главния директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" определя условията и реда за извършване на полетите по ал. 1.

Чл. 119е. (Нов - ДВ, бр. 81 от 2011 г., в сила от 19.08.2012 г.) (1) Лица, получили удостоверение от главния директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" или от оправомощено от него длъжностно лице, могат да извършват една или повече от следните дейности:

1. контрол по поддържането на летателна годност и издаване на удостоверение за преглед на летателната годност на свръхлеки въздухоплавателни средства, с които се извършват полети с нетърговска цел;

2. провеждане на обучение за придобиване и поддържане на квалификация на пилоти и на лицата, извършващи обучение на пилоти на свръхлеки въздухоплавателни средства, с които се извършват полети с нетърговска цел, по програми, одобрени от главния директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация", както и издаване на удостоверение за завършено обучение;

3. контрол на лицата, извършващи обучение на пилоти на свръхлеки въздухоплавателни средства, с които се извършват полети с нетърговска цел;

4. провеждане на обучение за придобиване и поддържане на квалификация на лицата, извършващи техническо обслужване, и на лицата, извършващи обучение на персонал за техническо обслужване на свръхлеки въздухоплавателни средства, с които се извършват полети с нетърговска цел, както и издаване на удостоверение за завършено обучение;

5. контрол на лицата, извършващи обучение на персонал за техническо обслужване на свръхлеки въздухоплавателни средства, с които се извършват полети с нетърговска цел;

6. контрол по отношение на пилоти, изпълняващи полети с нетърговска цел със свръхлеки въздухоплавателни средства;

7. контрол на лицата, извършващи техническо обслужване на свръхлеки въздухоплавателни средства, с които се извършват полети с нетърговска цел;

8. провеждане на обучение и/или контрол на лицата, упражняващи въздушни спортове, както и одобряване и контрол на лицата, извършващи обучение на спортисти, практикуващи въздушни спортове.

(2) Удостоверението по ал. 1 се издава на лице, което:

1. е регистрирано по Търговския закон или е регистрирано като търговец по законодателството на държава - членка на Европейския съюз, или на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, по Закона за юридическите лица с нестопанска цел или е юридическо лице с нестопанска цел по законодателството на държава - членка на Европейския съюз;

2. е представило ръководство за дейността, одобрено от главния директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация";

3. е представило списък на ръководния персонал, одобрен от главния директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация";

4. разполага с персонал с квалификация и опит, необходими за извършване на дейността;

5. е представило описание на система за качество и е посочило ръководител по качеството, одобрени от главния директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация".

(3) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията определя с наредба условията за доказване на съответствие на лицата по ал. 1 с изискванията и реда за издаване на удостоверение по ал. 1, както и условията и реда за извършване на дейностите по ал. 1.

(4) Главният директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" отказва издаването на удостоверение по ал. 1, когато кандидатът не отговаря на някое от условията по ал. 2, подробно регламентирани в наредбата по ал. 3.

(5) Лицата по ал. 1 поддържат застрахователно покритие за отговорността си за вреди, причинени във връзка с осъществяваната от тях дейност.

(6) За издаването на удостоверение по ал. 1 се събира такса в размер, при условия и по ред, определени с акт на Министерския съвет.

Чл. 119ж. (Нов - ДВ, бр. 81 от 2011 г., в сила от 19.08.2012 г.) (1) Организирането и провеждането на спортни мероприятия в областта на въздушните спортове, както и на публични авиационни мероприятия се осъществяват при създадени условия за безопасното извършване на посочените дейности, както и за безопасността на трети лица по ред и правила, разработени от организаторите и одобрени от главния директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация".

(2) Лицата, извършващи дейности във въздушните спортове и публични авиационни мероприятия, застраховат местата във въздухоплавателното средство, както и авиационния персонал и отговорността си в случай на злополука - по отношение на трети лица.

Глава X
ТАКСИ

Чл. 120. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) В летищата за обществено ползване се събират летищни такси за:

1. кацане на въздухоплавателните средства;

2. паркиране;

3. (изм. - ДВ, бр. 81 от 2011 г.) пътници;

4. (нова - ДВ, бр. 37 от 2006 г.) ползване на пътнически ръкав;

5. (нова - ДВ, бр. 81 от 2011 г., в сила от 19.04.2012 г.) сигурност;

6. (нова - ДВ, бр. 81 от 2011 г., в сила от 19.04.2012 г.) шум (екологична).

(2) (Изм. - ДВ, бр. 34 от 2001 г., в сила от 1.01.2001 г., бр. 37 от 2006 г.) Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение" събира:

1. такси за аеронавигационно обслужване и използване на навигационни средства на Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение" в зоните и районите на летищата;

2. пътни такси за прелитане в обслужваното въздушно пространство на Република България.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2010 г.) От заплащане на таксите по ал. 1 и по ал. 2 се освобождават:

1. въздухоплавателни средства, изпълняващи полети за търсене и спасяване;

2. въздухоплавателни средства, провеждащи полети с хуманитарни цели;

3. държавни въздухоплавателни средства, когато изпълняват държавни полети;

4. (отм. - ДВ, бр. 34 от 2001 г., в сила от 1.01.2001 г.);

5. въздухоплавателни средства, търпящи бедствие или подложени на незаконна намеса;

6. (отм. - ДВ, бр. 63 от 2010 г.);

7. въздухоплавателни средства, използвани за облитане на аеронавигационните съоръжения;

8. въздухоплавателни средства в особени случаи, определени с акт на Министерския съвет.

(4) (Доп. - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" събира такси за административно обслужване и извършване на процедури за:

1. издаване на удостоверения на летища и летателни площадки;

1а. (нова – ДВ, **бр. 1 от 2019 г.**) издаване на сертификати по реда на Регламент (ЕС) № 139/2014;

2. (изм. - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) издаване на лицензи за летищни оператори и оператори по наземно обслужване;

3. (доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) издаване на свидетелства на авиационен персонал и сертификати на персонал по сигурността;

4. издаване на лицензи за извършване на техническо обслужване или ремонт на авиационна техника;

5. издаване на лицензи на лаборатории за обективен контрол;

6. издаване на удостоверения за летателна годност на въздухоплавателно средство;

7. издаване на удостоверения за летателната годност на авиационно оборудване;

8. (изм. - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) издаване на свидетелства за авиационни учебни центрове;

9. (изм. – ДВ, **бр. 1 от 2019 г.**) издаване на национални свидетелства за авиационен оператор за специализирани операции и разрешения за извършване на високорискови специализирани търговски операции, както и разглеждане на декларации, в съответствие с Регламент (ЕС) № 965/2012 при условия и по ред, определени с наредбата по чл. 64, ал. 8;

10. регистриране на въздухоплавателни средства или вписване на промени в гражданския регистър на въздухоплавателните средства и издаване на удостоверения за регистрация;

11. издаване на справки, свързани с въздухоплаването, с изключение на тези, издавани за нуждите на органите на държавната администрация;

12. (нова - ДВ, бр. 34 от 2001 г., в сила от 1.01.2001 г., изм., бр. 52 от 2004 г., бр. 99 от 2011 г., в сила от 1.01.2012 г.) издаване на удостоверения за експлоатационна годност на визуалните аеронавигационни средства;

13. (нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) издаване на удостоверения за експлоатационна годност на системите и съоръженията за обслужване на пътници, обслужване и осигуряване на въздухоплавателните средства, товаренето и разтоварването на багажи, товари и поща;

14. (нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) издаване на постоянни пропуски до зоните за сигурност на гражданските летища за обществено ползване и идентификационни карти на служители и моторни превозни средства;

15. (нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) издаване на лиценз за въздушен превозвач;

16. (нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) издаване на удостоверения за авиационен шум на въздухоплавателно средство;

17. (нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) издаване на удостоверения за газови емисии на авиационните двигатели;

18. (нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) издаване на удостоверения за летателна годност на новопроизведени въздухоплавателни средства или новопроизведена авиационна техника;

19. (нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) издаване на експортни удостоверения за летателна годност;

20. (нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) издаване на удостоверения за летателна годност на съответния тип въздухоплавателно средство;

20а. (нова - ДВ, бр. 37 от 2006 г.) издаване на свидетелство за извършване на аеронавигационно обслужване;

21. (нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) признаване на лицензите, свидетелствата и удостоверенията чрез издаване на документ за признаване;

22. (нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г., доп., бр. 37 от 2006 г.) заверка или изменение на лицензи, удостоверения и свидетелства;

23. (нова - ДВ, бр. 81 от 2011 г.) изменение и допълнение на летателна и техническа документация;

24. (нова - ДВ, бр. 81 от 2011 г.) издаване на разрешение за извършване на полет;

25. (нова - ДВ, бр. 81 от 2011 г.) съгласувателни становища по чл. 16б, ал. 1, т. 6 с изключение на тези, давани за нуждите на органите на държавната администрация;

26. (нова - ДВ, бр. 81 от 2011 г., отм., бр. 60 от 2012 г.);

27. (нова - ДВ, бр. 81 от 2011 г.) издаване на удостоверение за авиомедицински центрове или авиомедицински експерти.

(5) (Нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г., доп., бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г.) Летищните такси по ал. 1 за гражданските летища за обществено ползване - публична държавна собственост се събират:

1. (доп. - ДВ, бр. 81 от 2011 г.) от Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация", ако друго не е предвидено в този закон, в концесионен договор или в международен договор, ратифициран, обнародван и влязъл в сила за Република България;

2. (изм. – ДВ, бр. 96 от 2017 г., в сила от 1.01.2018 г.) от концесионера – при условия и по ред, определени в концесионния договор;

3. в случаите на международен договор, ратифициран, обнародван и влязъл в сила за Република България - при условията, определени в него;

4. (нова - ДВ, бр. 81 от 2011 г.) от летищния оператор на летището с годишен трафик над 5 милиона превозени пътници или от летищния оператор на летището с най-голям брой пътнически превози на територията на Република България.

(6) (Нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) В случаите по ал. 5, т. 2 на концесионера може да се предостави правото да събира в своя полза изцяло или определена част от таксите до размерите, определени по чл. 122.

(7) (Предишна ал. 5, доп. - ДВ, бр. 52 от 2004 г., бр. 94 от 2010 г., в сила от 1.01.2012 г.) Таксите по този член не се облагат с данъци, с изключение на случаите по ал. 2 и ал. 5, т. 2.

(8) (Нова - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г.) Извън случаите по ал. 5 летищните такси се събират от собственика на летището.

Чл. 120а. (Нов - ДВ, бр. 63 от 2010 г., отм., бр. 81 от 2011 г.).

Чл. 121. (Отм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) .

Чл. 122. (1) (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г., предишен текст на чл. 122, доп., бр. 81 от 2011 г., бр. 60 от 2012 г.) Министерският съвет по предложение на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията и на министъра на финансите определя с наредба размера на таксите, реда и случаите, при които те се събират, с изключение на случаите по ал. 2.

(2) (Нова - ДВ, бр. 81 от 2011 г., доп., бр. 60 от 2012 г.) Летищният оператор на летището с годишен трафик над 5 милиона превозени пътници или летищният оператор на летището с най-голям брой пътнически превози на територията на Република България, или главният директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" приема решение за размера на летищните такси, като спазва процедурата по чл. 122е - 122с. След влизане в сила на решението по чл. 122к размерът на летищните такси по изречение първо се включва в наредбата по ал. 1.

Глава X "А"
(Нова - ДВ, бр. 16 от 1997 г.)
ФИНАНСИРАНЕ ДЕЙНОСТТА НА ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ "РЪКОВОДСТВО НА ВЪЗДУШНОТО ДВИЖЕНИЕ"

Чл. 122а. (1) (Отм. - ДВ, бр. 34 от 2001 г., в сила от 1.01.2001 г.).

(2) (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г., бр. 34 от 2001 г., в сила от 1.01.2001 г.) Дейността на Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение" се финансира от:

1. (изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г., бр. 34 от 2001 г., в сила от 1.01.2001 г., бр. 37 от 2006 г.) таксите по чл. 120, ал.

2;

2. средства по кредитни договори;

3. (нова - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) лихви по депозити на собствени средства и по просрочени плащания;

4. (нова - ДВ, бр. 85 от 1998 г., изм., бр. 34 от 2001 г., в сила от 1.01.2001 г.) помощи, дарения, обучение и квалификация;

5. (нова - ДВ, бр. 34 от 2001 г., в сила от 1.01.2001 г.) услугите по чл. 53, ал. 3.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г., бр. 34 от 2001 г., в сила от 1.01.2001 г.) Набраните средства по ал. 2, т. 1 се разходват за:

1. издръжка на дейността на Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение", като средствата за работна заплата се формират в проценти от събраните такси за извършените аеронавигационни услуги;

2. (изм. - ДВ, бр. 34 от 2001 г., в сила от 1.01.2001 г.) придобиване на дълготрайни активи;

3. извършване на разходи за капитално строителство и за техническо осигуряване, свързани с интегриране и хармонизиране на националната система за обслужване на въздушното движение с европейската система и с други международни конвенции, по които Република България е страна;

4. (нова - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) дейности по търсенето и спасяването;

5. (нова - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) погасяване на кредити;

6. (нова - ДВ, бр. 34 от 2001 г., в сила от 1.01.2001 г.) изпълнение на програми за подготовка, поддържане и повишаване на професионалната квалификация и рехабилитационни и профилактично оздравителни мероприятия за персонала на Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение";

7. (нова - ДВ, бр. 34 от 2001 г., в сила от 1.01.2001 г.) изпълнение на програми и задължения по международни договори в областта на въздушното движение, по които Република България е страна;

8. (нова - ДВ, бр. 34 от 2001 г., в сила от 1.01.2001 г.) разходи за управление на собствеността по чл. 53, ал. 5;

9. (нова - ДВ, бр. 34 от 2001 г., в сила от 1.01.2001 г., изм., бр. 52 от 2004 г.) заплащане таксите по чл. 120, ал. 4;

10. (нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) заплащане на премии по застраховки "Гражданска отговорност" към трети лица.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 34 от 2001 г., в сила от 1.01.2001 г., бр. 52 от 2004 г., бр. 37 от 2006 г.) Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение" може да откаже аеронавигационно обслужване на авиационни оператори или собственици на въздухоплавателни средства, когато те не са заплатили дължимите такси по чл. 120, ал. 2 , за което информира своевременно Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" и длъжниците.

Чл. 122б. (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2009 г., в сила от 22.12.2009 г.).

Глава X "Б"
(Нова - ДВ, бр. 85 от 1998 г.)
ФИНАНСИРАНЕ ДЕЙНОСТТА ПО ОСИГУРЯВАНЕ БЕЗОПАСНОСТТА И СИГУРНОСТТА НА ПОЛЕТИТЕ И ПОДДЪРЖАНЕ И РАЗВИТИЕ НА ЛЕТИЩАТА ЗА ОБЩЕСТВЕНО ПОЛЗВАНЕ
(Загл. доп. - ДВ, бр. 63 от 2010 г.)

Чл. 122в. (1) (Доп. - ДВ, бр. 52 от 2004 г., изм., бр. 36 от 2006 г., доп., бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г., бр. 63 от 2010 г., изм., бр. 96 от 2017 г., в сила от 1.01.2018 г.) Финансирането на дейностите по осигуряване безопасността и сигурността на полетите и поддържане и развитие на гражданските летища за обществено ползване - публична държавна собственост се осъществява чрез бюджета на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията, с изключение на случаите, когато в международен договор е предвидено друго или за гражданското летище за обществено ползване – държавна собственост, е възложена концесия и в концесионния договор е предвидено друго.

(2) Дейностите по ал. 1 се осигуряват финансово чрез:

1. (доп. - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) таксите по чл. 120, ал. 1 , събирани от Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация", а в случаите, когато международен или концесионен договор предвижда друго - при условията, определени в договора;

2. (отм. - ДВ, бр. 34 от 2001 г., в сила от 1.01.2001 г.);

3. таксите по чл. 120, ал. 4;

4. лихвите по депозити на собствени средства и по просрочени плащания.

(3) С набираните средства по ал. 2 се осигуряват разходите за:

1. издръжка на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация";

2. (доп. - ДВ, бр. 12 от 2000 г., изм., бр. 34 от 2001 г., в сила от 1.01.2001 г., отм., бр. 81 от 2011 г.);

3. (доп. - ДВ, бр. 52 от 2004 г., изм., бр. 36 от 2006 г., бр. 96 от 2017 г., в сила от 1.01.2018 г.) летищата, на които е възложено изпълнението на държавните функции по чл. 48а, ал. 3, т. 1;

4. (изм. - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г., отм., бр. 38 от 2012 г., в сила от 1.07.2012 г., нова, бр. 96 от 2017 г., в сила от 1.01.2018 г.) други дейности, определени с концесионен договор, когато за гражданското летище за обществено ползване е възложена концесия.

(4) (Нова - ДВ, бр. 12 от 2000 г., отм., бр. 111 от 2001 г.).

(5) (Нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г., изм., бр. 36 от 2006 г., доп., бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г., изм., бр. 96 от 2017 г., в сила от 1.01.2018 г.) Финансирането на дейностите по осигуряване на сигурността и безопасността на полетите, изграждането, поддържането, развитието и издръжката на гражданските летища за обществено ползване – държавна собственост, за които е възложена концесия и на концесионера е предоставено правото да събира в своя полза изцяло или определена част от таксите по чл. 120, ал. 1, се извършва при условия и по ред, определени в концесионния договор.

Чл. 122г. (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) Летищен оператор, който изпълнява функциите на летищна администрация, финансирани от летищните такси по чл. 120, ал. 1, изготвя и представя за съгласуване от Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" програма за необходимите разходи за погасяване на получените кредити, за инвестиционните разходи за развитие на инфраструктурата и за разходите за издръжка на летищната администрация.

Чл. 122д. (Нов - ДВ, бр. 12 от 2000 г.) Всички средства, отпускани от бюджета на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията по реда на тази глава за финансиране дейността по осигуряване и поддържане безопасността на полетите, както и събраните такси по чл. 120, ал. 4, не се облагат с данъци.

Глава X "В"
(Нова - ДВ, бр. 81 от 2011 г.)

ПРОЦЕДУРА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ РАЗМЕРА НА ЛЕТИЩНИТЕ ТАКСИ НА ЛЕТИЩЕ С ГОДИШЕН ТРАФИК НАД 5 МИЛИОНА ПРЕВОЗЕНИ ПЪТНИЦИ ИЛИ НА ЛЕТИЩЕ С НАЙ-ГОЛЯМ БРОЙ ПЪТНИЧЕСКИ ПРЕВОЗИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Чл. 122е. (Нов - ДВ, бр. 81 от 2011 г.) (1) Летищният оператор на летище с годишен трафик над 5 милиона превозени пътници или на летище с най-голям брой пътнически превози на територията на Република България:

1. провежда консултации с ползвателите на летището или представители на сдружения на ползвателите на летището за размера на летищните такси и когато е уместно, за качеството на предоставяните услуги на летището;

2. провежда консултациите по т. 1 най-малко веднъж годишно, освен ако на последната консултация е договорено друго.

(2) Когато съществува многогодишно споразумение между летищния оператор и ползвателите на летището, консултациите по ал. 1, т. 1 се провеждат при условия и по ред, предвидени в споразумението.

Чл. 122ж. (Нов - ДВ, бр. 81 от 2011 г.) (1) При необходимост от промени в летищните такси летищният оператор по чл. 122е, ал. 1 представя на ползвателите на летището предложение за изменение на размера на летищните такси заедно с обосновка на предложените изменения не по-късно от четири месеца преди влизането им в сила.

(2) При наличието на извънредни обстоятелства, които се обосноват от летищния оператор по чл. 122е, ал. 1 пред ползвателите на летището, срокът по ал. 1 може да бъде по-кратък от четири месеца.

(3) Летищният оператор по чл. 122е, ал. 1 провежда консултации с ползвателите на летището по предложените промени и обсъжда техните становища, преди да приеме окончателното решение.

(4) Летищният оператор по чл. 122е, ал. 1 обявява публично решението си по ал. 3 чрез средствата за масово осведомяване, чрез изпращането му до организации на заинтересованите лица или по друг подходящ начин.

(5) В решението по ал. 3 задължително се посочва срок за влизането му в сила, който не може да бъде по-кратък от два месеца след обявяването му.

Чл. 122з. (Нов - ДВ, бр. 81 от 2011 г.) (1) При провеждането на консултациите по предложения за изменения в размера на летищните такси летищният оператор по чл. 122е, ал. 1 предоставя на всеки ползвател на летището или на представители на сдружения на ползвателите на летището информация за компонентите, които са основа за определяне на размера на летищните такси.

(2) Информацията по ал. 1 съдържа:

1. списък на услугите, инфраструктурата и съоръженията на летището, за ползването на които се заплащат летищни такси;

2. методиката, използвана за определяне на размера на летищните такси;

3. структура на разходите за услугите, инфраструктурата и съоръженията на летището, за ползването на които се заплащат летищни такси;

4. приходите от летищни такси и общите разходи за услугите, инфраструктурата и съоръженията на летището, които се включват при формиране на размера на летищните такси;

5. информация за финансиране от публични органи за услугите, инфраструктурата и съоръженията на

летището, за ползването на които се заплащат летищни такси;

6. прогнози за летището във връзка с предлаганите летищни такси, увеличаването на трафика и предлаганите инвестиции;

7. реалното използване на инфраструктурата и съоръженията на летището за определен период от време;

8. прогнозирания резултат от предложените значителни инвестиции с оглед на тяхното въздействие върху капацитета на летището.

Чл. 122и. (Нов - ДВ, бр. 81 от 2011 г.) (1) Преди започването на консултации за изменения в размера на летищните такси ползвателите на летището предоставят информация на летищния оператор по чл. 122е, ал. 1, която съдържа:

1. прогнози на ползвателя на летището за трафика, броя и вида на въздухоплавателните средства, които излитат и кацат на летището, и планираното им използване;

2. проекти на ползвателя на летището за неговото развитие;

3. изискванията на ползвателя на летището към летищната инфраструктура и съоръженията, свързани с осъществяваната от него дейност на съответното летище.

(2) Кореспонденцията между летищните оператори и ползвателите на летището във връзка с определянето размера на летищните такси е поверителна и представлява производствена или търговска тайна.

Чл. 122к. (Нов - ДВ, бр. 81 от 2011 г.) (1) Летищният оператор по чл. 122е, ал. 1 определя с решение размера на летищните такси и ги обявява публично чрез средствата за масово осведомяване, чрез изпращането на решението до организации на заинтересованите лица или по друг подходящ начин.

(2) Решението по ал. 1 е индивидуален административен акт и подлежи на обжалване пред главния директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" относно неговата целесъобразност и законосъобразност.

(3) Жалба по ал. 2 може да подава ползвател или сдружение на ползватели на съответното летище по чл. 122е, ал. 1.

(4) Жалбата се подава в 14-дневен срок от обявяването на решението по ал. 1. В жалбата се посочват доказателствата и конкретните обстоятелства, които ще се доказват с тях. Към жалбата се представят писмени доказателства и се прилага документ за платена такса за разглеждане на жалбата.

(5) Главният директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" обявява на интернет страницата на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" жалбата, доказателствата към нея и датата, на която е постъпила. Копие от жалбата се изпраща на летищния оператор, приел решението, и на лицата по ал. 3 в тридневен срок от постъпването ѝ. Данните, представляващи търговска или производствена тайна, се посочват изрично от жалбоподателя и не се обявяват.

(6) В 7-дневен срок от уведомяването лицата по ал. 1 могат да изпратят становище по жалбата, придружено с доказателства.

Чл. 122л. (Нов - ДВ, бр. 81 от 2011 г.) (1) Решението по чл. 122к, ал. 1 не се изпълнява, преди да е изтекъл срокът за неговото обжалване, а при подадена жалба - до решаването на спора от главния директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" при условията на ал. 2 и чл. 122р.

(2) В срок до четири седмици от подаването на жалбата главният директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" приема временно решение за изменение на размера на летищните такси, освен ако окончателното решение бъде прието в същия срок.

(3) С временното решение главният директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна

администрация" може:

1. да потвърди решението на летищния оператор по чл. 122е, ал. 1;

2. да приеме решение, различно от това на летищния оператор по чл. 122е, ал. 1.

(4) Временното решение не подлежи на обжалване и се прилага до влизането в сила на окончателното решение на главния директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация".

Чл. 122м. (Нов - ДВ, бр. 81 от 2011 г.) (1) В 14-дневен срок от постъпването на жалбата главният директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" се произнася по нейната допустимост, като проверява:

1. дали е подадена от лице по чл. 122к, ал. 3;

2. дали е подадена в срока по чл. 122к, ал. 4.

(2) Когато не е налице някое от условията по ал. 1, главният директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" приема мотивирано решение, с което отказва да разгледа жалбата.

(3) Решението с мотивите по ал. 2 се обявява публично на датата на приемането му чрез средствата за масово осведомяване, чрез изпращането на решението до организации на заинтересованите лица или по друг подходящ начин.

Чл. 122н. (Нов - ДВ, бр. 81 от 2011 г.) (1) В 7-дневен срок от приемането на решение за допускане на жалбата главният директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" изслушва страните по спора.

(2) Главният директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" може да назначи независими външни експерти в хода на изслушването, които да подпомогнат страните за постигане на съгласие.

(3) След проведеното изслушване главният директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" изпраща препоръки до страните по спора.

(4) Когато летищният оператор по чл. 122е, ал. 1 и ползвателите на летището постигнат съгласие, те уведомяват писмено за това главния директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация".

(5) В тридневен срок от датата на писменото уведомяване по ал. 4 главният директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" приема решение, с което прекратява производството по спора.

Чл. 122о. (Нов - ДВ, бр. 81 от 2011 г.) (1) Когато страните по спора не постигнат съгласие по реда на чл. 122н, ал. 4, главният директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" писмено им указва да предоставят допълнителни становища, като определя срок за това. Срокът не може да бъде по-дълъг от 14 дни.

(2) Летищният оператор по чл. 122е, ал. 1 и ползвателите на летището изпращат становищата по ал. 1 до главния директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация", придружени с доказателства.

(3) Главният директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" разглежда становищата, събира допълнителни данни и информация, като изпраща указания за предоставяне на допълнителни данни и информация.

(4) Главният директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" може да назначава вещи лица при условията и по реда, предвидени в Административнопроцесуалния кодекс.

(5) Главният директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" изпраща на всяка от страните събраните в хода на процедурата документи и им дава възможност да изразят писмено становище.

Чл. 122п. (Нов - ДВ, бр. 81 от 2011 г.) (1) Главният директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" провежда поне две изслушвания между страните по спора, като за всяко от тях предварително ги уведомява и посочва въпросите, които ще бъдат обсъждани.

(2) Събирането на доказателствата, провеждането на изслушванията и предоставянето на информация и данни от страните по спора приключват в срок до 30 дни преди датата на произнасянето на главния директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация". Становища, данни и информации, изпратени след този срок, не се разглеждат.

Чл. 122р. (Нов - ДВ, бр. 81 от 2011 г.) (1) Главният директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" се произнася по жалбата с решение в срок до четири месеца от постъпването й.

(2) Срокът по ал. 1 може да бъде удължен с два месеца в изключителни и надлежно обосновани случаи.

(3) Решението на главния директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" може да:

1. потвърди решението на летищния оператор;

2. потвърди временното решение по чл. 122л, ал. 2;

3. съдържа изводи и условия, различни от тези в решенията по т. 1 и 2.

(4) В решението по ал. 1 се разглеждат и посочват основанията, които съответстват или не съответстват на методиката, приета с наредбата по чл. 122.

(5) Решението на главния директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" е индивидуален административен акт, който подлежи на обжалване при условията и по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 122с. (Нов - ДВ, бр. 81 от 2011 г.) (1) Летищният оператор по чл. 122е, ал. 1 се консултира с ползвателите на съответното летище, преди да бъдат определени, плановете за нови инфраструктурни проекти на летището на идейна фаза на проекта.

(2) В края на всяка календарна година ползвателите на летището уведомяват летищния оператор по ал. 1 за своите експлоатационни прогнози, планове за развитие, изисквания и предложения.

Чл. 122т. (Нов - ДВ, бр. 81 от 2011 г.) (1) Летищният оператор по чл. 122е, ал. 1 и ползвателите или сдруженията на ползвателите на летището могат да преговарят и да сключват споразумение за качеството на услугите, предоставяни на летището.

(2) В споразумението по ал. 1 се определя качеството на осигуряваните от летищния оператор по чл. 122е, ал. 1 услуги, които ползвателите на летището имат право да получат срещу заплащаните от тях летищни такси.

(3) Летищният оператор по чл. 122е, ал. 1 може да предлага различно качество и вид на летищни услуги, терминали или части от терминали с оглед предоставянето на персонализирани услуги или специализирани терминали или части от терминали.

(4) Размерът на летищните такси може да се диференцира в зависимост от качеството и обхвата на услугите, предоставяни на летището, и тяхната себестойност, или всякакви други обективни и прозрачни фактори.

(5) Всеки ползвател на летище по чл. 122е, ал. 1 има право на достъп до персонализираните услуги или специализираните терминали или части от терминали.

(6) Когато капацитетът на летище по чл. 122е, ал. 1 не позволява достъп за всички желаещи ползватели да

ползват персонализираните услуги и/или специализираните терминали или части от терминали, достъпът се предоставя при условия и по ред, определени от летищния оператор по чл. 122е, ал. 1 и одобрени от главния директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация".

Глава XI
КОНСТАТИВНИ ПРОТОКОЛИ, РЕКЛАМАЦИИ И ДАВНОСТ

Чл. 123. Констативен протокол се съставя в следните случаи:

а) когато са налице обстоятелствата, които пораждат отговорност за превозвача;

б) при несъответствие на багажа или товара с наименованието или теглото, количеството или бройките, посочени в превозния документ;

в) при липса или повреда на багажа или товара;

г) за товар или багаж без превозен документ или за превозен документ без товар или багаж.

Чл. 124. Когато получателят не е искал съставяне на констативен протокол, счита се до доказване на противното, че багажът или товарът са предадени в изправност.

Чл. 125. Констативният протокол се съставя в момента на установяване на нередовността, но не по-късно от предаването на багажа или товара на получателя.

Чл. 126. (1) Констативният протокол се съставя от превозвача или от упълномощено от него лице и се подписва от него и от пътника, изпращача или получателя на багажа или товара.

(2) Когато пътникът, изпращачът или получателят на багажа или товара не се яви или откаже да подпише протокола, той се подписва от двама свидетели.

Чл. 127. (1) За липси и повреди пътникът, изпращачът, получателят или техните законни представители или упълномощени лица предявяват пред превозвача рекламация в писмена форма не по-късно от седем дни от деня на получаване на багажа и четиринадесет дни от деня на получаване на товара, а при пълна липса - от деня, в който е трябвало да стане тяхното получаване. Рекламацията за закъснение трябва да бъде предявена не по-късно от двадесет и един ден от деня на предаването на багажа или товара на правоимащия.

(2) Срокът за предявяване на рекламации за надвзети превозни такси е три месеца, считано от деня на плащането.

Чл. 128. Рекламация може да бъде подадена и след изтичане на сроковете по чл. 127 , ако правоимащият докаже:

а) че е бил в невъзможност да я подаде;

б) че не е предявил рекламация вследствие на въвеждането му в заблуждение от превозвача или от негов агент;

в) че превозвачът е бил уведомен за възникналата щета.

Чл. 129. Рекламацията се предявява в писмена форма, като се посочват предметът на рекламацията и размерът на исканата сума. Към рекламацията се прилагат всички документи, доказващи претенцията.

Чл. 130. (1) Рекламацията се предявява пред превозвача или пред упълномощено от него лице.

(2) При превози, извършени с въздушен и с друг вид транспорт, рекламациите се предявяват пред превозвача,

причинил щетата, а когато това не може да се установи - пред първия или последния превозвач, като се спазват сроковете, установени за съответния вид транспорт.

Чл. 131. При превоз, извършен от двама или повече въздушни превозвачи, рекламацията може да се предяви пред всеки един от тях.

Чл. 132. (1) Когато към предявената рекламация не са приложени доказателствата, на които се основава, превозвачът е длъжен да уведоми рекламанта и да му определи срок, не по-малък от седем дни, за отстраняване на нередовността.

(2) Ако в определения срок нередовността не бъде отстранена, рекламацията се счита за неподадена и се връща.

(3) Поправената рекламация се счита за редовна от деня на подаването й.

Чл. 133. Превозвачът е длъжен в двумесечен срок от подаване на рекламацията да я разгледа и за резултата да уведоми рекламанта.

Чл. 134. Иск срещу превозвача може да се предяви само когато последният напълно или частично е отхвърлил рекламацията или когато рекламантът не е получил отговор в срока, предвиден в чл. 133 .

Чл. 135. Правото на иск срещу превозвача по международните превозни договори се погасява в двегодишен срок, а по вътрешните - в шестмесечен срок, считано от деня на пристигането на въздухоплавателното средство в местоназначението, от деня, в който въздухоплавателното средство е трябвало да пристигне, или от деня на прекратяване на превоза.

Чл. 136. (1) В случай на телесна повреда или смърт на пътника правоимащият може да предяви иск пред компетентния съд в двегодишен срок от деня на увреждането.

(2) Превозвачът се освобождава от заплащане на съдебни и деловодни разноски, ако бъде осъден да заплати като обезщетение сума, която не надхвърля сумата, предложена от него писмено в шестмесечен срок от деня на увреждането.

Чл. 137. (1) Давностните срокове по чл. 135 се спират със започване на рекламационното производство и започват да текат отново от деня на получаване отговора на превозвача или след изтичане на срока за отговор.

(2) Сроковете се изчисляват по реда на Гражданския процесуален кодекс.

Чл. 138. Всяка уговорка в договора за освобождаване или намаляване на предвидената в този закон отговорност е недействителна.

Глава XII
ПРОИЗШЕСТВИЯ С ВЪЗДУХОПЛАВАТЕЛНИ СРЕДСТВА. ТЪРСЕНЕ И СПАСЯВАНЕ
(Загл. изм. - ДВ, бр. 52 от 2004 г.)

Чл. 139. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) (1) Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение", получило съобщение или узнало за състояние на заплаха или бедствие, свързани с въздухоплавателно средство, както и при авиационно произшествие незабавно уведомява:

1. службата за търсене и спасяване или аварийно-спасителните служби в съответния район;

2. Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация";

3. (нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията;

4. (нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г., изм., бр. 81 от 2011 г.) специализираното звено по чл. 16ж .

(2) (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) Екипажът на въздухоплавателното средство, търпящо бедствие, уведомява Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение", както и органите по ал. 1, ако е в състояние да стори това.

(3) (Нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) Авиационните оператори, летищните оператори и операторите по наземно обслужване, регистрирани в Република България, при възникване на авиационно произшествие, сериозен инцидент или инцидент уведомяват органите по ал. 1.

Чл. 140. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г., бр. 81 от 2011 г.) При произшествие с чуждестранно въздухоплавателно средство или с въздухоплавателно средство, на борда на което има чуждестранни граждани, станало в обслужваното въздушно пространство на Република България, главният директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" уведомява Министерството на външните работи, откъдето се уведомява държавата на регистрация на въздухоплавателното средство, съответно посолствата на държавите, чиито граждани са засегнати от събитието.

Чл. 141. (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) Местните държавни и общински органи в района на произшествието, а при произшествие в района на летището - ръководителят на летището, са длъжни да вземат незабавно всички възможни мерки за оказване помощ на екипажа и пътниците и за запазване на въздухоплавателното средство, неговия товар и доказателствата, свързани с произшествието, както и за охрана и ограничаване достъпа в района на произшествието.

(2) (Нова - ДВ, бр. 85 от 1998 г., изм., бр. 53 от 2014 г.) Компетентните органи на Министерството на вътрешните работи провеждат аварийно-спасителни работи, свързани с авиационно произшествие по план, изготвен от:

1. летищната администрация - за произшествия в района на летищата;

2. летищната администрация съвместно с общините - за района с радиус 5 км от контролната точка на летището;

3. (изм. - ДВ, бр. 53 от 2014 г.) Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" съвместно с компетентните органи на Министерството на вътрешните работи и общините - за произшествия извън радиус 5 км от контролната точка на летището.

(3) (Нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) Аварийно-спасителните работи на територията на летището и в район с радиус 5 км от контролната точка на летището се ръководят от летищен авариен ситуационен център.

(4) (Нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г., изм., бр. 28 от 2015 г.) Аварийно-спасителните работи във връзка с авиационно произшествие извън района по ал. 3 се ръководят от координационен център в Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация".

(5) (Нова - ДВ, бр. 85 от 1998 г., предишна ал. 3, бр. 52 от 2004 г.) Лицата, участващи в аварийно-спасителните дейности в летищата, подлежат на обучение и периодични тренировки.

(6) (Нова - ДВ, бр. 85 от 1998 г., предишна ал. 4, изм., бр. 52 от 2004 г.) Редът, изискванията, отговорностите и задълженията, свързани с организиране на аварийно-спасителното и противопожарното и медицинското осигуряване на полетите в района на летищата се определят с наредба на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

(7) (Нова - ДВ, бр. 85 от 1998 г., изм., бр. 34 от 2001 г., в сила от 1.01.2001 г., предишна ал. 5, бр. 52 от 2004 г.,

изм. и доп., бр. 109 от 2007 г.) Условията и редът, както и изискванията към системата за търсене и спасяване при авиационно произшествие се определят с наредба на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията, министъра на отбраната, министъра на вътрешните работи и председателя на Държавна агенция "Национална сигурност".

(8) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 85 от 1998 г., предишна ал. 6, бр. 52 от 2004 г.) Телефонни разговори, както и приемане и предаване на телеграми за оказване на помощ на въздухоплавателното средство, с което е станало произшествие, се извършват с предимство и за сметка на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация".

Чл. 141а. (Нов – ДВ, бр. 28 от 2015 г.) (1) Министерският съвет по предложение на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията, министъра на отбраната и министъра на вътрешните работи приема Национален план за търсене и спасяване при авиационни произшествия извън района по чл. 141, ал. 3.

(2) (Изм. – ДВ, **бр. 1 от 2019 г.**) Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" включва разходите за изпълнение на дейностите по търсене и спасяване в плана за ефективност в съответствие с изискванията Регламент за изпълнение (ЕС) № 390/2013 на Комисията от 3 май 2013 г. за определяне на схема за ефективност на аеронавигационното обслужване и мрежовите функции (ОВ, L 128/1 от 9 май 2013 г.).

(3) В националната разходна база на таксите по чл. 120, ал. 2, т. 2 се включват и разходите за изпълнение на дейностите съгласно Националния план за търсене и спасяване при авиационни произшествия извън района по чл. 141, ал. 3.

(4) (В сила от 1.01.2016 г. - ДВ, бр. 28 от 2015 г.) Средствата за изпълнение на дейностите по търсене и спасяване, включени в националната разходна база на таксите по чл. 120, ал. 2, т. 2, се утвърждават от главния директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" и се планират като приходи и разходи по бюджета на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

(5) (В сила от 1.01.2016 г. - ДВ, бр. 28 от 2015 г.) Неразходваните средства по ал. 2, включени в таксите по чл. 120, ал. 2, т. 2, предоставени от доставчиците на аеронавигационно обслужване над извършените и доказани разходи за изпълнение на дейностите по търсене и спасяване в края на календарната година, се планират като разходи по бюджета на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията за изпълнение на дейностите, включени в Националния план за търсене и спасяване при авиационни произшествия извън района по чл. 141, ал. 3, в рамките на разходния таван за съответната година.

(6) (В сила от 1.01.2016 г. - ДВ, бр. 28 от 2015 г.) Когато действителните разходи превишат средствата по ал. 2, включени в таксите по чл. 120, ал. 2, т. 2, предоставени от доставчиците на аеронавигационно обслужване за изпълнение на дейностите по търсене и спасяване в края на календарната година, превишението е за сметка на бюджетите на участниците в Националния план за търсене и спасяване при авиационни произшествия извън района по чл. 141, ал. 3.

Чл. 142. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г., бр. 52 от 2004 г.) (1) Разследването е процес, провеждан с цел предотвратяване на авиационни произшествия, който включва събиране и анализ на информация, подготовка на заключения, включително установяване на причините и изработване на препоръки за осигуряване безопасността на въздухоплаването.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г., изм., **бр. 1 от 2019 г.**) Разследването на авиационно произшествие или сериозен инцидент на територията на Република България се извършва от комисия, определена със заповед на

ръководителя на звеното за разследване на произшествия във въздушния, водния и железопътния транспорт в Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 81 от 2011 г., бр. 60 от 2012 г.) До назначаване на комисия по ал. 2 дейностите по разследването се извършват от специализираното звено по чл. 16ж, ал. 1, което координира работата на комисията по време на разследването.

(4) Условията и редът за организиране и провеждане разследването на авиационни произшествия и сериозни инциденти се определят с наредба на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

(5) (Изм. – ДВ, **бр. 1 от 2019 г.**) При авиационно произшествие, настъпило във въздушно пространство извън юрисдикцията на Република България, с въздухоплавателно средство, вписано в регистъра на Република България, ръководителят на звеното за разследване на произшествия във въздушния, водния и железопътния транспорт в Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията определя един или повече оправомощени представители за участие в разследването в държавата на мястото на събитието.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Разследването във връзка с безопасността се провежда независимо от съдебно или всяко друго административно разследване. Писмените материали от разследването и окончателните доклади не могат да бъдат използвани като доказателство пред съда. Установяването и степента на вината или отговорността не са предмет на дейността по разследването.

Глава XIII
АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 143. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) (1) Наказва се с глоба от 3000 до 10 000 лева, който:

1. допусне да се извърши или извърши полет с технически неизправно въздухоплавателно средство;

2. допусне да се извърши или извърши полет с въздухоплавателно средство, което не е регистрирано или няма удостоверение за летателна годност;

3. (изм. - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) управлява или участва в управлението, обслужването, осигуряването на въздухоплавателното средство или обслужването на пътниците, без да притежава свидетелство за правоспособност, както и този, който разпореди или допусне това;

4. (изм. - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) допусне, управлява или участва в управлението, обслужването, осигуряването на въздухоплавателното средство или в обслужването на пътниците, след като е употребил алкохол или друго упойващо вещество;

5. обслужва или участва в обслужването на полети, след като е употребил алкохол или друго упойващо вещество;

6. извърши или допусне да се извърши полет с неподходящо гориво или смазочни материали;

7. разпореди да се извърши или извърши кацане на неподходящо летище, без да е принуден да направи това;

8. наруши или разпореди да се нарушат изискванията на санитарните норми за почивка на лицензирания персонал;

9. извърши, разпореди или допусне да се извърши полет с въздухоплавателно средство при условия, неотговарящи на експлоатационните му характеристики;

10. разпространи невярна информация, свързана с осигуряването на полетите;

11. (нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) не изпълни писмени предписания или заповеди на компетентните органи по този закон;

12. (нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) не осигури достъп при равни условия на въздухоплавателно средство, получило разрешение за извършване на полет;

13. (нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) откаже да приеме и обслужи въздухоплавателно средство, търпящо бедствие, или държавно въздухоплавателно средство;

14. (нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) извършва дейност в нарушение на чл. 6;

15. (нова - ДВ, бр. 63 от 2010 г.) допусне да се използва навигационно съоръжение за въздушна навигация, кацане и обзор без удостоверение за експлоатационна годност;

16. (нова - ДВ, бр. 63 от 2010 г.) участва в управлението на въздушното движение и техническото осигуряване на системите за аеронавигационно обслужване, без да притежава свидетелство за правоспособност, или притежаваното от него свидетелство за правоспособност е невалидно, както и този, който разпореди или допусне това;

17. (нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) възпрепятства инспекторите по разследване да изпълнят своите задължения, като не осигурява свободен достъп до мястото на произшествието или инцидента, въздухоплавателното средство, неговото съдържание или останки, персонал, оборудване, хангари и каквито и да са документи, записи, обяснения и помещения, които имат отношение към разследваното събитие;

18. (нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) отказва да предаде или укрие, повреди, подмени или унищожи обяснения, документи, записи и каквато и да е информация или материали, които имат отношение към разследваното събитие;

19. (нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) премести, укрие, подмени, повреди или унищожи останки на въздухоплавателно средство и каквито и да са доказателства за авиационно произшествие, както и извърши каквито и да са действия по отношение на останките на въздухоплавателно средство, които не са предварително одобрени от органа, който извършва разследването;

20. (нова – ДВ, **бр. 1 от 2019 г.**) допусне да се извърши или извърши полет с безпилотно управляемо въздухоплавателно средство (дрон) в контролираното въздушно пространство на страната без съответното разрешение;

21. (нова – ДВ, **бр. 1 от 2019 г.**) откаже да предаде или укрие, повреди, подмени или унищожи писмени обяснения, документи, записи и каквато и да е информация или материали, които са изискани от инспекторите на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация".

(2) Независимо от наложената глоба нарушителят се лишава и от правото да упражнява съответната професия или въздухоплавателна дейност в случаите по т. 1, 4, 5 и 9 за срок от една до три години, а в останалите случаи - до една година.

(3) (Нова - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г.) Налага се имуществена санкция от 2000 до 10 000 лв. на:

1. (доп. – ДВ, **бр. 1 от 2019 г.**) летищен оператор, оператор по наземно обслужване, пълноправен контрольор (регулиран агент), доставчик на аеронавигационно обслужване и авиационен оператор, който не представи за утвърждаване от Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" в указания от инспекторите по сигурността срок програмите си по сигурност, контрол на качеството, обучение и плановете за незаконна намеса;

1а. (нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г., изм. и доп., **бр. 1 от 2019 г.**) летищен оператор, пълноправен контрольор (регулиран агент) или оператор по наземно обслужване, който допусне до работа служител от персонала по сигурността, който не притежава сертификат по чл. 16г, ал. 2, т. 9;

2. летищен оператор, който без одобрение от Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" инсталира и експлоатира системи за физическа защита, видеонаблюдение, контрол на достъпа и технически средства за откриване на забранени предмети и вещества;

3. (доп. – ДВ, **бр. 1 от 2019 г.**) летищен оператор, оператор по наземно обслужване, пълноправен контрольор

(регулиран агент), доставчик на аеронавигационно обслужване и авиационен оператор, който не изпълни предвидените в програмата си за сигурност мерки;

4. (изм. – ДВ, **бр. 1 от 2019 г.**) летищен оператор, оператор по наземно обслужване, пълноправен контрольор (регулиран агент), доставчик на аеронавигационно обслужване и авиационен оператор, който не представи в определения от Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" срок план за действие с цел отстраняване на констатирани несъответствия след извършване на инспекционни проверки;

5. (доп. - ДВ, бр. 63 от 2010 г.) летищен оператор, който допусне или разреши нерегламентиран достъп на лице или моторно превозно средство в зоните за сигурност на летище;

6. (изм. - ДВ, бр. 63 от 2010 г.) летищен оператор, който допусне в зона за сигурност с ограничен достъп лице и пренасяни от него вещи и предмети без извършване на проверка за сигурност;

7. (нова - ДВ, бр. 63 от 2010 г., доп., **бр. 1 от 2019 г.**) летищен оператор, оператор по наземно обслужване, пълноправен контрольор (регулиран агент), доставчик на аеронавигационно обслужване и авиационен оператор, който в посочения срок не отстрани несъответствията в представения за одобряване пред Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" план за действия, с цел отстраняване на несъответствия, след извършени одити, инспекции и тестове;

8. (нова - ДВ, бр. 63 от 2010 г., изм., **бр. 1 от 2019 г.**) доставчик на обучение по авиационна сигурност, който извършва дейност без свидетелство за авиационен учебен център и без одобрени програми за обучение от Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" или използва инструктори по авиационна сигурност, които не притежават сертификат, издаден от главния директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" за съответната програма за обучение;

8а. (нова – ДВ, **бр. 1 от 2019 г.**) доставчик на обучение, който издаде удостоверителен документ за преминато обучение, без да е спазил реда за издаването му;

8б. (нова – ДВ, **бр. 1 от 2019 г.**) доставчик на обучение, който допусне лице да премине обучение по сигурността, свързано с достъп до информация, която е недостъпна за широката общественост, преди да е приключила цялостната проверка или проверката преди назначаване на работа;

9. (нова - ДВ, бр. 63 от 2010 г.) летищен оператор, авиационен оператор или доставчик на аеронавигационно обслужване, който възпрепятства проверка на компетентните органи по този закон или не изпълни тяхно разпореждане, свързано с осигуряване безопасността на полетите, както и този, който разпореди или допусне това;

10. (нова - ДВ, бр. 63 от 2010 г.) авиационен оператор, който допусне неразрешено от доставчика на аеронавигационно обслужване излизане на полосата за излитане и кацане, както и този, който разпореди това;

11. (нова - ДВ, бр. 63 от 2010 г.) авиационен оператор, който допусне неразрешено от доставчика на аеронавигационно обслужване навлизане в забранени, временно ограничени или опасни за полети зони, в контролираните райони или контролираните зони на летищата, както и този, който разпореди или допусне това;

12. (нова - ДВ, бр. 63 от 2010 г., изм., бр. 99 от 2011 г., в сила от 1.01.2012 г., бр. 28 от 2015 г.) доставчик на аеронавигационно обслужване, който не спазва сроковете или допусне отклонение при изпълнение на коригиращите действия, предписани при регулаторен одит и приети от Националния надзорен орган, както и този, който разпореди или допусне това;

13. (нова – ДВ, **бр. 1 от 2019 г.**) летищен оператор, който не провежда тренировки по практическо отработване на плана си за действия при актове на незаконна намеса.

(4) (Нова - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г.) Наказва се с глоба от 500 до 2000 лв.:

1. (изм. - ДВ, бр. 63 от 2010 г.) служител на летищен оператор, оператор по наземно обслужване, доставчик на аеронавигационно обслужване или на авиационен оператор, който не изпълни или допусне изпълнение на служебни задължения от лица, които не са преминали необходимото обучение, придобито в сертифицирани от

Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" авиационни учебни центрове по сигурността;

2. (доп. - ДВ, бр. 63 от 2010 г.) който не носи на видно място в зони за сигурност валиден пропуск или идентификационна карта, или не спазва изискванията относно съпроводения достъп;

3. който пребивава или извърши опит за нерегламентиран достъп в зони за сигурност, без да има право на това;

4. (изм. и доп. – ДВ, **бр. 1 от 2019 г.**) който не уведоми летищния оператор и Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" за загуба, кражба или унищожение на пропуск/идентификационна карта или не върне същия/същата при изтичане на тяхната валидност или при отпадане на служебна необходимост;

5. който наруши реда и правилата за сигурност на авиационен оператор по време на полет.

6. (нова – ДВ, **бр. 1 от 2019 г.**) служител по сигурността на летищен оператор, който допусне или разреши нерегламентиран достъп на лице или превозно средство в зоните за сигурност на летище;

7. (нова – ДВ, **бр. 1 от 2019 г.**) служител на летищен оператор, който разпореди или допусне в зона за сигурност лице и пренасяните от него вещи без извършване на проверка за сигурност.

(5) (Нова - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 26.07.2008 г.) Налага се имуществена санкция от 2000 до 10 000 лв. на:

1. въздушен превозвач или негов агент, който откаже да превози лице с увреждане или с ограничена подвижност поради увреждането му или ограничената му подвижност, ако не са налице основанията за отказ за превоз на такова лице, предвидени в чл. 4 от Регламент (ЕО) № 1107/2006;

2. въздушен превозвач или негов агент, който не предоставя свободно в достъпна форма информацията по чл. 4, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1107/2006;

3. въздушен превозвач или негов агент, който не изпълни задължението си по чл. 4, параграф 4 от Регламент (ЕО) № 1107/2006;

4. летищен оператор, който не обозначи местата, посочени в чл. 5 от Регламент (ЕО) № 1107/2006, или не представи информацията за тези места в достъпна форма за лицата с увреждания или с ограничена подвижност;

5. въздушен превозвач или негов агент, който не представи информация за нужда от оказване помощ на лице с увреждане или с ограничена подвижност на летищен оператор съгласно чл. 6 от Регламент (ЕО) № 1107/2006;

6. летищен оператор, който не окаже помощ на лице с увреждане или с ограничена подвижност в съответствие с чл. 7 от Регламент (ЕО) № 1107/2006;

7. въздушен превозвач или летищен оператор, който поиска допълнително възнаграждение от лице с увреждане или с ограничена подвижност за оказана помощ;

8. летищен оператор, който не изпълни задължението си по чл. 9 от Регламент (ЕО) № 1107/2006 за установяване на стандарти за качеството на помощта, посочена в Приложение I на Регламент (ЕО) № 1107/2006;

9. летищен оператор или въздушен превозвач, който не изпълни задължението си по чл. 11 от Регламент (ЕО) № 1107/2006.

(6) (Нова – ДВ, бр. 89 от 2015 г.) Налага се имуществена санкция от 2000 до 5000 лв. на:

1. въздушен превозвач, който не изпълни задълженията си при отказан достъп до борда съгласно чл. 4, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 261/2004;

2. въздушен превозвач, който не изпълни задълженията си да компенсира пътниците при отказан достъп на борда против тяхната воля съгласно чл. 4, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 261/2004;

3. въздушен превозвач, който не изпълни задълженията си при отмяна на полет съгласно чл. 5, параграф 1, букви "а", "б" и "в" от Регламент (ЕО) № 261/2004;

4. въздушен превозвач, който не изпълни задълженията си да предостави съответната помощ на пътниците при закъснение на полет съгласно чл. 6, параграф 1, букви "i", "ii" и "iii" от Регламент (ЕО) № 261/2004;

5. въздушен превозвач, който откаже да предостави правото на обезщетение съгласно чл. 7, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 261/2004;

6. въздушен превозвач, който не изпълни задълженията си да изплати в срок до 7 дни обезщетението съгласно чл. 8 от Регламент (ЕО) № 261/2004;

7. въздушен превозвач, който откаже правото на грижа съгласно чл. 9, параграфи 1, 2 и 3 от Регламент (ЕО) № 261/2004;

8. въздушен превозвач, който не изпълни задълженията си да възстанови в рамките на 7 дни частта от цената на билета съгласно чл. 10, параграф 2, букви "а", "б" и "в" от Регламент (ЕО) № 261/2004;

9. въздушен превозвач, който не изпълни задълженията си да информира пътниците за техните права съгласно чл. 14, параграфи 1, 2 и 3 от Регламент (ЕО) № 261/2004;

10. въздушен превозвач, който не отговаря на жалбите на пътниците в 6-седмичен срок, считано от датата на подаването им;

11. въздушен превозвач, който не отговаря в посочения срок на запитванията, отправени към него от национален орган по чл. 16, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 261/2004.

Чл. 143а. (Нов – ДВ, бр. 28 от 2015 г.) Наказват се с глоба от 3000 до 10 000 лв. или се налага имуществена санкция от 2000 до 10 000 лв. на лицата по чл. 1, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 255/2010 на Комисията от 25 март 2010 г. за определяне на общи правила за управление на потоците въздушно движение (ОВ, L 80/10 от 26 март 2010 г.), които не изпълнят или забавят изпълнението на задълженията си, произтичащи от разпоредбите на този регламент.

Чл. 143б. (Нов – ДВ, бр. 89 от 2015 г.) Налага се имуществена санкция от 100 до 1000 лв. на въздушен превозвач, който не изпълнява задълженията си за информиране за крайната цена с включените в нея тарифи и такси съгласно чл. 23 от Регламент (ЕО) № 1008/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 24 септември 2008 г. относно общите правила за извършване на въздухоплавателни услуги в Общността (ОВ, L 293/3 от 31 октомври 2008 г.).

Чл. 144. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) Наказва се с глоба от 1000 до 10 000 лева, който:

1. допусне да се използва летище или летателна площадка, преди те да са регистрирани;

2. не спази срока за вписване и отписване на въздухоплавателното средство в регистъра на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация";

3. разпореди или допусне да се извърши изменение на въздухоплавателно средство или използване на оборудване без разрешение на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация";

4. разпореди или извърши полет при непълен състав на екипажа;

5. наруши правилата на полетите;

6. не изпълнява изискванията на производителя и предписанията на компетентните органи по поддържане на летателната годност на въздухоплавателното средство;

7. (изм. - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) нарушава правилата за движение на територията на летище;

8. с поведението или дейността си наруши безопасността на полетите или създаде опасност за живота на хора;

9. укрие информация за събитие или обстоятелство, свързани с въздухоплавателно средство, с което се създават условия за влошаване на безопасността на полетите;

10. не изпълни предписание на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" по чл. 47, ал. 3 за отстраняване на препятствие, свързано с осигуряване на безопасността на полетите;

11. извърши полет, без да носи на борда на въздухоплавателното средство документите, посочени в чл. 30 и в други нормативни актове;

12. (изм. - ДВ, бр. 81 от 2011 г.) разпореди да се извърши или извърши превоз по въздуха или друга търговска операция с въздухоплавателно средство, без да има право на това;

13. експлоатира съоръжение, сграда, машини или оборудване, които не отговарят на изискванията за безопасна работа;

14. (нова - ДВ, бр. 63 от 2010 г., изм., **бр. 1 от 2019 г.**) разпореди или допусне промяна на системите за аеронавигационно обслужване без разрешение от Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация";

15. (нова - ДВ, бр. 81 от 2011 г.) умишлено насочва или допусне да бъде насочван към въздухоплавателно средство лазерен лъч или друга директна светлина с висок интензитет по начин, който създава заплаха за безопасността на въздухоплаването, повреждане на въздухоплавателно средство или нараняване на неговия персонал или пътници;

16. (нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) разполага с информация и не съобщи за авиационно произшествие или сериозен инцидент;

17. (нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) допусне разпространяването на информация, защитена съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 996/2010 и наредбата по чл. 142, ал. 4.

Чл. 145. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) Лице, което не спазва определения ред във въздухоплавателното средство или на летище, се наказва с глоба от 50 до 200 лева.

Чл. 146. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г., бр. 105 от 2006 г.) При повторно нарушение глобата по чл. 143 и 144 е от 4000 до 13 000 лв.

Чл. 147. (1) (Предишен текст на чл. 147, изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) За нарушения на този закон, на правилниците и наредбите по приложението му, за които не е предвидено друго наказание, виновните се наказват с глоба от 100 до 500 лева.

(2) (Нова - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) Ръководител или друго длъжностно лице, което нареди или съзнателно допусне негов подчинен да извърши нарушение по този закон, се наказва с наказанието, предвидено за извършеното нарушение.

Чл. 147а. (Нов - ДВ, бр. 52 от 2004 г., доп., бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г.) Когато нарушението по чл. 143, ал. 1, чл. 144 , 145 , 146 и чл. 147, ал. 1 е извършено от юридическо лице, се налага имуществена санкция в размер на глобата за съответното нарушение.

Чл. 147б. (Нов - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 89 от 2015 г.) За неизпълнение на разпореждане по чл. 16б, ал. 3, т. 3 и ал. 6 на виновните лица се налага глоба в размер от 250 до 1000 лв., а на едноличните търговци и юридическите лица - имуществена санкция в размер от 500 до 2000 лв.

(2) При повторно нарушение по ал. 1 на виновните лица се налага глоба, а на едноличните търговци и юридическите лица - имуществена санкция, в двоен размер.

Чл. 148. (1) (Доп. - ДВ, бр. 85 от 1998 г., изм., бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г., доп., бр. 60 от 2012 г.) Нарушенията, с изключение на тези по чл. 143, т. 17 - 19 и чл. 144, т. 16 и 17, се констатират с актове,

съставени от определени от главния директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" лица, а в случаите по чл. 145, ако нарушението е извършено на борда на въздухоплавателното средство - от командира на въздухоплавателното средство.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г., бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г.) Въз основа на съставените актове главният директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" или определено от него лице издава наказателни постановления.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) .

(4) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Нарушенията по чл. 143, т. 17 - 19 и чл. 144, т. 16 и 17 се констатират с актове, съставени от лица, определени от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

(5) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) Въз основа на съставените по ал. 4 актове министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията или оправомощено от него длъжностно лице издава наказателни постановления.

Чл. 149. Съставянето на актовете и издаването на наказателните постановления за административни нарушения по този закон, както и тяхното обжалване и изпълнение се извършва по реда на Закона за административните нарушения и наказания .

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ
(Загл. изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.)

§ 1. (Предишен чл. 150, изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) Инспекторите по въздухоплаване и служителите на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" при изпълнение на служебните си задължения пътуват безплатно с всички български въздухоплавателни средства при условия и по ред, определени от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

§ 2. (Изм. - ДВ, бр. 30 от 1990 г., предишен чл. 151, бр. 85 от 1998 г.) Право на безплатни и с намалени цени неслужебни пътувания с български въздухоплавателни средства имат авиационните работници при условия, определени в устройствения правилник или в устава на фирмата или организацията, която осъществява въздухоплавателна дейност по смисъла на този закон.

§ 3. (Нов - ДВ, бр. 30 от 1990 г., предишен чл. 152а, изм., бр. 85 от 1998 г.) По смисъла на този закон:

1. (Отм. - ДВ, бр. 52 от 2004 г.).

2. (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2004 г., бр. 60 от 2012 г.) "Авиационно произшествие" е събитие, свързано с експлоатацията на въздухоплавателно средство, което в случай на пилотирано въздухоплавателно средство е настъпило от момента на качването на борда на лице с намерение да извърши полет до момента, когато всички намиращи се на борда лица са напуснали въздухоплавателното средство, или в случай на безпилотно въздухоплавателно средство - във времето от момента, когато въздухоплавателното средство е готово да потегли с цел да извърши полет, до момента, когато то спре окончателно в края на полета и основната система за задвижване бъде изключена, и по време на което:

а) дадено лице е получило смъртоносно или тежко нараняване в резултат на пребиваването на борда на въздухоплавателното средство; непосредствено съприкосновение с част от въздухоплавателното средство, включително с отделила се от него част; непосредствено излагане на реактивна струя от двигателите, с изключение на случаите, когато нараняванията са настъпили в резултат на естествена причина или самонараняване, или нараняване от други лица, или когато телесните повреди са причинени на пътници без билет, скрили се на места, които обичайно не се използват от екипажа или пътниците;

б) въздухоплавателното средство е получило повреда или нарушение на конструкцията, при които е настъпило нарушение в здравината на конструкцията или влошаване на техническите или летателните характеристики на

въздухоплавателното средство, което обикновено би изисквало голям ремонт или замяна на засегнатия компонент, с изключение на случаите на отказ или повреда на двигател, когато е повреден само един двигател (включително неговите обтекатели или спомагателни агрегати), или са повредени само въздушните витла, краищата на крилата, антените, сондите, лопатките, гумите, спирачните устройства, колелата, обтекателите, панелите, створките на колесника, предните стъкла, обшивката на въздухоплавателното средство (като например малки вдлъбнатини или пробойни) или при леки повреди на лопатите на носещия винт, лопатите на опашния винт, колесника и тези вследствие на градушка или сблъскване с птица (включително пробойни в обтекателя на радиолокатора);

в) въздухоплавателното средство е изчезнало безследно или достъпът до него е невъзможен.

3. "Безопасност на полетите" е свойство на въздухоплавателната система да осигурява безпрепятствено провеждане и извършване на полетите, запазвайки живота и здравето на участниците в тях, както и целостта на товарите и на въздухоплавателното средство.

4. "Въздухоплаване" е движението на въздухоплавателни средства, както и дейностите и действията на лица, свързани с осигуряването му във въздуха и на земята.

5. "Въздухоплавателно средство" е всяко средство, което може да получи поддържане в атмосферата за сметка на реакцията на въздуха, освен реакцията на въздуха от земната повърхност.

6. (Отм. - ДВ, бр. 81 от 2011 г.).

7. "Въздушно движение" означава всички въздухоплавателни средства в полет или движещи се по маневрената площ на летище.

8. "Държавен полет" е полет с нетърговска цел, изпълняван с държавно въздухоплавателно средство.

9. "Държавно въздухоплавателно средство" е въздухоплавателно средство, използвано за военни, полицейски или митнически полети, независимо от националността му.

10. (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2004 г., бр. 81 от 2011 г.) "Инспектор по въздухоплаването" е лице, определено от главния директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" с право да контролира спазването на този закон и издадените въз основа на него нормативни актове и да издава задължителни предписания или актове за установяване на нарушения.

11. "Контролна точка на летище" е условна точка, определяща географското местоположение на летището.

12. "Летателна годност на въздухоплавателно средство" е комплексна характеристика на въздухоплавателното средство, определена от проектантите, и реализираните принципи в конструкцията и летателните му качества, позволяваща да се извърши безопасен полет в очакваните условия и при установени методи за експлоатация.

13. (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) "Летище" е определена част от земната или водната повърхност (включително всички сгради, съоръжения и оборудване), предназначена изцяло или частично за кацане, излитане и движение по тази повърхност на въздухоплавателни средства и за обслужване на техните пътници, товари и поща.

14. "Летателна площадка" е определена част от съоръжение, земна или водна повърхност, предназначена за излитане и кацане на въздухоплавателни средства.

15. "Летищна администрация" е служба за управление на летище за обществено ползване.

16. (Изм. - ДВ, бр. 34 от 2001 г., в сила от 1.01.2001 г., бр. 52 от 2004 г., доп., бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г.) "Летищен оператор" е еднолично търговско дружество с държавно имущество или търговец, получил концесия при условията и по реда на Закона за концесиите , както и търговец, който ползва гражданските летища по чл. 43, ал. 2, т. 2 и 3 от закона, както и търговец, който ползва гражданско летище за обществено ползване, което не е публична държавна собственост.

17. "Международен полет" е всеки полет, при който мястото на тръгването, на междинното кацане, ако има такова, или на местоназначението се намира на територията на две или повече държави.

18. "Наземно обслужване" са дейности, извършвани в охраняемите граници на летище, свързани с предполетно или следполетно обслужване на въздухоплавателното средство.

19. "Обслужвано въздушно пространство" е въздушно пространство с определени размери, в границите на което могат да бъдат изпълнявани конкретни видове полети, за които са определени конкретни видове обслужване на въздушното движение и правилата за полетите. В състава на обслужваното въздушно пространство на Република България се включва и делегираното въздушно пространство по силата на международни договори.

20. "Охраняеми граници" са терените, обхванати от периметрова ограда на летище за обществено ползване.

21. (Отм. - ДВ, бр. 52 от 2004 г.).

22. (Изм. - ДВ, бр. 34 от 2001 г., в сила от 1.01.2001 г., отм., бр. 52 от 2004 г.).

23. "Препятствия" са всички неподвижни (временни или постоянни) и подвижни обекти или части от тях, които са разположени в зона, предназначена за движение на въздухоплавателни средства по земята, или които превишават определена повърхност, предназначена за осигуряване на безопасност на въздухоплавателното средство в полет.

24. (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) "Лиценз за въздушен превозвач" е индивидуален административен акт, който дава право на въздушния превозвач да извършва търговски въздушен превоз.

25. "Свидетелство за авиационен оператор" е документ, който потвърждава, че операторът притежава професионалните способности и организация за осигуряване на безопасна работа на въздухоплавателните средства за авиационните дейности, конкретизирани в свидетелството.

26. (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2010 г.) "Сигурност на въздухоплаването" е съвкупност от мерки, човешки и материални ресурси, предназначени да защитят гражданското въздухоплаване от актове на незаконна намеса.

27. "Стандарт" е всяко изискване към физически характеристики, конфигурация, материал, състояние, персонал или процедури, еднообразното прилагане на което се признава за необходимо за осигуряване на безопасността или редовността на въздухоплаването.

28. "Съоръжение за излитане и кацане" е общ термин за означаване на пистата, пътеките за рулиране, перона, както и аеронавигационните средства на летище.

29. "Спортни и учебни въздухоплавателни средства" са въздухоплавателни средства, предназначени за спортни или учебни цели.

30. "Национален знак" е комбинацията от буквени или цифрово-буквени символи, която е уникална за всяка държава - членка на ИКАО.

31. "Регистрационно-опознавателен знак" е комбинацията от буквени или цифрово-буквени символи, която е уникална за всяко въздухоплавателно средство на страна - членка на ИКАО.

32. (Нова - ДВ, бр. 34 от 2001 г., в сила от 1.01.2001 г., изм., бр. 81 от 2011 г.) "Пътни такси за прелитане в обслужваното въздушно пространство на Република България" са разходоориентирани такси, определяни за една зона за събиране на такси по маршрута.

32а. (Нова - ДВ, бр. 81 от 2011 г.) "Такси за аеронавигационно обслужване и използване на навигационни средства на Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение" в зоните и районите на летищата" са разходоориентирани такси, определяни за една терминална зона за събиране на такси.

33. (Нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) "Търговски въздушен превоз" е полет на въздухоплавателно средство за извършване на превоз по въздуха на пътници, товари и/или поща срещу възнаграждение.

34. (Нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г., изм., бр. 60 от 2012 г.) "Сериозен инцидент" е инцидент, свързан с експлоатацията на въздухоплавателно средство, обстоятелствата във връзка с който сочат, че е имало голяма вероятност да настъпи произшествие, който в случай на пилотирано въздухоплавателно средство е настъпил

във времето от момента, когато едно лице се качва на борда на въздухоплавателното средство с намерение да лети, до момента, когато всички такива лица са напуснали борда на въздухоплавателното средство, или в случай на безпилотно въздухоплавателно средство - във времето от момента, когато въздухоплавателното средство е готово да потегли с цел да се извърши полет, до момента, когато то спре окончателно в края на полета и основната система за задвижване бъде изключена.

35. (Нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г., изм., бр. 37 от 2006 г., бр. 60 от 2012 г.) "Инцидент" е събитие, което не е авиационно произшествие и е свързано с експлоатацията на въздухоплавателно средство, което влияе или би могло да повлияе върху безопасността на експлоатацията.

36. (Нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г., изм. и доп., бр. 81 от 2011 г.) "Летищни такси" са такси, определени в съответствие с принципите на Конвенцията за международно гражданско въздухоплаване, които покриват разходите за създаване на необходимите условия и стандарти, осигуряващи безопасно и сигурно кацане и паркиране на въздухоплавателните средства, ползване на визуални аеронавигационни средства, както и разходите за обработката и сигурността на пътниците и товарите, започващи пътуване от летището.

37. (Нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) "Самообслужване" в летище за обществено ползване е налице, когато авиационен оператор си осигурява една или повече от дейностите по наземно обслужване по чл. 48д, ал. 3 сам или чрез нает от него оператор по наземно обслужване за нуждите на авиационния оператор, без да е допустимо предоставяне на услуги на трети страни от наетия оператор. Авиационните оператори няма да се смятат помежду си за трета страна, когато единият притежава по-голямата част от акциите на другия или собственикът на по-голямата част от акциите на всеки от авиационните оператори е един и същ.

38. (Нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) "Сух лизинг" е договор, по силата на който лизингодателят (авиационен оператор или лице) предоставя за ползване на лизинг въздухоплавателно средство без екипаж на друг авиационен оператор (лизингополучател) и въздухоплавателното средство се експлоатира при условията на свидетелството за авиационен оператор или на друг равностоен документ на лизингополучателя, под неговия търговски контрол и в съответствие с търговските му права.

39. (Нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) "Мокър лизинг" е договор, по силата на който лизингодателят (авиационен оператор) предоставя за ползване на лизинг въздухоплавателно средство с екипаж на друг авиационен оператор или лице (лизингополучател) и въздухоплавателното средство се експлоатира при условията на свидетелството за авиационен оператор или на друг равностоен документ на лизингодателя, под търговския контрол и в съответствие с търговските права на лизингополучателя.

40. (Нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г., изм., бр. 37 от 2006 г.) "Финансово стабилно" е лице, за което в резултат на анализ и оценка на представените баланс, отчет за приходите и разходите и отчет за паричния поток, заверени от регистриран одитор, се установи, че е в добро финансово състояние, платежоспособно е и може за осигурява необходимите финансови средства за осигуряване безопасността на полетите.

41. (Нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) "Контрол по смисъла на чл. 48д, ал. 6 и чл. 48ж, ал. 1" е налице, когато едно лице:

а) притежава, включително чрез дъщерно дружество или по силата на споразумение с друго лице, повече от половината плюс един от броя на гласовете в общото събрание на дружеството, или

б) може да определя пряко или непряко повече от половината от членовете на управителния орган на дружеството, или

в) може по друг начин да упражнява решаващо влияние върху вземането на решения, свързани с дейността на дружеството.

42. (Нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) "Потребител на дейност по наземно обслужване" е всяко лице, което обичайно извършва превоз на пътници, поща и/или товари по въздуха от и до съответното летище.

43. (Нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) "Обслужване на въздушното движение" е общ термин, с който в конкретния случай се означава полетно-информационно обслужване, аварийно оповестително обслужване, консултативно обслужване на въздушното движение, контрол на въздушното движение - контрол на района, контрол на подхода, контрол на летищното движение.

44. (Нова - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) "Управление на въздушното движение" е съвкупност от бордни и наземни функции (обслужване на въздушното движение, управление на въздушното пространство и управление на потока на въздушното движение) за осигуряване на безопасност и ефективност на движението на въздухоплавателните средства във всеки етап на полета.

45. (Нова - ДВ, бр. 37 от 2006 г.) "Управление на въздушното пространство" е дейност по планиране с цел максимално използване на наличното въздушно пространство чрез динамично разпределение във времето и в определени моменти разделянето му между различните категории ползватели на основата на нуждите им в краткосрочен план.

46. (Нова - ДВ, бр. 37 от 2006 г.) "Управление на потока на въздушно движение" е дейност по осигуряване на безопасен, подреден и експедитивен поток на въздушно движение, като същевременно се осигурява максимално използване на капацитета, доколкото това е възможно, и осигуряване съответствие на броя на въздухоплавателните средства с капацитетите, посочени от лицата, които извършват аеронавигационно обслужване.

47. (Нова - ДВ, бр. 37 от 2006 г.) "Ползватели на въздушното пространство" са всички въздухоплавателни средства, които изпълняват полети като общо въздушно движение.

48. (Нова - ДВ, бр. 37 от 2006 г., изм., бр. 81 от 2011 г.) "Аеронавигационно обслужване" е обслужване, което включва управление на въздушното движение, комуникационно, навигационно и обзорно обслужване, аеронавигационно метеорологично обслужване и аеронавигационно информационно обслужване.

49. (Нова - ДВ, бр. 37 от 2006 г.) "Комуникационно обслужване" е аеронавигационно фиксирано и мобилно обслужване за осъществяване на комуникации земя-земя, въздух-земя и въздух-въздух за целите на контрола на въздушното движение.

50. (Нова - ДВ, бр. 37 от 2006 г.) "Навигационно обслужване" са съоръжения и услуги, които осигуряват на въздухоплавателното средство информация за местоположението му и за астрономическото време.

51. (Нова - ДВ, бр. 37 от 2006 г.) "Обслужване по обзора" са услуги, съоръжения и информация за определяне на позициите на въздухоплавателните средства за осигуряване на безопасна сепарация.

52. (Нова - ДВ, бр. 37 от 2006 г.) "Метеорологично обслужване" са съоръжения и услуги, които осигуряват на въздухоплавателното средство метеорологични прогнози, кратки сведения и наблюдения, както и друга метеорологична информация и данни, предоставени от страните за аеронавигационно използване.

53. (Нова - ДВ, бр. 37 от 2006 г.) "Аеронавигационно информационно обслужване" е осигуряване в определен район на покритие на аеронавигационна информация и данни, необходими за безопасността, редовността и ефикасността на въздухоплаването.

54. (Нова - ДВ, бр. 37 от 2006 г.) "Общо въздушно движение" е движение на граждански и държавни въздухоплавателни средства, което е извършено в съответствие с процедурите на ИКАО.

55. (Нова - ДВ, бр. 37 от 2006 г.) "Обслужвано гражданско въздушно пространство" е въздушно пространство, което не включва забранените зони, активираните опасни зони, активираните ограничени зони, временно резервираното въздушно пространство в районите и зоните на военните летища в случаите, когато се извършва оперативно въздушно движение.

56. (Нова - ДВ, бр. 37 от 2006 г.) "Оперативни данни" е информация за всички фази на полета, за които се изисква да се вземат оперативни решения от лицето, което предоставя аеронавигационни услуги, ползвателите на въздушното пространство, летищните оператори и други участващи страни.

57. (Нова - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) "Повторно" е нарушението, извършено в едногодишен срок от влизането в сила на наказателното постановление, с което е наложено наказание за същото по вид нарушение.

58. (Нова - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г.) "Акт на незаконна намеса" е отправянето на заплаха, опит или действие, насочени срещу сигурността в гражданското въздухоплаване.

59. (Нова - ДВ, бр. 63 от 2010 г., отм., **бр. 1 от 2019 г.**).

60. (Нова - ДВ, бр. 81 от 2011 г.) "Ползвател на летище" е всяко физическо или юридическо лице, извършващо превоз на пътници, поща и/или товари по въздуха до или от съответното летище.

61. (Нова - ДВ, бр. 81 от 2011 г.) "Спортни полети" са полети, при които се демонстрират и оценяват умения за пилотиране без ограничения на пространственото положение на въздухоплавателно средство на състезателен принцип или тренировки за такива демонстрации, изпълнявани от специално утвърдени за целта въздухоплавателни средства. Спортните полети включват свободните (без връзка с друго въздухоплавателно средство или земята) полети с безмоторни въздухоплавателни средства.

62. (Нова - ДВ, бр. 81 от 2011 г., изм., **бр. 1 от 2019 г.**) "Свръхлеки въздухоплавателни средства" са въздухоплавателни средства по букви "д", "е" и "и" от Приложение I към Регламент (ЕС) 2018/1139.

63. (Нова - ДВ, бр. 81 от 2011 г., изм., **бр. 1 от 2019 г.**) "Търговска операция с въздухоплавателно средство" е всяка експлоатация на въздухоплавателно средство срещу заплащане или друго възнаграждение, която е обществено достъпна, или когато не е обществено достъпна, която се изпълнява по силата на договор между оператор и ползвател на услугата, без да е налице контрол от страна на ползвателя на услугата над оператора.

64. (Нова - ДВ, бр. 81 от 2011 г.) "Летателна и техническа документация" са ръководство за провеждане на полети, програма за предотвратяване на авиационни произшествия, инструкция за разследване на инциденти, програма за гаранция на качеството, технически борден дневник, програма за техническо обслужване на въздухоплавателни средства, списък на минималното техническо оборудване, описание на организацията за поддържане на постоянна летателна годност, описание/ръководство на организацията за техническо обслужване, описание на организацията за обучение и изпитване на персонала по техническо обслужване, ръководство за контрол на техническото обслужване, одобрение на тренажор за обучение и поддържане на летателната тренировка на въздухоплавателно средство, ръководство за работа на организацията/учебния център за обучение на летателен персонал, летателна програма за обучение и поддържане на летателната тренировка на летателния персонал, обучаван в учебния център.

65. (Нова - ДВ, бр. 81 от 2011 г.) "Въздушни спортове" са спортни дейности, включващи въздушна акробатика (фигурен пилотаж), полети със свободни балони, моторно и безмоторно летене, включително въздушни надпревари с въздухоплавателни средства, парашутизъм, парапланеризъм и други.

66. (Нова - ДВ, бр. 81 от 2011 г.) "Фигурен пилотаж" са целенасочено изпълнявани маньоври от въздухоплавателно средство без ограничения на пространствената му позиция.

67. (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) "Инспектор по разследване" е длъжностно лице от състава на специализираното звено по чл. 16ж, ал. 1, чиято задача е да участва и да извършва разследване във връзка с безопасността.

68. (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) "Смъртоносно нараняване" е нараняване, което е претърпяно от лице при произшествие и е довело до неговата смърт в рамките на 30 дни от датата на произшествието.

69. (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) "Тежко нараняване" е нараняване, което е претърпяно от участник в произшествие и което има някоя от следните последици:

а) хоспитализация за повече от 48 часа, започнала в рамките на седем дни от датата на получаване на нараняването;

б) счупване на кост (с изключение на прости счупвания на пръсти на ръцете, на краката или на носа);

в) разкъсвания, причиняващи силни кръвоизливи или увреждане на нерв, мускул или сухожилие;

г) нараняване на вътрешен орган;

д) изгаряния от втора или трета степен или каквото и да е изгаряне на повече от 5 на сто от телесната повърхност;

е) доказано излагане на заразни вещества или вредна радиация.

70. (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г.) "Разследване във връзка с безопасността" е процедура, провеждана от орган за

разследване във връзка с безопасността с цел предотвратяване на произшествия и инциденти, която включва събиране и анализ на информация, достигане до заключения, включително установяване на причината/причините и/или факторите, допринесли за произшествието или инцидента, и по целесъобразност изготвяне на препоръки за безопасност.

71. (Нова – ДВ, бр. 28 от 2015 г.) "Контролирано въздушно пространство" е въздушно пространство с определени размери, в границите на което се осигурява обслужване по контрол на въздушното движение съгласно класификацията на въздушното пространство.

72. (Нова – ДВ, бр. 15 от 2016 г., отм., бр. 56 от 2018 г.).

73. (Нова – ДВ, **бр. 1 от 2019 г.**) "Пълноправен контрольор" ("регулиран агент") е въздушен превозвач, агент, товароизпращач или друго образувание, което осигурява контрола на сигурността по отношение на товара или пощата.

74. (Нова – ДВ, **бр. 1 от 2019 г.**) "Безпилотно въздухоплавателно средство (дрон)" е въздухоплавателно средство, което се управлява или е предназначено да се управлява самостоятелно или да бъде управлявано дистанционно, без на борда да има пилот.

§ 4. (Нов - ДВ, бр. 85 от 1998 г., в сила от 1.01.1998 г., доп., бр. 12 от 2000 г., изм., бр. 52 от 2004 г., отм., бр. 108 от 2006 г.).

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ
(Загл. доп. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.)

§ 5. (Предишен чл. 152 - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) За случаите, непредвидени от този закон и от международните съглашения, по които страна е Република България, се прилагат разпоредбите на съответните български закони.

§ 6. (Предишен чл. 153, изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) (1) За прилагането на този закон и на ратифицираните международни договори в областта на гражданското въздухоплаване министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията издава наредби и инструкции.

(2) Наредбите, нормите и стандартите по този закон трябва да са съобразени със съответните изисквания на Международната организация за гражданска авиация и на Европейския съюз.

(3) (Нова - ДВ, бр. 37 от 2006 г., отм., бр. 10 от 2007 г.).

§ 7. (Предишен чл. 154 - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) Този закон отменя Закона за гражданското въздухоплаване, обнародван в Държавен вестник, бр. 1 от 4 януари 1963 г., и Устава на въздушния транспорт в Народна република България, обнародван в Известия, бр. 93 от 18 ноември 1960 г.

Изпълнението на закона се възлага на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

ПРЕХОДНА РАЗПОРЕДБА

към Закона за изменение и допълнение

на Закона за гражданското въздухоплаване

(ДВ, бр. 16 от 1997 г.)

§ 3. Набраните средства по извънбюджетната приходно-разходна сметка, създадена с Постановление № 44 на Министерския съвет от 1991 г. (обн., ДВ, бр. 23 от 1991 г.; попр., бр. 26 от 1991 г.; изм. и доп., бр. 45 и 70 от 1991 г., бр. 40, 43, 47 и 51 от 1992 г., бр. 5, 96 и 104 от 1993 г., бр. 2, 6, 24 и 33 от 1995 г., бр. 108 от 1996 г.), и по Фонд "Развитие на системата за обслужване на въздушното движение", създаден с Постановление № 102 на Министерския съвет от 1992 г. (ДВ, бр. 51 от 1992 г.), се прехвърлят по Фонд "Развитие на системата за обслужване на въздушното движение".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение

на Закона за гражданското въздухоплаване

(ДВ, бр. 85 от 1998 г., в сила от 1.01.1999 г.)

§ 89. Навсякъде в закона думите "Народна република България" се заменят с "Република България"; думите "свидетелство за летателна годност" се заменят с "удостоверение за летателна годност"; думите "Държавната въздухоплавателна инспекция" се заменят с "Гражданската въздухоплавателна администрация"; думата "вписване" се заменя с "регистриране" и думите "Главна дирекция "Ръководство въздушно движение" се заменят с "Ръководство на въздушното движение".

§ 90. (1) Летищата - публична държавна собственост, се изваждат от имуществото на търговските дружества с държавно имущество от влизането в сила на този закон.

(2) Министърът на транспорта, упражняващ правата на собственост на държавата в дружествата по ал. 1, в срок до 6 месеца от влизането в сила на този закон предприема действия по намаляването на капитала им.

(3) Обектите по ал. 1 се ползват от търговските дружества в съответствие със Закона за концесиите.

.....

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Закона за деноминация на лева

(ДВ, бр. 20 от 1999 г., доп., бр. 65 от 1999 г., в сила от 5.07.1999 г.)

.....

§ 4. (1) (Доп. - ДВ, бр. 65 от 1999 г.) С влизането в сила на закона всички числа в стари левове, посочени в законите, влезли в сила преди 5 юли 1999 г., се заменят с намалени 1000 пъти числа в нови левове. Замяната на всички числа в стари левове с намалени 1000 пъти числа в нови левове се прилага и за всички закони, приети преди 5 юли 1999 г., които са влезли или ще влязат в сила след 5 юли 1999 г.

(2) Органите, приели или издали подзаконови нормативни актове, влезли в сила преди 5 юли 1999 г. и в които има числа в левове, да направят произтичащите от този закон изменения в тях така, че измененията да се прилагат от датата на влизането в сила на закона.

.....

§ 7. Законът влиза в сила от 5 юли 1999 г.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на

Закона за гражданското въздухоплаване

(ДВ, бр. 34 от 2001 г., в сила от 6.04.2001 г.)

§ 21. (В сила от 1.01.2001 г.) (1) Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение" е правоприемник на активите и пасивите на преобразуваното юридическо лице "Ръководство на въздушното движение", включително на фонд "Развитие на националната система за обслужване на въздушното движение", по баланса и отчета към 31 декември 2000 г.

(2) Трудовите правоотношения с работещите в преобразуваното юридическо лице "Ръководство на въздушното движение" се уреждат по реда на чл. 123 от Кодекса на труда .

§ 22. (В сила от 1.01.2001 г.) Навсякъде в закона думите "Министерството на транспорта" се заменят с "Министерството на транспорта и съобщенията", думите "министърът на транспорта" и "министъра на транспорта" се заменят съответно с "министърът на транспорта и съобщенията" и "министъра на транспорта и съобщенията", думите "Ръководство/то на въздушното движение" се заменят с "Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение", думите "и летателна площадка" се заличават, а преди думите "Гражданска въздухоплавателна администрация" се добавя "Главна дирекция".

.....

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение

на Закона за гражданското въздухоплаване

(ДВ, бр. 52 от 2004 г.)

§ 62. Навсякъде в закона думите:

1. "лицензия", "лицензията" и "лицензията е лична" се заменят съответно с "лиценз", "лицензът" и "лицензът е личен".

2. "Министърът на земеделието, горите и аграрната реформа" се заменят с "министърът на земеделието и горите".

.....

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение

на Закона за далекосъобщенията

(ДВ, бр. 88 от 2005 г.)

.....

§ 46. В Закона за гражданското въздухоплаване (обн., ДВ, бр. 94 от 1972 г.; изм., бр. 30 от 1990 г., бр. 16 от 1997 г., бр. 85 от 1998 г., бр. 12 от 2000 г., бр. 34 и 111 от 2001 г., бр. 52 и 70 от 2004 г.) навсякъде думите "министърът/министъра на транспорта и съобщенията" се заменят съответно с "министърът/министъра на транспорта", а думите "Министерството на транспорта и съобщенията" с "Министерството на транспорта".

.....

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Административнопроцесуалния кодекс

(ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 12.07.2006 г.)

.....

§ 39. В Закона за гражданското въздухоплаване (обн., ДВ, бр. 94 от 1972 г.; изм., бр. 30 от 1990 г., бр. 16 от 1997 г., бр. 85 от 1998 г., бр. 12 от 2000 г., бр. 34 и 111 от 2001 г., бр. 52 и 70 от 2004 г., бр. 88 и 102 от 2005 г.) навсякъде думите "Закона за административното производство" се заменят с "Административнопроцесуалния кодекс".

.....

ПРЕХОДНА РАЗПОРЕДБА към Закона за изменение

и допълнение на Закона за гражданското въздухоплаване

(ДВ, бр. 37 от 2006 г.)

§ 16. Разпоредбите на § 4 (относно чл. 16в, ал. 4 - 6) влизат в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на

Закона за гражданското въздухоплаване

(ДВ, бр. 10 от 2007 г., в сила от 30.01.2007 г.)

§ 15. (В сила от 28.03.2007 г.) (1) Ръководителят на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" със заповед обезсилва:

1. удостоверенията за летателна годност, издадени на въздухоплавателни средства, за които не е издаден или признат типов сертификат или еквивалентен документ от Европейската агенция за авиационна безопасност (EASA), когато такива се изискват за въздухоплавателното средство;

2. лицензите, издадени за техническо обслужване и ремонт на въздухоплавателни средства, вписани в регистъра на гражданските въздухоплавателни средства в Република България и експлоатирани от български авиационни оператори, за които не е издаден или признат типов сертификат или еквивалентен документ от Европейската агенция за авиационна безопасност (EASA), когато такива се изискват за въздухоплавателното средство;

3. свидетелствата за авиационни оператори, издадени на оператори, които експлоатират само въздухоплавателни средства, за които не е издаден или признат типов сертификат или еквивалентен документ от Европейската агенция за авиационна безопасност (EASA), когато такива се изискват за въздухоплавателното средство.

(2) Заповедта по ал. 1 се обнародва в "Държавен вестник".

(3) Ръководителят на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" след подадено

заявление издава:

1. удостоверения за летателна годност на въздухоплавателни средства, за които е издаден или признат типов сертификат от Европейската агенция за авиационна безопасност (EASA), когато такива се изискват за въздухоплавателното средство;

2. лицензи за техническо обслужване и ремонт на въздухоплавателни средства, вписани в регистъра на гражданските въздухоплавателни средства в Република България, за които е издаден или признат типов сертификат от Европейската агенция за авиационна безопасност (EASA), когато такива се изискват за въздухоплавателното средство;

3. свидетелства за авиационни оператори, издадени на оператори, които експлоатират само въздухоплавателни средства, за които е издаден или признат типов сертификат от Европейската агенция за авиационна безопасност (EASA), когато такива се изискват за въздухоплавателното средство.

(4) Ръководителят на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" обнародва в "Държавен вестник" списък на удостоверенията, лицензите и свидетелствата по ал. 3.

§ 16. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на § 15, който влиза в сила от 28 март 2007 г.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на

Закона за рибарството и аквакултурите

(ДВ, бр. 36 от 2008 г.)

.....

§ 97. В Закона за гражданското въздухоплаване (обн., ДВ, бр. 94 от 1972 г.; изм., бр. 30 от 1990 г., бр. 16 от 1997 г., бр. 85 от 1998 г., бр. 12 от 2000 г., бр. 34 и 111 от 2001 г., бр. 52 и 70 от 2004 г., бр. 88 и 102 от 2005 г., бр. 30, 36, 37, 105 и 108 от 2006 г., бр. 10, 41 и 109 от 2007 г.) навсякъде думите "министърът на земеделието и горите" се заменят с "министърът на земеделието и продоволствието".

.....

ЗАКОН за изменение и допълнение на

Закона за гражданското въздухоплаване

(ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 25.07.2008 г.)

.....

Допълнителна разпоредба

§ 32. Навсякъде в закона думите "звено по чл. 16г" се заменят със "звено по чл. 16е".

Преходни и заключителни разпоредби

§ 33. (1) В 6-месечен срок от влизането в сила на този закон, когато са налице условията за това, главният директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" издава заповед, с която

определя броя на операторите, извършващи наземно обслужване на трети лица и предоставящи една или повече дейности по чл. 48д, ал. 5.

(2) Главният директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" провежда конкурс за достъп до пазара по наземно обслужване за дейностите по чл. 48д, ал. 5 в съответствие със заповедта по ал. 1 след изтичане на срока на действащите договори между съответното гражданско летище за обществено ползване и оператори по наземно обслужване, които са получили достъп до пазара преди налагането на ограниченията, но не повече от три години.

§ 34. Започнатите до влизането в сила на закона административнонаказателни производства се довършват по досегашния ред.

.....

§ 36. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на:

1. параграф 1, който влиза в сила от 16 юли 2008 г.;

2. параграф 2 относно чл. 16б, т. 4а, § 21, 25 и 28 относно чл. 143, ал. 5 и § 35, които влизат в сила от 26 юли 2008 г.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

към Закона за изменение и допълнение

на Закона за гражданското въздухоплаване

(ДВ, бр. 82 от 2009 г.)

§ 5. В останалите текстове на закона думите "министърът на транспорта", "министъра на транспорта" и "Министерството на транспорта" се заменят съответно с "министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията", "министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията" и "Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията".

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

към Закона за изменение и допълнение

на Закона за гражданското въздухоплаване

(ДВ, бр. 63 от 2010 г.)

§ 25. Разпоредбата на § 8 (относно чл. 16к) влиза в сила от 1 януари 2011 г.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на

Закона за данък върху добавената стойност

(ДВ, бр. 94 от 2010 г., в сила от 1.01.2011 г.)

.....

§ 34. В Закона за гражданското въздухоплаване (обн., ДВ, бр. 94 от 1972 г.; изм., бр. 30 от 1990 г., бр. 16 от 1997 г., бр. 85 от 1998 г., бр. 12 от 2000 г., бр. 34 и 111 от 2001 г., бр. 52 и 70 от 2004 г., бр. 88 и 102 от 2005 г., бр. 30, 36, 37, 105 и 108 от 2006 г., бр. 10, 41 и 109 от 2007 г., бр. 36, 66 и 67 от 2008 г., бр. 35, 47, 82 и 102 от 2009 г. и бр. 63 и 73 от 2010 г.) в чл. 120, ал. 7 след думите "случаите по" се добавя "ал. 2 и".

§ 35. Законът влиза в сила от 1 януари 2011 г. с изключение на § 12, който влиза в сила от 1 април 2011 г., и § 7, § 28, т. 1, буква "г" и § 34, които влизат в сила от 1 януари 2012 г.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

към Закона за изменение и допълнение

на Закона за гражданското въздухоплаване

(ДВ, бр. 41 от 2011 г.)

§ 5. Навсякъде в закона думите "министърът на земеделието и продоволствието" се заменят с "министърът на земеделието и храните".

ЗАКОН за изменение и допълнение

на Закона за гражданското въздухоплаване

(ДВ, бр. 81 от 2011 г.)

.....

Допълнителни разпоредби

§ 35. В останалите текстове на закона думите "ръководителят/ръководителя на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" се заменят с "главният/главния директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация".

§ 36. Този закон въвежда изискванията на Директива № 2009/12/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2009 г. относно летищните такси (ОВ, L 70/11 от 14 март 2009 г.).

Преходни и заключителни разпоредби

§ 37. (1) Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение" предава на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията активите, представляващи съоръжения и системи на визуалните аеронавигационни средства (светотехническо осигуряване), намиращи се на територията на гражданските летища за обществено ползване, при условия и по ред, определени с акт на Министерския съвет.

(2) Активите по ал. 1 се предоставят за ползване от Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията на летищния оператор по чл. 43д на съответното летище при условията и по реда на този закон в срок 6 месеца от деня на обнародването на този закон в "Държавен вестник".

(3) Активите по ал. 1 се предоставят за ползване от Министерския съвет на летищния оператор - концесионер на съответното летище, при условията и по реда на Закона за концесиите в срок 6 месеца от деня на обнародването на този закон в "Държавен вестник".

§ 38. (1) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията издава наредбата по чл. 119е, ал. 3 в срок 6 месеца от обнародването на този закон в "Държавен вестник".

(2) В срок до 6-месеца от деня на обнародването на този закон в "Държавен вестник" летищният оператор на летището с годишен трафик над 5 милиона превозени пътници или летището с най-голям брой пътнически превози на територията на Република България предприема действията по чл. 122е и определя с влязло в сила решение размера на летищните такси.

(3) В 6-месечния срок по ал. 1 и съответно до влизането в сила на решението по ал. 2 се прилагат таксите, дължими по видове и в размер, определени по досегашния ред.

§ 39. (1) Разпоредбите на § 21 относно чл. 53, ал. 2, т. 2 и на § 26, т. 1, буква "б" относно чл. 120, ал. 1, т. 5 и 6 влизат в сила в 6-месечен срок след обнародването на този закон в "Държавен вестник".

(2) Разпоредбите на § 22 относно чл. 60, ал. 1 и на § 25 относно глава IX "А" "Полети с нетърговска цел" влизат в сила в 10-месечен срок след обнародването на този закон в "Държавен вестник".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение

на Закона за държавния служител

(ДВ, бр. 38 от 2012 г., в сила от 1.07.2012 г.)

.....

§ 84. (В сила от 18.05.2012 г. - ДВ, бр. 38 от 2012 г.) В срок до един месец от обнародването на този закон в "Държавен вестник":

1. Министерският съвет привежда Класификатора на длъжностите в администрацията в съответствие с този закон;

2. компетентните органи привеждат устройствените актове на съответната администрация в съответствие с този закон.

§ 85. (1) Правоотношенията с лицата от администрациите по Закона за радиото и телевизията, Закона за независимия финансов одит, Закона за електронните съобщения, Закона за Комисията за финансов надзор, Закона за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия, Закона за отнемане в полза на държавата на имущество, придобито от престъпна дейност, Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси, Кодекса за социално осигуряване, Закона за здравното осигуряване, Закона за подпомагане на земеделските производители и Закона за пътищата се уреждат при условията и по реда на § 36 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за държавния служител (ДВ, бр. 24 от 2006 г.).

(2) С акта за назначаването на държавния служител се:

1. присъжда определения в Класификатора на длъжностите в администрацията минимален ранг за заеманата длъжност, освен ако служителят притежава по-висок ранг;

2. определя индивидуална основна месечна заплата.

(3) Допълнително необходимите средства за осигурителни вноски на лицата по ал. 2 се осигуряват в рамките на разходите за заплати, възнаграждения и осигурителни вноски по бюджетите на съответните разпоредители с бюджетни кредити.

(4) Министерският съвет да извърши необходимите промени по извънбюджетната сметка на Държавен фонд "Земеделие", произтичащи от този закон.

(5) Органите на управление на Националния осигурителен институт и на Националната здравноосигурителна каса да извършат необходимите промени по съответните бюджети, произтичащи от този закон.

(6) Неизползваните отпуски по трудовите правоотношения се запазват и не се компенсират с парични обезщетения.

§ 86. (1) В едномесечен срок от влизането в сила на този закон индивидуалната основна месечна заплата на служителя се определя така, че същата, намалена с дължимия данък и задължителните осигурителни вноски за сметка на осигуреното лице, ако са били дължими, да не е по-ниска от получаваната до този момент брутна месечна заплата, намалена с дължимите задължителни осигурителни вноски за сметка на осигуреното лице, ако са били дължими, и дължимия данък.

(2) В брутната заплата по ал. 1 се включват:

1. основната месечна заплата или основното месечно възнаграждение;

2. допълнителни възнаграждения, които се изплащат постоянно заедно с полагащата се основна месечна заплата или основно месечно възнаграждение и са в зависимост единствено от отработеното време.

§ 87. Законът влиза в сила от 1 юли 2012 г. с изключение на § 84, който влиза в сила от деня на обнародването на закона в "Държавен вестник".

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

към Закона за изменение на Закона

за гражданското въздухоплаване

(ДВ, бр. 12 от 2014 г.)

§ 2. Министерският съвет в едномесечен срок от влизането в сила на този закон да уреди бюджетните взаимоотношения във връзка с определянето на Авиоотряд 28 като второстепенен разпоредител с бюджет към министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

към Закона за изменение и допълнение

на Закона за гражданското въздухоплаване

(ДВ, бр. 28 от 2015 г.)

§ 8. Разпоредбата на § 4 относно чл. 141а, ал. 4, 5 и 6 влиза в сила от 1 януари 2016 г.